

ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯಿದೆ

(ಭಾರತೀಯ ಸಂಸತ್ತಿನ ಇ. ಸ. ೧೯೫೬ ರ ೩೦ನೆಯ ಕಾಯಿದೆಯ ಕುರಿತು
ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಕಲಮುವಾರ ಟೀಕೆಯು.)

ಮೈಸೂರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿರುವ
ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಟ್ಟೂರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ
ಮುನ್ನುಡಿಯೊಡನೆ

ಪಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ ಬಿ. ಎ. (ಆನ್ಸ್) ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ.
ಎಡ್ವೋಕೇಟ್ ಮೈಸೂರು ಹಾಯಕೋರ್ಟ್ ವಿಜಾಪುರ.

೧೯೫೮

ವಿಜಾಪುರ

ಜಿಲೆ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ

ಕ ನಾ ಟ ಕ ವೈ ಭ ವ ಪ್ರ ಕಾ ಶ ನ

ಮುದ್ರಕರು:— ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಚ್. ಸಾಯಕ

ಪ್ರಕಾಶಕರು:— ಹ. ರಾ. ಮೋಹರೆ.

(5820 ರೂ.)

(ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಾಯಿದೆಯಡಿವಿವಿ.)

340.

PA5 N58

ದೂರವಿ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವು ಕೆಲವು

ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಭವ ಪ್ರೆಸ್, ವಿಜಯಪುರ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಕಾನೂನುಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾನೂನುಗಳು ಜನದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಈಚೆಗೆ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾದ ಕಾನೂನುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ವರ್ಗವಾದ ಹಿಂದುಗಳ ಬದುಕಿನ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕವಾಗಿವೆ. 'ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯಿದೆ' ಅಂಥಾ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಆ ಕಾನೂನಿನ ಕನ್ನಡ ತರ್ಜುಮೆಯನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನೂ ಕಾನೂನಿನ ವಿವಿಧ ಕಲಮುಗಳ ಅರ್ಥ ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳ ತೀರ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೆಯಲಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪರಿಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತಿ ಒದಗಬೇಕಾದರೆ ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಶಾಸನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಭಾಷಾ ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಈ ಶಬ್ದಗಳು ದಿನವಹಿ ಬಳಕೆಯ ಒರೆಗಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂತತವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗಗಳು ನ್ಯೂನಾತಿರೇಕಗಳನ್ನೂ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅರ್ಥ ಸುಲಭತೆಯನ್ನೂ ಸಮೀಚೀನತೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಾವು ಈ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಲು, ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಬಹುದಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಂತೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕವೂ ನೆರವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು

೧೯-೯-೫೮

}

ನಿಟ್ಟೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್

ಪ್ರಕಾರಕರ ಮಾತು

ದೇಶದ ಕಾಯವೆ ಕಾನೂನುಗಳೆಲ್ಲ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯು ಕೂಡ ಕಾಯದೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆತುರ ಪಡುತ್ತಿದೆ ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲೆತ್ತಿಸುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ೧೯೫೬ ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯದೆ ತಿದ್ದಿಬಿಟ್ಟು ಅನೇಕ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಆಸ್ತಿಯು ರೂಢಿಯಂತೆ ಹಸ್ತಾಂತರವಾಗದೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಸ್ತಾಂತರವಾಗುವದು. ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದು ಕಾಯ್ದೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಜಟಿಲ ಅಂತಹ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಿಂದೂ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ತರುಣ ಮತ್ತು ಕುಶಾಗ್ರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ ನಾಯಪ್ಪಗೌಡ ಪಾಟೀಲ ಇವರು ಬರೆದ “ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯದೆ ” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಯದೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಸಿದ್ಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಾಹಸವೇ ಸರಿ ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರಕಟನಾ ಕಾರ್ಯವು ಸಂಪೂರ್ಣ ದೋಷರಹಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾವು ಹೇಳುವವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಸಾದನೆಯನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ತಿಳಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ. ನಿಟ್ಟೂರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಓದಿ ಪ್ರಶಂಸನಾಪರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ತಜ್ಞರ ಸದಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನವನ್ನೀಯುವೆವು. ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಯದೆ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಜನತೆಯೂ ತಜ್ಞರೂ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸುವೆವು.

ನೊಹರೆ ಹಣಮಂತರಾಯ

ಒಳಪಿಡಿ

ಪುಟ

ಕಾರಣೋದ್ದೇಶ ವಾಕ್ಯ

೯

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

೧೭

ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕವರು

೨೦

ನಾಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳು

೨೨

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವರಿಷ್ಠತೆ

೪೧

ಅಧ್ಯಾಯ ೨

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸದ ಅಸ್ತಿಗಳು

೪೭

ಸಮಾಯಕ್ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮ

೫೧

ತರ್ವಾಡ ನೋದಲಾದ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮ

೬೫

ಗಂಡಸಿನ ವಾರಸಾಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳು

೬೯

೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆ

೭೮

೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆ

೮೧

ಗರಡುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಕ್ರಮ

೮೨

ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಎಣಿಕೆ

೮೫

ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿ

೮೭

ಸ್ತ್ರೀಯ ವಾರಸಾ ನಿಯಮಗಳು

೯೧

ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವವರಿಗೆ

ವಿಶೇಷ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು

೯೮

ಸಮಾನಮಾತೃಪಿತೃಕರಿಗೆ ಸಮಾನ ಮಾತೃಕರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ

೧೦೧

ಏಕಕಾಲೀನ ಮರಣ ಉಂಟಾದಾಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು.

೧೦೭

ಕ್ರಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಾಧಿಕಾರ

೧೧೧

ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತ ವಿಧವೆಯರ ವಾರಸಾ

೧೧೩

ವಾಸದ ಮನೆಯಕುರಿತು ವಿಶೇಷಏರ್ಪಾಡುಗಳು

೧೧೮

ಮೂನೀಷರಾಧಿಯ ವಾರಸಾಅನರ್ಹತೆ

೧೧೪

ಧರ್ಮಾಂತರಿತರ ಅನುವಂಶಿಕರ ಅನರ್ಹತೆ

೧೧೬

ವಾರಸದಾರರು ಅನರ್ಹರಾದಾಗ

೧೧೮

ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಅನರ್ಹತೆಯಲ್ಲ

೧೧೯

ವಾರಸದಾರರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

೧೨೦

ಅಧ್ಯಾಯ ೩

ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಾರಸಾ

೧೨೨

ಅಧ್ಯಾಯ ೪

ರದ್ದತಿಗಳು

೧೨೫

ಪರಿಶಿಷ್ಟ

೧೨೭

ಒಪ್ಪೋಲೆ

ಪುಟ-ಸಾಲು

ತಪ್ಪು

ಸರಿ

೯-೧	ಅನ್ಯತ್ಯ ಲೇಖಿಯ	ಅನ್ಯತ್ಯಲೇಖಿಯ
೨೦-೧೪	ಜಾರೀ	ಜಾರಿಯ
೨೧-೧೭	ಅಥವಾ	ಅಥವಾ
೧೮	ಸಮಾಜೀಯ	ಸಮಾಜೀಯ
೨೯-೮	Vid Bom.	
" ೨೦	Moors indcau / Appals	Moor's Indian Appeals
೩೭-೭	Angate	Agnate
೩೯-ಕೊನೆ	Interstate	Intestate
೫೩-೨೦	Ancentor	Ancestor
೫೭-೨	Devolve	Devolve
೮೫-೧೬	ಎಣಿಕೆ	ಎಣಿಕೆ
೧೧೬-೨೧	Descuncents	Descendants
೧೨೨	Intrest	Interest
೧೨೬	Liaolity	Liability

ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯಿದೆ ೧೯೫೬

(ಕಾಯಿದೆ ನಂಬರ ೩೦, ೧೯೫೬)

(೧೭ ನೆಯ ಜೂನ್ ೧೯೫೬)

ಹಿಂದುಗಳ ಅನ್ಯತ್ಯಲೇಖಿಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿನಾಡುವ ಮತ್ತು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಏಳನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿದೆ:—

ಟೀಕೆ

೧ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಾರಣೋದ್ದೇಶಗಳು

ಹಿಂದೂ ಕೋಡಿನ ಈ ವಿಭಾಗವು ಅನ್ಯತ್ಯಲೇಖಿಯ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ೧೯೪೭ ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆಬಂದ ರಾನ್ ಸಮಿತಿಯ ಹಿಂದೂ ಕೋಡಿನಕರಡು ಭಾರತೀಯ ಘಟನಾ ಸಮಿತಿಯ ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು (೧೯೪೮). ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯು ೧೯೪೮ ನೆಯ ಅಗಸ್ಟ್ ೨೯ ನೆಯ ದಿನಾಂಕ ತನ್ನ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಕರಡನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ನಡುಗಾಲ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆಬಂದ ಈ ಕರಡು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಸಾಗಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಲುಪ್ತವಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಸತ್ತಿನದುರು ಹಿಂದೂ ಕೋಡ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಭಾಗ ಭಾಗವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಿತು. ಅಂಥ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆಬಂದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ರೂಪತಾಳಿವೆ.

ಕಾಯಿದೆಯ ಕಲಮುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಮುಂಚೆ ಪೀಠಿಕಾ ರೂಪವಾಗಿ ಕಾರಣೋದ್ದೇಶ ನಿರೂಪಕವಾದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣೋದ್ದೇಶ ವಾಕ್ಯಗಳು ಕಾಯಿದೆಯ ಕಲ ಮುಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಕಾರಣದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತೆಂದೂ, ಅಂಥ ಮಸೂದೆ ನಿವಾರಿಸ ಬಯಸಿದ ಅನ್ಯಾಯ ಯಾವುದೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾರಣೋದ್ದೇಶ ನಿರೂಪಕ ವಾಕ್ಯದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಭಾರತೀಯ ಸುಪ್ರೀಮ ಕೋರ್ಟ್ ರಂಗನಾಥನ್ ವಿ. ಮದ್ರಾಸರಾಜ್ಯ (AIR 1955 S C. 604) ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದೆ.

೨ ಬಿ ಎನ್. ರಾವ್ ಕಮೀಟಿಯಿಂದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮೀಟಿಯ ವರೆಗೆ

೧೯೪೮ ರಲ್ಲಿ ರಾವ್ ಕಮೀಟಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಿಂದೂ ಕೋಡ್ ಮಸೂದೆ ಅಂದಿನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಸತ್ತಿನ ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮೀಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತ್ತು. ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮೀಟಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಸೂಚಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ:

“ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂ ಗಂಡಸಿನ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

(೧) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾರಸದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಪೌತ್ರಸಂತಾನ ವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿಸಿಲ್ಲ ಎರಡು ತಲೆಯಾಜಿಯ ಸಂಬಂಧಿ ಕರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

(೨) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾರಸದಾರರ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಪಿತ ಹಾಗೂ ಸೋದರರ ವಿಧವೆಯರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಗೋತ್ರಜರ ವಿಧ ವೆಯರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

(೩) ನಾವು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಾರಸದಾರರೆಂದು ಕರೆಯುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ, ವಾರಸದಾರನನ್ನು ಪ್ರೇಮ-ಮಮತೆಗಳಿಗನುಸಾರ

ವಾಗಿ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ವಾರಸುದಾರರು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಗುಂಪಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸೋದರ-ಸೋದರಿ ಯರು, ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

(೪) ತಂದೆಯನ್ನುಳಿದ ಐದುತಲೆಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ಗೋತ್ರಜ ಇಲ್ಲವೆ ಬಾಂಧವ ವಾರಸುದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸಂಕುಚಿತ ಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. "

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯಿದೆಯು ಬಹುತರವಾಗಿ ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮೀಟಿಯ ಸೂಚನೆಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು, ನಂತರದ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮೀಟಿಯ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೂಲ ಮಸೂದೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮೀಟಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯಿದೆಯ ೬ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಲ್ಲಡಕವಾದಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯು ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆ (interest) ಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದ್ವಾರಾ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದೆಂದೂ ವಿಧಿಸಿದ್ದು, ಆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯಿದೆಯ ೩೦ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಸತ್ತಿನ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮೀಟಿಯು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು:

(೧) ಮಗ ಮತ್ತು ಮಗಳಿಗೆ ಸಮನಾದ ಪಾಲು ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು.

(೨) ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಡೆದ ವಾಲಿನ ಆಸ್ತಿಯು ಸ್ವತಂತ್ರ (Absolute) ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಸದ್ಯ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೀಮಿತ ಆಸ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೩) ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸುದಾರರಿಗೆ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲು ಸಿಗತಕ್ಕದ್ದು.

(೪) ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ(Intestate's)ನ ಎಷ್ಟೇ ದೂರದ ಗೋತ್ರಜ ಅಥವಾ ಬಾಂಧವ ವಾರಸುದಾರರು ಆತನ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು.

(೧) ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ, ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಹಾಗೂ ನಂಬೂದ್ರಿ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾರಸಾ ಕಾಯಿದೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(೨) ಕಾಯಿದೆಯಾರಾ ನಿರ್ಮಿತವಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಅನಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳು ನಿರ್ಮೂಲವಾಗಿವೆ.

(೩) ಅನೌರಸ ಸಂತತಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತೀತತಂದೆಗೆ ವಾರ ಸದಾರರೆನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(೪) ತಾಯಿಯನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾ ರಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯು ಒಕ್ಕಲತನದ ಹಿಡುವಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಗೇಣಿದಾರಿ ಕೆಯ ಹಕ್ಕಿನ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ (Devolution)ಯ ಕ್ರಮವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಕಾಯಿದೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಿತ್ತು.

ಕೊನೆಗೆ ಮಸೂದೆಯು ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಲೋಕ- ಸಭೆಯು ೧ ನೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರು, ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾ ಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನ ಬಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಾಲು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ೩೦ ನೇ ಕಲಮಿಗೆ ೨ ನೇ ಉಪಕಲಮು ಕೂಡಿಸಿ, ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ಆಸ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪ ನೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರ ಜೀವನಾಂಶದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬಾಧೆ ಬರಲಾ ರದೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

೩ ಉದ್ದೇಶ ವಾಸ್ತವ

ಕಾಯಿದೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಕಥನ ಮಾಡುವ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯ (Preamble) ವು “ ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿನ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾ ಕುರಿತಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಮತ್ತು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ” ಉದ್ದಿಷ್ಟದಿಂದ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಹಿಂದುವಿನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನು ಆತನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರತ್ಯಯುಧ್ಭವಿಸಲಾರದು.

“ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮ” ವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಯೂ ಶಾಸನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: [೧] ಮೃತ್ಯು ಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮ, [೨] ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಾಪ್ತ ಆಸ್ತಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರ [Absolute] ಸ್ವರೂಪ, [೩] ಮೃತನ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಾಮಾಯ ಕದಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಶೇಷಾಧಿಕಾರದ್ದಾರಾ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು [Devolve] ವ ಬದಲು ಕೆಲವು ಸಲ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ಅನು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವಿಕೆ, ಹಾಗೂ [೪] ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಾಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುವತ್ರದ್ದಾರಾ [by will] ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು- ಈ ಯೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಿಕಾ ವಾಕ್ಯವು ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಶ್ರುತ ಪಡಿಸಿದೆಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸ ಬಯಸುವ ಈ ಕಾಯಿದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಕ್ರೋಢೀಕರಣವೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಬಾರದು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯು, ೫ ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಿಂದುಗಳ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಶಾಸನರೀತ್ಯಾ ನಿಯಮೀಕರಿಸಿದ ಒಕ್ಕಲತನದ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು.

ಕ್ರೋಢೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಹಿಂದುಗಳ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ತಿದ್ದು ಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲುದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯು ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಮಹತ್ವದ ತಿದ್ದು ಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

[೧] ವಾರಸಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಯಭಾಗ ಹಾಗೂ ಮಿತಾಕ್ಷರಗಳೆಂಬ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದೆ: (ಕ. ೮).

[೨] ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜಗಳ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಈ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೂಲಕ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ (ಕ. ೭).

[೩] ಸ್ತ್ರೀಧನವು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ತದನುಸಾರವಾದ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. (ಕ. ೧೫).

[೪] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಡೆಯುವ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಸ್ವತಂತ್ರ (Absolute) ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಆಸ್ತಿ (Limited Estate) ಯಾಗಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಗಳೆನಿಸುತ್ತದೆ. (ಕ. ೧೪)

[೫] ಶಾಸನ ನಿರ್ಮಿತವಲ್ಲದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿ (Impartible Estate) ಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. (ಕ. ೫).

[೬] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಗಂಡಸಿನ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಏಕರೂಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಮರುಮಕ್ಕತ್ತೆಯಂ ಹಾಗೂ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಅಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟು. (ಕ. ೧೭) ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವೂ ಏಕರೂಪವಾಗುತ್ತದೆ. (ಕ. ೧೫).

[೭] ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಪ್ರೇಮ-ಮಮತೆಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದು ದಾಯಭಾಗ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಿಂಡಾಧಿಕಾರ (Religious Efficacy) ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಾಪಿಂಡ್ಯ (Propinquity of blood) ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೂ ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

[೮] ಈ ಕಾಯ್ದೆ ವಿಧಿಸುವ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮವು ಸುಲಭವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಆಗಿದ್ದು, ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದುಷ್ಟರವಾದಲ್ಲಿ ಏಕ ಕಾಲೀನ ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

[೯] ಎಷ್ಟೇ ದೂರದ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಗೋತ್ರಜ ಹಾಗೂ ಬಾಂಧವರೆಲ್ಲ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾರನ್ನೂ ದೂರ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಎರವು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

[೧೦] ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೇದವನ್ನೂ ಎಣಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಮೃತನ ಮಿತಾ

ಕ್ಷರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು ವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. (ಕ. ೬)

[೧೧] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ, ದೋರ್ಬಲ್ಯ ಅಥವಾ ಅಂಗವಿಕಲತೆಗಳು ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಒಡಕೆವೆನಿಸಲಾರವು. (ಕ. ೨೮)

[೧೨] ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ತನ್ನ ಬಾಧ್ಯತೆ ಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದ್ವಾರಾ ಮಾಡಲು ಹಿಂದುವಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. (ಕ. ೩೦)

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿತವಾದಂತೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾಗಿದ್ದು ವಾರಸಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಹಾಗೂ, ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇರಕೂಡದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಶಾಸನ ಕರ್ತರಲ್ಲಿದ್ದುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

೪ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಯಾವುದೇ ಶಾಸನದ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ (Interpretation) ಯ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಪಾನಗಳು ಕಾಯಿದೆಯ ಪೀಠಿಕಾವಾಕ್ಯದ ನೆರವು ಪಡೆಯಬಹುದೆ ? ಪಡೆಯಬಹುದಾದರೆ ಎಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯ ಬಹುದು ?

ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಪೀಠಿಕಾವಾಕ್ಯದ ನೆರವು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ: ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಕಾಯಿದೆಯ ಪಾಠವು ವಿವಿಧಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತಿರುವಾಗ; ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಶಾಸನದ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯದ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವಾಗ (ಕನ್ನಮ್ಮಾಳ್ ವಿ. ಕನಕಸಬಾಯಿ 54 Mad 845, 847). ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ತಾಹೆರಲ್ಲಿ ವಿ. ಚನಬಸವ್ವಾ 45 B. L. R. 422, 423 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲೂ ಇವೇ ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ, ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯವು ಶಾಸನ (Enactment) ದ ಭಾಗವಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು (ಬಾಬಿನ ಮಾಯಾಚಾ, ವಿ. ನಾಗೂಶ್ರವಣಾಚಾ 2 Bom 19 39) ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯವು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಪ್ರಧಾನಾಂಶಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸ

ಲಾರದು. ಕಲಮುಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಗೆ ಪೀಠಿಕೆಯೊಂದು ಕೈದೀಪ. ಕಲಮುಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟವರ್ಪಾಡುಗಳು ಕಂಡು ಬರೆದಿರುವಾಗ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯ ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಶಾಸನದ ಕಲಮುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಆಗಿರುವಾಗ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯದ ನೆರವು ಪಡೆಯಲು ಬರಲಾರದು. (ಕಾದಿರಬಕ್ಷ ವಿ. ಭವಾನಿ ಪ್ರಸಾದ 14 All 145). ಅಂಥ ನೆರವಿನಿಂದ ಶಾಸನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಕುಚನ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಣವನ್ನು ಅರ್ಥಯಿಸಲಾಗದು.

ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಶಾಸನದ ಭಾಷೆಯು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದ ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಕಾಯಿದೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವೆನಿಸುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆ, ಅಸಂಬದ್ಧತೆ, ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಎಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಶಾಸನದ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚನೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಭಾರತೀಯ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ತೀರ್ಪುಸಿಂಗ ವಿ. ಬ. ಚಿತ್ತರ್‌ಸಿಂಗ್ A. I. R. 1955 S. C 830 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತೂ, ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯವು ಶಾಸನದ ಭಾಗವಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಶಾಸನದ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಂಕುಚನ ಇಲ್ಲವೆ ವಿಸ್ತರಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗದು. ಶಾಸನ ಭಾಷೆಯು ಅನೇಕಾರ್ಥಪರವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಲಿ ಇರುವಾಗ ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರಿಸೀಮನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಪೀಠಿಕಾ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥವಿನಿರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅಂಥ ಸಹಾಯ ಯಾಚನೆಯಿಂದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಧಾನಾಂಶಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆ ಬರದಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಶಾಸನದ ಭಾಷೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಅರ್ಥ, ಶಾಸನದ ಒಟ್ಟಿನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾಗುವುದೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ, ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚನೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಶಾಸನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಾಯ ೧

ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ

ಕ. ೧

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೆಸರು
ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ

[೧] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೫೬ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

[೨] ಇದು ಜಮ್ನು-ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಟೀಕೆ

ಜ ಹೆಸರು

“ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ ” ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಶಾಸನವು ಮೃತ್ಯುವತ್ರ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಮೃತ್ಯುಲೇಖವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಮೃತರಾದ ಅರ್ಥಾತ್ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ (Intestate) ರಾದ ಹಿಂದೂಗಳ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾಕ್ರಮವೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿಯ “ಹಿಂದೂ” ಪದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಅಥವಾ ಜಾತೀಯ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಕಾಯ್ದೆಯ ಎರಡನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ “ಹಿಂದೂ” ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ‘ಹಿಂದು’ ಗಳೆನ್ನಲಾಗದ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಸಿಖ್ಖ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮೀಯರೂ ಸಮಾವಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರಸಿ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಯೆಹೂದ್ಯ ಹಾಗೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮೀಯರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಬಹುತರ ಯಾವತ್ತೂ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನ್ವಯದಿಂದ ಮುಕ್ತತೆ ಪಡೆಯ ಬಯಸುವವರು, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು (Hindu Law) ವಿಶಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ (usage) ಅಥವಾ ರೂಢಿ (custom) ಯ ಬಲದಿಂದ ತಮಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

೬ ಪ್ರಾದೇಶಿಕನ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅನ್ವಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಯಾವತ್ತೂ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೧೯೫೬ ರ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಭಾಗ ಕಾಯ್ದೆಯ ೧೨ ನೆಯ ಕಲಮು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಶಿಷ್ಟವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿಸುವುದು, ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟದನ್ವಯ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಅ, ಬ ಹಾಗೂ ಕ ವಿಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತವೆ.

(೧) ಅ ವಿಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು:— ೧) ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ೨) ಅಸ್ಸಾಮ ೩) ಬಿಹಾರ ೪) ಬೊಂಬಾಯಿ ೫) ಕೇರಳ ೬) ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ೭) ಮದ್ರಾಸ ೮) ಮೈಸೂರು ೯) ಓರಿಸ್ಸಾ ೧೦) ಪಂಜಾಬ ೧೧) ರಾಜಸ್ಥಾನ ೧೨) ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ೧೩) ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲ.

‘ಬ’ ವಿಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು:— ಜಮ್ಮು....ಕಾಶ್ಮೀರ.

ಕ ವಿಭಾಗದ ರಾಜ್ಯಗಳು:— ೧) ದಿಲ್ಲಿ ೨) ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ ೩) ಮಣಿಪುರ ೪) ತ್ರಿಪುರಾ ೫) ಲಕದೀಪ, ಮಿನಿಕಾಯ್ ಮತ್ತು ಅಮೀನ ದೀಪ ದ್ವೀಪಗಳು.

೭ ಜಮ್ಮು—ಕಾಶ್ಮೀರ

ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ‘ಬ’ ವಿಭಾಗದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿರುವ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನ್ವಯದಿಂದ ಹೊರತು ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾಕಂದರೆ, ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯವು ವಿಲಯನ ಪತ್ರ (Instrument of Accession) ಮೊದಲ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ (೧) ಮತ್ತು (೩೭೦) ಮಾತ್ರ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೩೭೦ ರ ೧ ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ೧೯೫೦ ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರ ಕುರಿತಾದ ಸಂವಿಧಾನಾನ್ವಯಾಜ್ಞೆಯು ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ೭ ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೩ ನೆಯ ಯಾದಿ (Concurrent List) ಯಲ್ಲಿನ ೫ ನೆಯ ವಿಷಯ ಸಮಾವೇಶವಾಗಿಲ್ಲ: ಈ

೫ ನೆಯ ವಿಷಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಫಲವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸತ್ತಿನ ಶಾಸನರಚನೆಯ ಅಧಿಕಾರವು ಈ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ — ಎಂದರೆ ವಾರಸಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ—ಜಮ್ಮು-ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ.

೮ ಪ್ರದೇಶಾತೀತ ಶಾಸನಾನ್ವಯ

ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ನೆಲೆಸಿದ ಭಾರತೀಯರ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅಂಥವರ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ತತ್ವಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಿವೆ. ಕಾರಣ ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಅನವಶ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನುಸ್ತುತ ವೆಂದು ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿತು.

ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿಗಿರುವ ಯಾವತ್ತೂ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ದೇಶದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟವೆ ಯೆಂಬ ತತ್ವವು ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಸಮ್ಮತವೆನಿಸಿದೆ (ಕೇರ್ಷಾಜಿ ವಿ. ಕೈಖುಷು, 31 Bom. L R. 1081, 1083) ಜಂಗಮ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಹಕ್ಕುದಾರನ ರಹವಾಸ (Domicile) ದ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟವೆ.

ಹಿಂದೂ ಮೃತನೊಬ್ಬನು ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ಆಸ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಸತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾನೂನಿ (lex loci rei sitae) ನನ್ವಯ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆಯಾಯಾ ದೇಶಗಳ ವಾರಸಾ ಕಾನೂನನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸಂಶೋಧಿಸಿ, ಆಯಾ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಯಾರು ವಾರಸಾದಾರರಾಗುವೆಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು, (ಉಮಾಯಾಳ್ ವಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಚಿ AIR 1944 Mad 340).

ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದುವೊಬ್ಬನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿ ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೃತನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೋಸ್ಕರ ಆತ ಮಾಡಿ ಟ್ಟಿರುವ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರವು ಶಾಸನ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ ವಿಷಯಕ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯವೇ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, (ಬಾಬೂರಾವ ವಿ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ILR 20 Bom 607, 610).

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾನೂನಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ (Indian Succession Act) ಯ ೫ ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಂಥವೇ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಾಸನದ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

೯ ರಹವಾಸ (Domicile)

ಯಾವನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೋ, ಶಾಸನದ ದೃಷ್ಟಿ ಯಲ್ಲೋ ತನ್ನ ಕಾಯಂ ವಾಸಸ್ಥಳವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ದೇಶವು ಅತನ ರಹವಾಸದೇಶ [Country of Domicile] ನೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಹವಾಸಗಳಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣ ಸಮಯದ ರಹವಾಸ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿ^೧ ತತ್ಪೂರ್ವದ ರಹವಾಸಕ್ಕೆ ವಾರಸಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ.

೧೦ ಜಾರೀ ತಾರೀಖು

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಎಂದಿನ ದಿನ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಜನರಲ್ ಕ್ಲಾಜಿಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಕಲಮು ೫ [ಬ] ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮ್ಮತಿ [Assent] ಸಿಕ್ಕ ದಿನದಿಂದಲೇ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮ್ಮತಿ ೧೯೫೬ ನೆಯ ಜೂನ್ ೧೭ ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಈ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ, ಅಂದಿನಿಂದಲೇ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ.

೧೧ ಚಾಲೂ ಪ್ರಕರಣಗಳು

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಮೃತರಾದ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷರ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಚಾಲೂ ಇರುವ ದಾವೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುದ್ದೆ issueಗಳಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಮುದ್ದೆಗಳು ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿಗನುಸಾರಿಯೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತವಲ್ಲದೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರಿಯಲ್ಲ.

ದಾವೆಯೊಂದು ಚಾಲೂ ಇರುವಾಗ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ, ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಗೆ ವಿಧಿಸಿದವಿನ್ನಾ, ವಾದಿ ಪ್ರತಿನಾದಿಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಲಾರವು; ದಾವೆಯು ಅದನ್ನು ದಾಖಲಮಾಡಿದ ತಾರೀಖಿಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯವೇ ನಿಕಾಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ, [ದಿವೇಂದ್ರ ನರೇನ್‌ರಾಯ್ ವಿ. ಜೋಗೇಂದ್ರನರೇನ್ AIR 1956 ಕಲ್ಕತ್ತಾ ೫೯೩]. ಆದರೆ ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಚಾಲೂ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿದ್ದವಿವಾ, ಕಾಯ್ದೆಯು ಚಾಲೂ ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ, [ಶಿವನಾಥ ವಿ. ವೋರ್ಬರ್ AIR 1943 ಕಲ್ಕತ್ತಾ ೩೩೩,೩೯೦].

ಹಿಂದುವೊಬ್ಬನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾವೆಯೊಂದು ಚಾಲೂ ಇರುವಾಗ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಆತ ಮೃತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ದಾವಾ ಮಿಳಿಖತಿಯ ವಾರನಾ ಕ್ರಮವು ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿಯೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಸ್ತಿನಾಟಿಯ ದಾವೆಯೊಂದು ಚಾಲೂ ಇರುವಾಗ ವಾದಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿವಾದಿಯು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮೃತನಾದರೆ, ಆತನ ವಾರಸದಾರನಾತೆಯಿಂದ ಯಾರನ್ನು ದಾವಾ ಪಕ್ಷಕಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದು, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೮ ನೇಯ ಕಲಮಿನನ್ವಯವೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ, ಈ ಮೊದಲಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯಲ್ಲ.

ಕ. ೨

[೧] ಈ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕ ದೆಂದರೇ—

ಅ ವೀರಶೈವ, ಲಿಂಗಾಯತ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಅಥವಾ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜೀಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಯಾವದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲವೇ ವಿಕಾಸದನ್ವಯ ಧರ್ಮದಿಂದ ಹಿಂದುನೆನಿಸುವ ಯಾವದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ,

ಬ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಅಥವಾ ಸೀಖ ಧರ್ಮೀಯನಾದ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಮತ್ತು

ಕ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ತದ್ಭಾಗವಾದ ಯಾವುದೇ— ರೂಢಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪದ್ಧತಿಯು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡಾದ

ಯಾವದೇ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾಗದಿದ್ದ ವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಪಾರಸಿ ಅಥವಾ ಯಹೂದೀ ಧರ್ಮೀಯನಲ್ಲದ, ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ.

ವಿವರಣೆ:—

ಕೆಳಗಿನವರು ಆಯಾಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಅಥವಾ ಸೀಖ ಧರ್ಮೀಯರೆನಿಸುತ್ತಾರೇ:—

- ಅ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಅಥವಾ ಸೀಖ ಧರ್ಮೀಯರಾಗಿರುವ ಔರಸ ಅಥವಾ ಅನೌರಸ [Illegitimate] ಮಕ್ಕಳು.
- ಬ ತಂದೆ, ತಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು, ಹಿಂದೂ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಅಥವಾ ಸೀಖರಾಗಿದ್ದು ಅಂಥ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ತಂದೆಯ ಬಣ, ಜಾತಿ, ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಯೇ ಪೋಷಣೆ ಹೊಂದಿದ ಔರಸ ಅಥವಾ ಅನೌರಸ ಮಕ್ಕಳು.
- ಕ ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಅಥವಾ ಸೀಖಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಾಂತಿತನಾದ ಅಥವಾ ಪುನಃಧರ್ಮಾಂತಿತನಾದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ.
- ೨ ಉಪಕಲಮು [೧] ರಲ್ಲಿ ಏನೇ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಆಫೀಸಿಯಲ್ ಗೆಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಶನ್ ಮೂಲಕ ಅನ್ಯಥಾ ನಿರ್ದೇಶ ವಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಅರ್ಟಿಕಲ್ ೩೬೬ ರ ೨೫ ನೇ ಕ್ಲಾಜಿನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗುವವರಿಗೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಲ್ಲಡಕವಾದುದಾವುದೂ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

[೩] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿನ “ಹಿಂದೂ” ಶಬ್ದವನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಹಿಂದುವಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಈ ಕಲಮಿನ ಸ್ಪಷ್ಟಕವಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಬಲದಿಂದ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಯಾವನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವದೋ, ಅಂಥವನನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅರ್ಥಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು “ಹಿಂದು” ಗಳೆಂದು ಪಂಗಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ೨ ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, ಅದೇಲ್ಲ ಈ ಮೊದಲಿನ ಕಾನೂನಿನ ಕ್ರೋಢಿಕರಣ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ೨ ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಹಾಗೂ ಸೀಖರೂ “ಹಿಂದೂ” ಪದದಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟರಾಗುವರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ೩ ನೆಯ ಉಪಕಲಮಿನ “ಹಿಂದೂ” ಶಬ್ದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಿಂದಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮದವರನ್ನೂ ಪ್ರತಿಸಾರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

೨ “ಹಿಂದೂ”

‘ಹಿಂದು’ ‘ಹಿಂದೂಧರ್ಮ’ ಇಲ್ಲವೆ ‘ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು’ ಗಳೆಂಬ ಪದಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. “ಸಿಂಧೂ” ಶಬ್ದದ ಗ್ರೀಕ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿ ‘ಹಿಂದೂ’ ಶಬ್ದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂತೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸಿಂಧೂ (Indus) ನದಿಯ ಮೂರ್ವಕ್ಕೆ ವಾಸಿಸುವವರೆಲ್ಲ ‘ಹಿಂದೂ’ ಗಳು. ಆದರೆ ‘ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು’ ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿಯೆ ‘ಹಿಂದು’ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಈ ವಿಧವಾದ ಕೇವಲ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅರ್ಥವಿರದೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅನುನಾಯಿಗಳೆಂದು ಅರ್ಥವಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿ ಪಾರ್ಸನ್ಸ್ ದಾಗಿ ವಿ ಪಾಕೊಟ್ಟಿಸಾನ್ ಜಾವೂ ಪ್ರಕರಣ (19 Bom. 789) ದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ “ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಹಿಂದುಗಳೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಭಾರತ ವಾಸಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದುಗಳು. ಹಿಂದೆ ಹಿಂದು ಗಳಾಗಿದ್ದು ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತರೋ, ಮುಸಲ್ಮಾನರೋ ಆಗಿರುವ ಹಿಂದವಾಸಿಗಳು ಸಹ ಹಿಂದು ಗಳೆನಿಸಲಾರರು.

೩ ಹಿಂದುತ್ವನ್ಯಾಸ್ತಿ

‘ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ’ ವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಮೂಲತತ್ವಗಳೆಂದು ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಯಾ ಗಿಯೋ, ಇಡಿಯಾಗಿಯೋ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಮಾತ್ರವೇ ಹಿಂದುತ್ವ ಕಳೆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಫಲವಾಗಿ, ಹಿಂದುತ್ವದ ವಿಶಾಲ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೇ ವರಸ್ವರ ಭಿನ್ನವೂ, ಅನೇಕ ಸಲ ವಿರುದ್ಧವೂ, ಆಗಿರುವ ಅನೇಕ ಮತ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ವಂಶಗಳು ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮತ-ವಂಶಗಳ ಅನು ಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅನ್ವಯಿಸ ಲಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಲಿಂಗಾಯತ ಮತಸ್ಥರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿ ಸುವುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಸೋಮಶೇಖರ ರಾಯಲ್ ವಿ| ಸುಗಟೂರು ಮಹದೇವ ರಾಯಲ್ (೧೯೩೬ ಪ್ರಿ. ಕೌ. ೧೮) ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು. ಹಾಗೇಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜೀಯರು, ವ್ರಾರ್ಧನಾಸಮಾಜೀಯರು, ಆರ್ಯಸಮಾಜೀ ಯರು, ಜಾತಿವೈಷ್ಣವರು, ಮಹಾನುಭಾವರು, ಆದಿ ದ್ರಾವಿಡರು, ಆಸ್ಸಾಮ ಸಂತಾಳರು, ಮಧ್ಯಭಾರತದ ಕೊರಕುಗಳು, ಮಲಬಾರದ ಧಿಯ್ಯಾಗಳು ಹಾಗೂ ನಾಯರರು, ಬಂಗಾಲದ ರಾಜ ಬನ್ನಿಗಳು, ಜಾಟರು, ನಾಯಿಕರು, ನಂಬ್ರೂದಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಬೈರಾಗಿಗಳು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿಗೆ ಅಂಕಿತರಾಗಿರುವರೆಂಬುದು ಆಯಾಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದಲೇ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆ.

೧೪ ವೀರಶೈವರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತರು

ವೀರಶೈವ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗಾಯತ ಪದಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳಾಗಿವೆ. ವೀರಶೈವರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಧಾರಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಲಿಂಗಾಯತ ರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಲಿಂಗಾಯತರು

ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ತೀರಕನಗೌಡ ವಿ| ಶಿವಪ್ಪ (45 Bom LR 992, 995) ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ ಲಿಂಗಾಯತ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ (Philosophy) ಹಾಗೂ ಶೀಲಾಚಾರಗಳಿವೆ; ಲಿಂಗಾಯತ

ಧರ್ಮದ ತಾತ್ವಿಕ ತಳೆಹದಿ ಪಟ್ಟಿಲ ಸಿದ್ಧಾಂತನಾಗಿದ್ದು, ಅಷ್ಟಾನರಣಿ ಹಾಗೂ ಪಂಚಾಚಾರಗಳು ಲಿಂಗಾಯತ ಶೀಲಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಳೆಹದಿಯಾಗಿವೆ.

ಲಿಂಗಾಯತರು ಲಿಂಗ ಹಾಗೂ ನಂದಿ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಭವಾಂತರ ಗಳಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯಿಲ್ಲ. ಬಾಲ್ಯವಿನಾಹವು ಬಹುತರ ಅಸಮೃತವೆನಿಸಿದ್ದು ವಿಧವಾ ವಿನಾಹಕ್ಕೆ ಸಮೃತಿಯಿದೆ. ಲಿಂಗಾಯತರ ನನತಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶ ದಲ್ಲೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಹಿತ್ಯವೆಲ್ಲ ಬಹುತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಉಪಲಬ್ಧವಿವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಕ್ತಿ ಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಿಂಗಾಯತ ವಚನಕಾರರು ಹಾಗೂ ಶರಣಕವಿಗಳ ಕೃಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಅಷ್ಟಾನರಣಿ ದಿಕ್ಕೆ ಪಡೆದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಲಿಂಗಾಯತರು ಪಂಚಮಸಾಲಿ ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರು ಲಿಂಗಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಆರಾಧ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಂದು ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಗೆಝೆಟಿಯರ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯ ಸಂಪುಟ ೧ ಪುಟ ೪೨೨ ರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲ ಹಿಂದುಗಳು

ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಗೋಪಾಲ ವಿ| ಹಣಮಂತ (3 Bom 273) ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಲಿಂಗಾಯತರನ್ನು ಶೂದ್ರವರ್ಣದ ಹಿಂದುಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ನಾಯಿತು.

ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು

ಬಸವ್ವ ವಿ| ಲಿಂಗನಗೌಡ (19 Bom 457) ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿ ರಾನಡೆಯವರು ಲಿಂಗಾಯತರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತರು: “ ಲಿಂಗಾಯತರು..... ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿಗೆ ವಿಧೇಯರಲ್ಲ.... ವಿಧವಾ ವಿನಾಹ ಹಾಗೂ ಪುನರ್ವಿನಾಹದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಿಂಗಾಯತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ.”

ಫಕೀರ ಗೌಡ ವಿ|| ಗಂಗಿ (22 Bom 277) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ ಲಿಂಗ ಧಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಸರಿ ಸಮಾನರೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯಿದ್ದು ಲಿಂಗಾಯತರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುರುಷನಷ್ಟೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾರಣ ಅವಳೂ ವಯಸ್ಕಳಾಗಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯ ವರನನ್ನು ಆರಿಸುವಂತಾಗುವತನಕ ಲಗ್ನವಾಗಕೂಡದು. ಲಿಂಗ

ಧಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಸರಿ ಸಮಾನರಾದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಭೇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಎಂತಲೇ ಲಿಂಗಾಯತ ಒಳ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹವಾದರೆ ಅದು ನಿಸಿದ್ಧವಲ್ಲ. ನಿಸಿದ್ಧವೆಂದು ಸಾಧಿಸುವದಾದರೆ ರೂಡಿ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಲದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

೧೫ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜ

ರಾಜಾ ರಾಮ ಮೋಹನ ರಾಯರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದಿ, ನವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜಗಳೆಂದು ಮೂರು ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ರಾಮ ಮೋಹನರಾಯರ ನೇರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಆದಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜೀಯರು ಹಿಂದುಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಭಿನ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯದಾರವೂ ವಿಶಾಲವೂ ಆದ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜೀಯರಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ವಿರೋಧಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಥಾನ ವುಂಟೆಂದೂ, ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿ ತಾನು ಹಿಂದುವಲ್ಲವೆಂದು, ಶ್ರುತ ಪಡಿಸಿದಲ್ಲದೆ, ಕೇವಲ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಾಜೀಯನೆಂದು ತನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡ ಮಾತ್ರ ದಿಂದಲೇ ಆತನನ್ನು ಹಿಂದೂ ವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲುಬಾರದೆಂದು, ಭಗವಾನ್ ಕೌರ ವಿ. ಜೆ. ಸಿ. ಬೋಸ (31 Cal 19) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಿವ್ವೀಕೌನ್ಸಿಲ್ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

೧೬ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜ

ಡಾ|| ಆರ್. ಜಿ. ಭಾಂಡಾರಕರರಿಂದ ಸಂಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸಮಾಜದ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಹಿಂದು ಸಮಾಜದ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಜಾತಿ ನಿಸ್ವತ್ತೆಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೇಶ್ವರ ವಾದಿಗಳೆಂದು ಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಸಮಾಜೀಯರು ಮುಂಬಯಿ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ ನಗರಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಅವರ ಹಿಂದುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರೆಗೆ ವಾದ ವುಂಟಾಗಿಲ್ಲ.

೧೭ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜ

ಈ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಸ್ವಾಮಿ ದಯಾನಂದರು. ಜಾತಿವಾದ ಹಾಗೂ ಮೂರ್ತಿಪೂಜಾ ವಿರೋಧಗಳು ಈ ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳು. ವೇದಗಳು ಪರಮ ಮಾನ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜೀಯರು ಹಿಂದುಗಳೆಂದೆನ್ನಲು ಯಾವ ಅಭ್ಯಂತರವಿರಲಾರದು. ಸನಾತನ ಹಿಂದುತ್ವಕ್ಕೂ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದ ನಂಬುಗೆಗಳಿಗೂ ಮಹದಂತರವಿದ್ದರೂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಅಥವಾ ಮಹ್ಮದೀಯ ಪಂಥಗಳಂತೆ ಆರ್ಯಸಮಾಜದ ಪಂಥವು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾದ

ಮತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲಹಾಬಾದ ಹೈಕೋರ್ಟು ಗಂಗಾ ಸರಣಸಿಂಗ ವಿ: ಸಿರ್ತಾಜಿ ಕುವರ್ AIR 1935 All 924 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಿತ್ತಿದೆ.

೧೮ ಬೌದ್ಧ-ಜೈನ-ಸೀಖ ಮತೀಯರು

ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಮತ್ತು ಸೀಖ ಮತಗಳು ವೇದ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆ ಯುತ್ತಿದ್ದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಮೂರು ಮತೀಯರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ಕಾನೂನುಗಳಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ತಮಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸದೆಂದೆನ್ನಲು ಈ ಮತೀಯರು ಯಾವುದಾದರೂ ರೂಢಿಯ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈತನಕ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಈ ಮೂರೂ ಮತಸ್ಥರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಾದರೂ, "ಹಿಂದೂ" ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಹಾಗೂ ಸೀಖ ಮತೀಯರು ಸಮಾವಿಷ್ಟ ರಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಹಿಂದುಗಳಿಗನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಈ ಮೂರೂ ಮತೀಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬೌದ್ಧರು

ಗೌತಮಬುದ್ಧನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಬೌದ್ಧರಿಗೆ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಢಿ-ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗಂಕಿತವಾಗಿ ಬೌದ್ಧಮತೀಯರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. (AIR 1924 Pat 420)

ಜೈನರು

ಜೈನಧರ್ಮವು ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಒಂದು ಉಪಶಾಖೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೆ ಅದ ರಷ್ಟೇ ಸನಾತನವಾದ ಭಿನ್ನಧರ್ಮವೆಂದು ಆಧುನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. (Vide 35 Bom L R 990 P.C)

ಆದರೆ, ಈ ವರೆಗೆ ಜೈನರು ವೈಶ್ಯವರ್ಣದ ಹಿಂದೂಗಳೆಂದೇ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯಗಳ ಸಾರವಾಗಿದೆ (vide 23 Bom 257).

ಮತೀಯರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾನೂನು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭದ್ರಬಾಹು ಸಂಹಿತೆ, ವರ್ಧಮಾನನೀತಿ ಮತ್ತು ಅಸನ ನೀತಿಗಳು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

ವ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು. (Vide ಗೆಟ್ಟೆಪ್ಪಾ ವಿ. ಯೇರಮ್ಮ AIR 1927 Mad 228) ಆದರೆ, ಅನ್ಯಥಾ ವಿಧಿಸುವ ರೂಢಿ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜೈನರಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನೇ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂಬುದು ತೀರ್ಮಾನವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ (Vide 41 Bom L R 760). ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಇನ್ನೊಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಅಂಬಾಬಾಯಿ ವಿ. ಗೋವಿಂದ AIR 23 Bom 257, 26 ದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವಂತೆ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಮೋರವಾಲ, ಓನ್ವಾಲ, ಅಗರವಾಲ ಮತ್ತು ಖಂಡೇವಾಲ-ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಒಳಪಂಗಡಗಳಿವೆ.

ಸೀಖರು

ಗುರುನಾನಕನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಸೀಖರು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಒಂದು ಪಂಥವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅನೇಕ ಹಿಂದೂ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಅನೇಕ ಹಿಂದೂ ವಿಧಿಗಳನ್ನೂ ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುರುನಾನಕನು ಸ್ವತಃ ಹಿಂದುವಾಗಿದ್ದನು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೀಖಗುರುವಾದ ಗೋವಿಂದಸಿಂಗರು ದುರ್ಗಾಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಸೀಖ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ವಿವಾಹಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಸೋಪರ ಸೀಖನಾಗಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹಿಂದುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿರುವುದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ (31 Cal 11, 16).

೧೯ ಉಪಕಲಮು (೧) (ಕ)

ಈ ಉಪಕಲಮಿನನ್ವಯ ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ವಾರಸಿ ಅಥವಾ ಯೆಹೂದೀ ಧರ್ಮದವರಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಧರ್ಮದವರಲ್ಲದ ಇತರರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಿರೋಧಗಳನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಇವರೂ ಸಹ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ತಮಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಾಗಲೀ, ತದ್ಭಾಗವಾದ ರೂಢಿ-ಪದ್ಧತಿಗಳಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತತೆಪಡೆಯಬಹುದು. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನಗಳು ಹಿಂದೂಗಳೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸಕೂಡದೆಂದು ಉಪಕಲಮು [೨] ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

೨೦ ವಿವರಣೆಗಳು

ಉಪಕಲಮು ಒಂದರ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದು, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಮತ್ತು ಸೀಖರೆಂದರೆ ಯಾರೆಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಲಾಜ [ಅ] ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಜ [ಬ]ಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಧರ್ಮ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕ್ಲಾ [ಕ] ದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾಂತರಿತರು ಹಾಗೂ ಪುನರ್ಧರ್ಮಾಂತರಿತರನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಧರ್ಮ ನಿರ್ಧಾರ ವಿವೇಚನೆಯಿದೆ.

ಕ್ಲಾಜ

ಈ ಕ್ಲಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದು, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಅಥವಾ ಸಿಖು ಮತೀಯರಿರುವಾಗ ಮಗುವಾದರೂ ಅದು ಔರಸವಿರಲಿ ಅನೌರಸವಿರಲಿ ಹಿಂದೂ ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಅಥವಾ ಸಿಖುಮತೀಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾಗುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾದರೂ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದುಗಳಿದ್ದಾಗ ಔರಸ ಅಥವಾ ಅನೌರಸ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದುಗಳೆಂದೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. [Vid Bom 1131] ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಮತದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಮಗುವಿನ ಮತವು ಕ್ಲಾಜ [ಬ] ದ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು. ಕ್ಲಾಜ ಬಿ

ಈ ಕ್ಲಾಜಿನನ್ವಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಹಿಂದು, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ಅಥವಾ ಸಿಖು ರಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಔರಸ ಅಥವಾ ಅನೌರಸ ಮಗು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಯೇ ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ, ಅಥವಾ ಸಿಖುಧರ್ಮೀಯನೆನಿಸಲಾರದು ಇಂಥ ಮಗು ಹಿಂದು, ಸಿಖು, ಬೌದ್ಧ ಅಥವಾ ಜೈನ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು ತಂದೆ ಇಲ್ಲವೆ ತಾಯಿಯ ಬಣಜಾತಿ ಗುಂಪು ಇಲ್ಲವೆ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯನೆಂದು ಪೋಷಣೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಗು ಹಿಂದು, ಸಿಖು, ಜೈನ ಅಥವಾ ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮೀಯ ವೆನಿಸುವದು. ಹಿಂದೂ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಪೋಷಣೆಯಾಗದಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ವಶ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದುಗಳೆನಿಸುವರೆಂದು ಕೋರ್ಟುಗಳಾದ ವಿ. ಸುಂದರಮ್ಮಾಚ್ AIR 1935 Mad 902 903 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ ಹೈಕೋರ್ಟು ತೀರ್ಮಾನವತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಬಾಯಿ ವಿ. ಉತ್ತರಂ (8 Moons indiau Appals 400) ಪ್ರಕರಣವೂ ಇದೇ ತತ್ವವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ.

ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಅಥವಾ ಸಿಖುರೆಲ್ಲರಿದ್ದರೆ ಈ ಕ್ಲಾಜು ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು.

ಜನ್ಮತ: ಮಕ್ಕಳ ಧರ್ಮವೇನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಔರಸ (Legitimate) ಅಥವಾ ಅನೌರಸ (illegitimate) ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಣಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಔರಸ ಮಗುವಿನದು ತಂದೆಯ ಧರ್ಮವೆಂದೂ ಅನೌರಸ ಮಗುವಿನದು ತಾಯಿ ಧರ್ಮವೆಂದು ಈ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅಂಥ ಗ್ರಹ

ಕೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಗು ಹೇಗೆ ಮೋಷಿತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒರೆಗಲ್ಲಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕ್ಲಾಜ ಕೆ

ಈ ಕ್ಲಾಜಿನನ್ವಯ ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಅಥವಾ ಸೀಖು ಮತಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಾಂತರ ಇಲ್ಲವೆ ಪುನರ್ಧರ್ಮಾಂತರ ಹೊಂದಿದವರು ಹಿಂದೂ, ಸೀಖು, ಬೌದ್ಧ ಅಥವಾ ಜೈನರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ

ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆ ೨೫ನಾ ಪುನರ್ದೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಹಿಂದುತ್ವ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ವಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನಂತರದ ಉನ್ನೇಕ ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯಗಳು ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಗಳಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿವೆ. ರತನಸಿ (1928 Mad 1279) ಫಣೀಂದ್ರ ವಿ. ರಾಜೇಶ್ವರ (12 IA 72) ಮುಘಸ್ಸಾಮಿ ವಿ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ (33 Mad 340) ಗೋಪಾಲ ಮಹಾರಾಜ ವಿ. ಸೀತಾದೇವಿ (36 C W N 392 P C) ಕುಸುಮ ವಿ. ಸತ್ಯ (30 Cal 999) ಇವು ಇಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವೆನಿಸಿವೆ.

ಸೀಖಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಾಂತರ ಹೊಂದಲು, ಪನಿತ್ರವಾದ 'ಪಟಾಶ' ಮಿಶ್ರಿತ ಉದಕವನ್ನು ಕುಡಿದರೆ ಸಾಕೆಂದು ಭಾಮರಸಿಂಗ ವಿ. ಕರ್ತಾರಸಿಂಗ A I R 1950 M. B I 2 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಧರ್ಮಾಂತರ ಹೈತ್ವಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಂಥ ನ್ಯಾಯಾಲಯನಿರ್ಣಯಿಸಲಾರದು. [ಆಬ್ದುಲರಝಾಕ ವಿ. ಆಗಾ 21 Cal 666] ಧರ್ಮಾಂತರಿತನು ಧರ್ಮತ್ಯಾಗವನ್ನು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿ, ಅದಕ್ಕಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಧರ್ಮಾಂತರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೇತು ವೇನೆಂಬುದೂ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮವೋ, ದುರಾಶೆಯೋ ಧರ್ಮಾಂತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಧರ್ಮಾಂತರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಣೆ ಅನಗತ್ಯ [ರೋಶನಬಿ ವಿ. ಖುದಾಬಕ್ಷ A I R 1938 Lah 482].

ಐರೋಪಿಯನೊಬ್ಬನು ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ತನ್ನ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಪ್ರಶಂಸಕನಾದ ಮಾತ್ರವೇ ಅವನನ್ನು 'ಹಿಂದು' ವೆಂದು

ಹೇಳಲುಬಾರದು. ಆದರೆ ಆತನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಧರ್ಮಾಂತರ ದೀಕ್ಷೆಪಡೆದು, ಹಿಂದೂ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿಂದುಗಳಾದವರೊಡನೆ ವಿವಾಹಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತನಾಗಿ ಹಿಂದೂ ವದ್ಧತೆಯಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸ ತೊಡಗಿದರೆ, ಆತನನ್ನು ಹಿಂದುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವದು. [ರತನಸಿ ಮುರಾರಜಿ ವಿ. ಅಡ್ವಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಮದ್ರಾಸ 928 Mad 1279] ರತನಸಿ ಮುರಾರಜಿ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನೂಲತಃ ಅಸ್ಟ್ರೇಲಿಯನಳಾದ ಸ್ಟ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಬ್ರಿಟಿಶ ರಹವಾಸಿ (Domicial) ಯಾಗಿ ಹಿಂದೂ ದೀಕ್ಷೆ ಪಡೆದಳು. ಆಕೆ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯಳಾಗಿ ಮೃತಳಾದಳು. ಅವಳ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿಗನುಸಾರವೇ ಸಲ್ಲಿತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು.

೨೦ ಉಪಕಲಮು (೨)

ಈ ಉಪ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಯಾವನೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಹೊರಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬಣ (Scheduled Tribes) ಗಳೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಅರ್ಟಿಕಲ್ ೩೪೨ ರನ್ವಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೊಪ್ಪರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬಣಗಳೆಂದು ಯಾದಿಯಾದ ಬಣ (Tirbes) ಅಥವಾ ಕಾಡು ಜನಾಂಗಗಳು. ಈ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವದೇ ಹೊಸ ಬಣವನ್ನು ಸಮಾವಿಷ್ಟ ಗೊಳಿಸುವ ಇಲ್ಲವೆ ಇದ್ದದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂವಿಧಾನದನ್ವಯ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದುದಾಗಿದೆ

೨೧ ಉಪಕಲಮು (೩)

ಈ ಉಪಕಲಮು ' ಹಿಂದು ' ವೆಂದರೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವವರನ್ನು ಹಿಂದೂ, ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ ಸೀಖ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿವಾಹಿನಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಪಾಠದ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವದರಿಂದ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವೆನಬಹುದು.

ಕ. ೩

ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಹಾಗೂ
ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗಳು

[೧] ಸಂದರ್ಭ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿ
ಅರ್ಥಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಈ-
ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಆಯಾಯ ಪದ
ಗಳ ಅರ್ಥಗಳಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು:-

(ಅ) “ ಗಂಡುವಳಿ ಸಂಬಂಧಿಕ ” (Agnate) :- ಒಬ್ಬ
ವ್ಯಕ್ತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರಕ್ತ ಅಥವಾ ದತ್ತಕ ಮುಖಾಂತರ
ಗಂಡು ಸಂಬಂಧದ ಮೂಲಕವೇ ಸಂಬಂಧಿಕನಾಗಿದ್ದರೆ,
ಆತನು ಎರಡನೆಯವನ ಗಂಡುವಳಿ ಸಂಬಂಧಿಕ ನೆನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಬ “ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು” :- ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾ
ಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ ವಿಷ-
ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೪೯
ಅಥವಾ ರೂಢಿಗತ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿನಗಂಕಿತರಾಗಿ
ರುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿ.

ಕ ಹೆಣ್ಣುವಳಿ ಸಂಬಂಧಿಕ (Cognate) :- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ
ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ರಕ್ತದಿಂದಲೋ ದತ್ತಕ ಮುಖಾಂತರವೋ-
ಸಂಬಂಧಿಕನಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಸಂಬಂಧ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗಂಡು
ಸಂಬಂಧವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಹೆಣ್ಣುವಳಿ ಸಂಬಂಧಿಕ
ರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಡ ರೂಢಿ (Custom) ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿ (usage) ಗಳೆಂದರೆ:-
ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶ, ಬಣ (tribe) ಜಾತಿ
(Community) ಗುವು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ
ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗಿನ ನಿರಂತರ ಹಾಗೂ ಏಕರೂಪ

ವಾದ ಪಾಲನೆಯಿಂದ ಕಾನೂನಿನ ಬಲ ಪಡೆದಿರುವಂಥ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ:

ಆದರೆ, ಆ ನಿಯಮವು ನಿಶ್ಚಿತವೂ, ಅಸೂಕ್ತ (Unreasonable) ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲದೂ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು;

ಅಲ್ಲದೆ; ಕೇವಲ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ನಿಯಮ ವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಕುಟುಂಬ ಅದರ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಈ- ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕ, ಭಿನ್ನಮಾತೃಕ, ಹಾಗೂ ಭಿನ್ನಪಿತೃಕರು:—

೧ ಇಬ್ಬರು ಒಬ್ಬನೇ ಪಿತೃ (Ancestor) ವಿನ ಒಬ್ಬಳೇ ಪತ್ನಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕ (Full-blood) ಸಂಬಂಧಿಕರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ; ಸಮಾನ ಪಿತೃವಿನಿಂದಲೇ ಭಿನ್ನ ಪತ್ನಿಯರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸಮಾನಪಿತೃಕ (Half-blood) ಸಂಬಂಧಿಕರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ.

೨ ಇಬ್ಬರು ಒಬ್ಬಳೇ ಮಾತೃ (Ancestress) ವಿನಿಂದ ಆದರೆ ಬೇರೆ ಪಿತೃಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಭಿನ್ನ ಪಿತೃಕ (Uterine) ಸಂಬಂಧಿಕರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿವರಣೆ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿಯ ಪಿತೃ (Ancestor) ಪದ ತಂದೆಯನ್ನೂ, ಮಾತೃ (Ancestress) ಪದ ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಫ 'ವಾರಸದಾರ' ನೆಂದರೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅನ್ಯತ್ಯು

ಲೇಖೀಯ (Intestate) ನಾದವನ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾಹಕ್ಕ ಸಡೆದ ಗಂಡಸು ಅಥವಾ ಹೆಂಗಸು.

ಗ 'ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ'—ತನ್ನ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲ ವ್ಯತ್ಯುಲೇಖವೊಂದರಮೂಲಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡದೆ ಮೃತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ (Intestate) ವಾಗಿ ಮೃತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹ 'ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಕಾನೂನು':— ಎಂದರೆ

[ಅ] ಈ ಕಾಯ್ದೆ ವಾಸಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ, ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೩೨, ತ್ರಾವಣಕೋರ ನಾಯರಕಾಯ್ದೆ, ತ್ರಾವಣಕೋರ ಯೇರ್ಪುನ ಕಾಯ್ದೆ, ತ್ರಾವಣಕೋರ ನಂಜಿನಾಡ ವೆಲ್ಲಾಳಕಾಯ್ದೆ, ತ್ರಾವಣಕೋರ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಕಾಯ್ದೆ, ತ್ರಾವಣಕೋರ ಕೃಷ್ಣಾನಕ ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಕಾಯ್ದೆ, ಕೋಚೀನ ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಕಾಯ್ದೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಕೋಚೀನ ನಾಯರಕಾಯ್ದೆ ಗಳಿಗಂಕಿತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ; ಅಥವಾ

[ಬ] ತ್ರಾವಣಕೋರ-ಕೋಚೀನ ಹಾಗೂ ಮದ್ರಾಸ ಪ್ರಾಂತ ದಲ್ಲೇ ಬಹುತರವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುವಂಶಾವಳಿಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಂಕಿತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ-ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರ್ಥ.

ಆದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಸಮಾ

ವಿಷ್ಣುವಾಗಿರಲಾರದು.

ಇ 'ನಂಬೂದ್ರಿಕಾನೂನು' —ಎಂದರೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾ ದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಮದ್ರಾಸ ನಂಬೂದ್ರಿಕಾಯ್ದೆ ೧೯೩೨, ಕೋಚೀನ ನಂಬೂದ್ರಿಕಾಯ್ದೆ; ಅಥವಾ ತ್ರಾವಣಕೋರ ಮಲಯಾಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಾಯ್ದೆಗಳಿಗುಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿ ಎಂದರ್ಥ.

ಜ 'ಸಂಬಂಧಿತ' ಎಂದರೆ, ಔರಸ ನುಟಿನಿದ (Legitimate) ಸಂಬಂಧಿತ—ಎಂದರ್ಥ. ಆದರೆ, ಅನೌರಸ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಅವರ ಔರಸ ಪೀಳಿಗೆಯವರು (De-cendants) ಅವರಿಗೂ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಬಂಧಿತರೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಬಂಧಿಕ ಸೂಚಕವಾದ ಯಾವುದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೨] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯವೆ ನಿಸದೆ—ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಸೂಚಕವಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವರೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಟೀಕೆ

೨೩ ಸಂದರ್ಭಾರ್ಥ

' ಸಂದರ್ಭ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲದೆ ' ಎಂಬ ಪರಿಮಿತಿಗುಕ್ತವಾಗಿ ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಗನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸದವರೆಗೆ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಂಡು ಬರುವ ಒಂದೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಅರ್ಥಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದು

ಕಾನೂನು ಅರ್ಥೀಕರಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. (ನಾಮದೇವ ವಿ ಕೇಶವ AIR 1938 Nag 58 61) ವ್ಯಾಕರಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಇದೇ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥ ಹೊರಡುವಾಗಲಂತೂ ಈ ವಿಧವಾದ ಅರ್ಥೀಕರಣ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲೇ ಶಬ್ದವನ್ನು ಅರ್ಥಯಿಸಿದ್ದರಂತೂ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥಯಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಈ ಕಲಮಿನ ವಾಖ್ಯಾನಸಾರವಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅರ್ಥಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಬಳಕೆಯ, ನಿರ್ಘಂಟಿನ ಇಲ್ಲವೆ ವೈಯಾಕರಣಿಕ ಅರ್ಥಯಿಕೆಗಳು ಅಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸುವವು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ವಿಧಿತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅರ್ಥ ಹೆಚ್ಚುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ. (ಬಿ. ನಾನಾರಾವ ವಿ|ಎಂ. ಯು. ಅರುಣಾಚಲಂ ಚಿಟ್ಟಿಯಾರ AIR 1940Mad385).

ಅದರ ಅರ್ಥಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದವು ಅನೇಕ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವಾ ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥವಿವರಣಾ ಕ್ಲಾಜಿನನ್ವಯವೇ ಅರ್ಥಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವೇನಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅರ್ಥಭೇದ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವವೆಂದೇ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದೆ' ಎಂಬ ಪರಮಿತಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಂದರ್ಭ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉಚಿತವೆನಿಸುವ 'ಅರ್ಥ' ವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು:- ಕಾರ್ತಿಕ ಚಂದ ವಿ|ರಾಣಿ ಹರ್ಷಮುಖಿ AIR 1943 Cal 385.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಕಡೆ 'ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ "ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಪದ ಪ್ರಯೋಗ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. "ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂಬ ಪ್ರಯೋಗವಿರುವಲ್ಲಿ ವಾಖ್ಯೆ ಶಬ್ದದ ಸಂಪೂರ್ಣಾರ್ಥವನ್ನು ವಿಧಿಸುವದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು "ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ" ಯೆಂಬ ಪ್ರಯೋಗವಿರುವಲ್ಲಿ 'ಶಬ್ದ'ಕ್ಕೆ ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವಿರುವದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶಿಷ್ಟಾರ್ಥವೂ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಭಾವನವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಪಿತೃ' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಜ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವಲ್ಲದೆ ತಂದೆ ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ, "ಮಾತೃ" ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಜೆ ಯೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥವಲ್ಲದೆ ತಾಯಿ ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೪ ಗಂಡುವಳಿಗರು (Agnates)

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಗಂಡುವಳಿಗರನ್ನು (Agnates) ಗೋತ್ರಜ ರಿಂಮೂ ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಲೋಕಸಭೆಯು ಆ ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ “ ಗಂಡುವಳಿಗ ” ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ‘ ಗೋತ್ರಜ ’ ಪದಗಳು ಸಮಾನಾರ್ಥವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಮಗಳ ಮಗನು ನಿಜವಾಗಿ ಗಂಡುವಳಿ ಸಂಬಂಧಿಕನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಿತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಗೋತ್ರಜ ಸಂಪೀಡನೆಯ ಪರಿ ಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಗಂಡುವಳಿ (Agnate) ಸಂಬಂಧಿಕರು (೧) ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿ ಕರಾಗಿರತಕ್ಕವು ಅಥವಾ (೨) ದತ್ತಕ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಿಕ ರಾಗಿರತಕ್ಕವು; (೩) ಇಂಥ ಸಂಬಂಧಿ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗಂಡಸಿನ ಮುಖಾಂತರ ವಿರತಕ್ಕವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ವಂಶಾಗ್ರವಳಿ (Ascending line) ಯಲ್ಲಿ ಯಾವನೊಬ್ಬನ ತಂದೆ, ಅಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜ ಮೊದಲಾದವರೂ, ವಂಶಾನುವಳಿ (Descending line) ಯಲ್ಲಿ ಆತನ ಮಗ ಮೊಮ್ಮಗ ಮರಿಮಗ ಮೊದಲಾದವರೂ ಮತ್ತು ಸಹವಂಶಾವಳಿ (Collateral line) ಯಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕ ಕಕ್ಕನಮಗ ಮೊದಲಾದವರೂ ಆತನಿಗೆ ಗಂಡುವಳಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಹವಂಶಿಕ (Collateral) ನು ಅದೇ ವಂಶದವರಾದರೂ ಬೇರೆ ವಳಿ (line) ಯವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಗಂಡುವಳಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಗಂಡಸರೇ ಇರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸರೂ ಅಂಥ ಸಂಬಂಧಿ ಪತಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾವನೊಬ್ಬನ ಮಗಳು ಹೆಂಡತಿ, ಸೋದರಿ, ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ತಮ್ಮನ ಮಗಳು, ಸೋದರ ಪತ್ನಿ, ಮಗನ ಹೆಂಡತಿ, ತಂದೆಯ ಅಕ್ಕ ಇಲ್ಲವೆ ತಂಗಿ, ಇವರೆಲ್ಲ ಗಂಡುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಿಕ- ರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಕರಾದವರನ್ನು “ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗ ” (Cognate) ರೆಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಸೋದರಮಾವಂದಿರು, ಸೋದರತ್ತಿಮಕ್ಕಳು ಮೊದಲಾದವರು.

೨೫ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನು

ಕ್ಲಾಜ (ಬಿ) ದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸಿಲ್ಲ; ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನಂದರೆ, ಮದ್ರಾಸ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೪೯ ರ ಏರ್ಪಾಡು ಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ರೂಢಿಗತ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನೆಂದು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುವಂಶಿಕತೆ (Descent) ಉನ್ನು ಹೆಣ್ಣುವಳಿ

ಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟರು, ಬಿಲ್ಲವರು, ಹಾಗೂ ಮೂಲಹಿತ ವರ್ಗದವರಲ್ಲದ ಜೈನರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.

೨೩ ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗರು (Cognates)

ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗರು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ (೧) ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಇಲ್ಲವೆ (೨) ದತ್ತಕ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಿದ್ದು, (೩) ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗಂಡುವಳಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಿಲ್ಲ. ಮೃತನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಿಕರಾದವರನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗ (Cognates) ರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಗಳ ಮಗ, ಮಗಳ ಮಗಳು, ಸೋದರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಕ್ಕಳು, ಸೋದರಮಾವನ ಮಕ್ಕಳು ಇವರೆಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ “ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗ”ನು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ “ಬಂಧು”ವಿಗೆ ಸಮಾನ ನಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೨೪ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧಿಕರು

ಮೃತನಿಗೆ ಲಗ್ನದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಕನಾದವನು ಗಂಡುವಳಿಗನೂ ಅಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗನೂ ಅಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರ ಆತನಿಗೆ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಉದ್ಭೂತವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಂಥವನು ಕಾಯ್ದೆಯ ೧ ನೆಯ ಇಲ್ಲವೆ ೨ ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೆ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ವಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

೨೫ ರೂಢಿ ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿ

ಕ್ಲಾಜ (ಡ) ದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ, ರೂಢಿ (Custom) ಇಲ್ಲವೆ ಪದ್ಧತಿ (usage) ಕಾನೂನಿನ ಬಲಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ರೂಢಿಯೆಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಿ ವೀ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ರಾಣಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಿಶ್ವನಾಥ (14 M I A 570 585) ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ: “ರೂಢಿಯೆಂಬುದು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಬಳಕೆ (usage)ಯಿಂದಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಬಲಪಡೆದಿರುವ ನಿಯಮ (rule) ವಾಗಿದೆ (48 cal 419 P. C.). ಮನ್ನಣೆ ಗರ್ಹವಾಗಲು ರೂಢಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆ (Antiquity) ನಿಶ್ಚಿತತೆ (Certainty) ಸೂಕ್ತತೆ (Reasonableness) ಹಾಗೂ ನಿರಂತರತೆ (Continuity) ಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ರೂಢಿಗೆ ಈಯೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳುಂಟೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೂ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿಯೂ ಸಾಕ್ಷ್ಯಬಲದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾಗುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಅವಶ್ಯಕ

ವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಾಕ್ಷ್ಯ (Evidence) ದ ಮುಖಾಂತರವೇ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರೂಢಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗೆಗೂ, ಅದರ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಚಿತತೆಗಳ ಬಗೆಗೂ ಮನವರಿಕೆಯುಂಟಾಗಬಲ್ಲದು. ಈ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಹಾಗೂ ನಿಶ್ಚಿತತೆಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೇ ರೂಢಿಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಎಂದು ಮನ್ನಿಸುವ ಕುರಿತಾದ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಳಹದಿ ಯೆನಿಸಿವೆ. ”

ಕಾನೂನಿನ ಬಲಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ರೂಢಿಯು ಪ್ರಾಚೀನವೂ (Ancient ಸನಾತನವೂ (Immemorial ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಸನಾತನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನೇಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳೆದುರು ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದು ೧೮೭೩ರನೇ ಇಸ್ವಿಯ ರೆಗ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಆಕ್ಟ್ The Regulating Act 1873 ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವದೇ ರೂಢಿಯನ್ನು (Custom) ಸನಾತನ ರೂಢಿಯೆಂದು ಪರಿಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಕೆಲವು ತಿರ್ಮಾನಗಳಿವೆ (149 IC 1093).

ರೂಢಿಗೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯಲು ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧೋರಣೆಗೆ ಅವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದೂ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನೀತಿಗಾಗಲೀ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧೋರಣೆಗಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಕಟಿತ ಕಾನೂನಿಗಾಗಲಿ, ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ರೂಢಿಯು ಕಾನೂನುವಿರೋಧಿಯೆನಿಸುವದು, (18 IC 979, 37 IC 96 ಮತ್ತು 1949 H P 21).

ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬ ರೂಢಿಗಳಿಗೆನ್ವಯಿಸುವ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಗೂ (Family usage) ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇವೆಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೂ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕುಟುಂಬವು ನಡುವೆಯೇ ತೃಪ್ತಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಯೀಯಲಾರವು. ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಯಾಗ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಲೇ ನಡೆದಿರಬಹುದು; ಏನಾದರೂ ಪರಿಣಾಮವೊಂದೆ. ಒಮ್ಮೆ ತೃಪ್ತಿಸಲಾದ ರೂಢಿ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಜೀವದಾನ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಅನಾವಶ್ಯಕಗೊಂದಲ-ವಿನಾದಗಳುಂಟಾಗುವವೆಂದು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ, (10 al 186).

೨೯ ವಾರಸದಾರ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ (Intestate) ನಾಗಿ ಮೃತ

ನಾದವನ ಅಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಪಡೆದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ಮೃತನ ವಾರಸದಾರರೆನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ವಾರ್ಡನ್‌ನ ಕಾನೂನು ನಿಘಂಟು(Wharton's Law Lexicon)ವಾರಸದಾರ(Heir) ನೆಂದರೆ: ಯಾರು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಇಲ್ಲವೆ ಪೂರ್ವಜನ ಮರಣಾನಂತರ ಆತನ ಭೂಮಿ, ಮನೆ ಹಾಗೂ ಸಿತ್ರಾರ್ಜಿತಗಳನ್ನು ವಾರಸಾಗೀತ್ಯಾ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುದಾರನಾಗುವನೋ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ-ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜ ಅಥವಾ ಪಿತೃ (Ancestor) ಮೃತನಾಗುವವರೆಗೂ ವಾರಸದಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಪಿತೃ (Ancestor) ಮೃತನಾದ ಕ್ಷಣವೇ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ; ಅಂಥ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವುದೋ ಅವರು ವಾರಸದಾರರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಂತಲೇ “ಜೀವಂತನಾಗಿರುವವನಿಗೆ ಯಾರೂ ವಾರಸದಾರರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹ್ಯಾಲ್ಸಬರಿ ಕಾನೂನು ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ (Halsbury's Laws Of England VOL 28 Page 749)ಹೇಳಿರುವುದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿಯೂ “ವಾರಸದಾರ” ಪದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವೆಂದು ಅನೇಕ ಕೋರ್ಟು ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಂದ ಧೃಢೀಕೃತವಾಗಿದೆ, (1939 Cal. 206).

೩೦ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ

“Intestate” ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಪದವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯತೆ (Intestacy) ಇಂಡಿಯನ್ ಸಕ್ಸೆಶನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ಅಂಥದೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗೆ ಬಹುತರ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಮೃತ್ಯುಲೇಖ ಮಾಡದೆ ಮೃತನಾದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಮೃತ್ಯುಲೇಖವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಶಾಸನ ಬದ್ಧವಿರದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಮಾಡಿದ ಮೃತ್ಯುಲೇಖವನ್ನು ಮರಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಯಾವ ವಾರಸದಾರರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದು ನಿಫಲವಾದರೆ-ಅಂಥವ್ಯಕ್ತಿ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನಾಗಿ ಮೃತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದಾಗಿ ವಾರ್ಡನ್‌ನ ಕಾನೂನು ನಿಘಂಟು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯತೆ ಮೃತನ ಪೂರ್ಣಾಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು. ಅಥವಾ ಅಸ್ತಿಯ ಕೆಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು.

೩೧ ಸಂಬಂಧಿತ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾದ “ಸಂಬಂಧಿತ” ಪದವನ್ನು ಕ್ಲಾಜು(ಜ) ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ಲಾಜಿನನ್ವಯ “ಸಂಬಂಧ ವೆಂದರೆ “ಔರಸ ಸಂಬಂಧ” ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಕ್ಲಾಜಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೌರಸ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ “ಸಂಬಂಧಿತ” ಶಬ್ದದ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೌರಸಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯಿಂದಲೂ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗೂ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲು ಆತಂಕವಿರಕೂಡದೆಂಬುದು ಈ ವಿಶೇಷ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅನೌರಸರಿಂದ, ಅವರ ಔರಸ ಅನುವಂಶಿಕರು (Descendants) ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವದಕ್ಕೂ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಿಂದ ಅವಕಾಶವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

೩೨ ಪರಿಮಿತಿ (Proviso)

ಅನೌರಸ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೊನೆಯ ಪರಿಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಡನೆ ಅನೌರಸರ (Illegitimate) ಸಂಬಂಧವು ಔರಸ (Legitimate) ವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂದರೆ ಅನೌರಸ ಮಗುವಿನ (೧) ತಾಯಿ, (೨) ಅನೌರಸ ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರು, ಮತ್ತು (೩) ಮಗುವಿನ ಔರಸ ಅನುವಂಶಿಕರು.

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಅನೌರಸ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತೀತ (Putative) ತಂದೆಯ ಅಸ್ತಿಗೆ ಯಾವಹಕ್ಕೂ ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಅವರ ಜೀವಿತಾಂಶದ (Maintenance) ಹಕ್ಕು ಅಬಾಧಿತವಾಗಿದೆ.

ಕ. ಳ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ
ವರಿಸ್ಥಿತಿ

[೧] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸುನ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಅನ್ಯಥಾ
ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ವಿನ್ಯಾಸ:—

ಅ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಯಾವುದೇ ಪಾಠ, ನಿಯಮ ಅಥವಾ ಅರ್ಥೀಕರಣವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಹಿಂದೂ

ಕಾನೂನಿನ ಭಾಗವೆನಿಸಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ರೂಢಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತು ತಿಯಾಗಲಿ, ಅನೂರ್ಜಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಬ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ವಿಸಂಗತವಾಗಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಮುಂಚೆ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನು ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

[೨] ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ, ಈ ಮೂಲಕ ಶ್ರುತಪಡಿಸಲಾಗುವುದೇನೆಂದರೆ:—ಬೀಸಾಯ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ತುಂಡಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಕುರಿತಾಗಲಿ, ಇಂಥ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಛಾವಣಿ (Ceiling) ನಿರ್ಧಾರ ಅಥವಾ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯ ಹಕ್ಕಿನ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು (Devolution) ಕುರಿತಾಗಲಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯುಲ್ಲಡಕವಾದುದಾದುದೂ ವ್ಯತ್ಯಯಕಾರಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಕೂಡದು.

ಟೀಕೆ

೩೩ ಕಲಮಿನ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ವಿಸಂಗತವಾದ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನರೂಪವಾದ ಇಲ್ಲವೇ ಇತರೇ ಸ್ವರೂಪದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲೇ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯಿದ್ದ (Saving) ಹೊರತು, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯುಲ್ಲಡಕವಾದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನಮೇಲೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳೇ ವರಿಷ್ಠವೆಂದೂ, ಅವಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಾನೂನೇಂಬ ಮನ್ನಣೆಯುಂಟೆಂದೂ, ಈ ಕಲಮಿನ ಭಾಷೆಯಿಂದ ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಲಮಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡಾಗದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೂಕಾನೂನಿನ, ರೂಢಿಯ, ಇಲ್ಲವೇ

ಇತರೇ ಕಾನೂನಿನ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಈ ಕಲಮಿನಿಂದ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂಕಾನೂನಿಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಕಾಯ್ದೆಗೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧ ಉದ್ಭೂತವಾಗ ಬಾರದೆಂದು ಈ ಕಲಮನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

೩೪ ರಕ್ಷಿತ ವಿಷಯಗಳು

ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ರಕ್ಷಿತವಾದ ಅಥವಾ ವಿನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪೂರ್ವದ ಹಿಂದೂಕಾನೂನು, ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾನೂನು, ಇನ್ನುಮುಂದೆಯೂ ಶಾಸನವೆನಿಸುತ್ತದೆ ಹೀಗೆ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳ ಗಿನವುಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ—

(೧) ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿ ವಿವಾಹಿತರಾದ ಹಿಂದುಗಳ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮ (ಕ. ೫ [೧]),

(೨) ವಿಶಿಷ್ಟ ಕರಾರುಗಳನ್ವಯ ವಿಲೀನಹೊಂದಿದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಅವಿ ಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಾರಸಾಕ್ರಮ (ಕ. ೫ [೨]),

(೩) ಕಾನೂನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಾರಸಾಕ್ರಮ (ಕ. ೫ [೨]),

(೪) ವಾಲಿಯಮ್ಮ ಧರೂರಾನ ಕೊವಿಲಗಂ ಇಸ್ತೇಟಿನ ವಾರಸಾಕ್ರಮ (ಕ. ೫ [೩]),

೫) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಕೆಗೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾರಸದಾರರಿಲ್ಲದಿ ರುವಾಗಿನ ವಾರಸಾಕ್ರಮ (ಕ. ೬),

(೬) ಹಿಡುವಳಿಭಾವಣೆ,- ತುಂಡುಭೂಮಿ, ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಷ ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವೆನಿಸದಂತೆ ಬೇನಾಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮ (ಕ. ೪ [೨]).

೩೫ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವರಿಷ್ಠತೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಶಾಸನವು ವಾರಸಾ ವಿಷಯ

ಕನಾದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಕೇವಲ ಶ್ರುತಪಡಿಸುವುದು (Declare) ಮಾತ್ರ ವಲ್ಲದೆ, ಆ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಕಾನೂನೇನೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಲಿಖಿತವಾಠವೇ ಅಧಿಕೃತ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಿಂದೂವಾರ ಸಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾನೂನೇನೆಂದರಿಯಲು ಆಯಾಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂತಿವೆಯೆಂದು ಪರಿಶೋಧಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ಆ ವಿಷಯಕವಾಗಿ ಕಾನೂನೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಲಿಖಿತ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಗೋಕುಲಮದನ ವಿ. ಪದ್ಮಾನಂದಸಿಂಗ (28 Cal 528) ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು ವಿಧಿಸಿರುವಂತೆ, ಯಾವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಣ (Code)ಮುಖಾಂತರ ಕಾನೂನು ಶ್ರುತಪಟ್ಟಿದೆಯೋ (Declare) ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಸರ್ವಂಕಷವಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಅಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತಾದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಅರ್ಥವಿವರಣೆಗೋಸ್ಕರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಕ್ರೋಡೀಕರಣದ ವಾಠವೇ (Text) ತಳಹದಿಯೆಂದು ಳಿಯಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನಾವುದೇ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಮಾಣವು ಸ್ವೀಕರಿಸಲನರ್ಹವೆಂದು ಬಗೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯೇ ಶಾಸನವೆನಿಸುವುದಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯೇ ವರಿಷ್ಠವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಮೊದಲಿನ ಹಿಂದೂಕಾನೂನು ರದ್ದಾಯಿತೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ವಿನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೆಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲಿನ ಹಿಂದೂಕಾನೂನೇ ಕಾನೂನೇನಿಸುವದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

೩ ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯ್ದೆಗಳು

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಅನೇಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ೩೦ ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ರದ್ದು (Repeal) ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ೩೦ ನೆಯ ಕಲಮು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವು ಈಗಲೂ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿವೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ಸಂಸತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲಿಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಇವನ್ನೂ ಸಹ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿಯಾದರೂ ರದ್ದಾಗಿವೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೀಕರಿಸುವುದು ಬಹುತರಂಗಿ ಅಸಮ್ಮತವೆನಿಸಿದೆ. ಮೂರ್ಖರಾದ ಯಾವುದೊಂದು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು, ನಂತರದ ಕಾಯ್ದೆಯು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ರದ್ದುಪಡಿಸುವುದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅವೆರಡೂ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಪರಸ್ಪರವಾಗಿ ತೀರವಿರುದ್ಧವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು AIR 1949 Oriss 46 ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮೂರ್ಖರಾದ ಕಾಯ್ದೆ, ನಂತರದ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತೀರ ವಿಸಂಗತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮೂರ್ಖರಾದ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ನಂತರದ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು.

೩.೨ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಗಳು

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೨೪೬ ರನ್ವಯ ಸಂವಿಧಾನದ ೨ನೆಯ ಪರಿಚಿಷ್ಟದ ೩ನೇಯ ಯಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯತೆ (Intestacy) ಹಾಗೂ ವಾರಸಾಕ್ರಮ (Succession) ಗಳು ಹಾಗೆ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಕಾಯ್ದೆ, ಸಂಸತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ವಿಸಂಗತವೋ, ವಿರುದ್ಧವೋ, ಆಗಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಕಾಯ್ದೆ ರದ್ದಾಯಿತೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಸತ್ತಿನ ಕಾಯ್ದೆಯೇ ಅಧಿಕೃತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಫಲವಾಗಿ ಈ ಮೊದಲು ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳೇನಾದರೂ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ವಿಸಂಗತ ಇಲ್ಲವೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರದ್ದಾಗುತ್ತವೆ.

೩.೩ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯಿಕತೆ

ಶಾಸನ (Legislation) ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಾನ್ವಯಿಕ (Prospective) ವಾಗಿರುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ವಾನ್ವಯಿಕ (Retrospective) ವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಎಲ್ಲ ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಮ್ಮತವಾದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಶಾಸನವೊಂದು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಭೂತಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯ

ಸಲಾರದೊಬ್ಬರದ ಲ್ಯಾಟೆನ್ ಸೂಕ್ತಿ ಯೊಂದಿದೆ (Omnis Nova constitutio futuris imponere debt non pacteritise). ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಶಾಸನವನ್ನು ಅದರ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಾಲಾವಧಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ವಾಗಲಾರವೆಂದು ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರತಜ್ಞರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ಗೊಳಿಸಿದಾಗಲೂ ಅಂಥ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗದುತೆಯೂ, ಕೇವಲ ವಿಧಿವಿಷಯ (Procedural matters) ಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆಯೂ, ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವದೊಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮೂರ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಉತ್ತರಾನ್ವಯಿಕವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನ ಭಾಷೆಯೇ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆಡೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಉತ್ತರಾನ್ವಯಿಕತಾ ವರವಾದ ಅರ್ಥೀಕರಣವೇ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವೆಂದು ಹೈದರ ಹುಸೇನ್ ಎ| ಮೂರಣಮಲ್ (12 R 58 All 63) ಪ್ರಕಟದಲ್ಲಿ ಅಹಲಾಬಾದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಅವುಗಳ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣಾ ಹಕ್ಕು ಕೇವಲ ಶಾಸನ ವಿಧಿ (legal procedure) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ ವಾಗಿರದೆ ಮಹತ್ವದ ಶಾಸನಾಧಿಕಾರ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದೆಯ ಭಾಷೆ, ಸಂದರ್ಭ ಅಥವಾ ಉದ್ದಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅರ್ಥಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ವಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಾನ್ವಯಿಕವಾಗಿಯೇ ಅರ್ಥಯಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೩೯ ಉಪಕಲಮು (೨)

ಈ ಉಪಕಲಮಿನ ಉದ್ದೇಶ ತೀರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ತುಂಡಾಗುವದನ್ನು ತಡೆಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಗೇಣಿ ದಾರರಿಗೆ ಗೇಣಿಸ್ಥಿರತೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ಪಾಲು ದೊರೆಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಹಿಡುವಳಿಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ಛಾವಣಿ (ceiling) ನಿರ್ಧರಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೂ, ಅನೇಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೇಣಿ ದಾರಿಕೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ (Devolution) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಯೂ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ರೈತಾಪಿ ಜನ ಕೋಟಿಯ ಹಿತಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ವೆಂದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಈ ಎಲ್ಲ ಶಾಸನಗಳ ಪ್ರಗತಿಪರ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ಯಾವುದೇ ಏರ್ಪಾಡು ಬಾಧಕ ವಾಗಕೂಡದೆಯಾದೇ ಈ ಕಲಮಿನ ಮನೋಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೨

ಅನ್ವತ್ಸುಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮ

ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳು

ಕ್ರ.೫ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಕೆಳಗಿನ ಅಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ:-

- (೧) ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೫೪ ರ ಕಲಮು [೨೧] ರ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಂದಾಗಿ, ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾಕಾಯ್ದೆ (The Indian Succession Act 1925) ೧೯೨೫ ರನ್ವಯ ವಾರಸಾಮುಟ್ಟುನ ಯಾವುದೇ ಅಸ್ತಿ,
- (೨) ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅರಸನು ಭಾರತ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಒಡಂಬಡಿಕೆ (Covenant) ಅಥವಾ ಒಪ್ಪಂದ (Agreement) ದನ್ವಯವಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನ (Enactment)ದ ಶರ್ತು [Terms] ಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಲಿ, ಒಬ್ಬನೇ ವಾರಸದಾರನಿಗೆ ವಾರಸಾ ಮುಟ್ಟುತಕ್ಕ ಅಸ್ತಿ,
- (೩) ಜೂನ್ ೨೯, ೧೯೪೯ ರ ಕೋಚೀನ ಮಹಾರಾಜರ ಘೋಷಣೆಯ ಶರ್ತುಗಳನ್ವಯ ಅರಮನೆಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳಪಡುವ ವಲಿಯಮ್ಮ ಥವುರ್ನ್ ಕೋವಿಲಗಂ-ಇಸ್ಪೇಟು, ಮತ್ತು ಅರಮನೆಯ ನಿಧಿ.

ಟೀಕೆ

೪೦ ಕಲಮಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮು ಕೆಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಅಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾಕಾಯ್ದೆಯ

ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಆಸ್ತಿಗಳು ಮೂರುಬಗೆಯವಾಗಿವೆ: (೧) ೧೯೫೪ ರ ವಿಶೇಷ ವಿನಾಹ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿ ವಿನಾಹವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ದಿಂದ ೧೯೫೫ ರ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿ ವಾರಸಾಮುಟ್ಟಬೇಕಾದ ಆಸ್ತಿಗಳು; (೨) ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಆದ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ವಯ, ಇಲ್ಲವೆ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನದನ್ವಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯವೆನಿಸುವ (Impartible) ಇಸ್ತೀಫುಗಳು, ಮತ್ತು (೩) ಕೆಲವು ಜಿನ್ಮೆ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವ ಸ್ತಿಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇನಾಯ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡಾದ ಕೆಲವು ರಕ್ಷಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಮೊದಲು ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ

೪೧ ವಿಶೇಷ ವಿನಾಹ ಕಾಯ್ದೆಗನ್ವಯ ವಿನಾಹಿತರು

ವಿಶೇಷ ವಿನಾಹಕಾಯ್ದೆ (The Special marriage Act 1954) ೧೯೫೪ರ ೨೧ ನೇ ಕಲಮು, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿ ವಿನಾಹಿತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಯಾವ ಧರ್ಮದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ (The Indian succession Act 1925) ಗನುಸರಿಸಿ ಮಾತ್ರ ವಾರಸಾ ಮುಟ್ಟು ತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ವಿನಾಹಿತರಾದವರ ಸಂತತಿಗೂ ಇವೇ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುವೊಬ್ಬನು ವಿಶೇಷ ವಿನಾಹ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಿನಾಹಿತನಾದರೆ ಆತನು ತನ್ನ ಮೂಲ ಹಿಂದೂ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ ನಾದ ನೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಅವನಿಗೂ ಅವನ ಸಂತಾನಕ್ಕೂ ವಾರಸಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸದೆ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಾರಸಾ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟ ವಾರಸಾ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಆ ಕಾಯ್ದೆಯ ೩೧ ರಿಂದ ೪೮ ರ ವರೆಗಿನ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ.

ವಿಶೇಷ ವಿನಾಹ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿ ವಿನಾಹವಾಗುವ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ ಹಿಂದೂ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಹಿಂದುತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇಂಥ ವಿನಾಹದಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸರಿಸಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ವಾರಸಾಹಕ್ಕಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

೪೨ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳು

ಕ್ಲಾಜ (೨) ರನ್ವಯ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿ (Impartible Estates) ಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅವೆಂದರೆ , (೧) ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ವಿಲಯ ನೆಕಾಲದಲ್ಲಾದ ಕರಾರುಗಳನ್ವಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಒಪ್ಪಲಾದ ಆಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು (೨) ಶಾಸನ (Enactment) ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳು. ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಗಳು ಈ ವಿನಾಯಿತಿ ಗೊಳಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮ್ ಆಸ್ತಿಗೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮವೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಸ್ತಿಯ ಅವಿಭಾಜ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬನಿಗೇ ವಾರಸಾ ಸಲ್ಲುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಅಪವಾದವೆಂದು ಕೆಲವೇ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮನ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಾರಸದಾರರು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ವಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ವಾರಸಾ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ವಾಗಿದೆ.

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮ ದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಅವನ್ನು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆ ಸಾಂಸತ್ತಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಿತ್ತು. ಈ ವಿಧವಾದ ವಿನಾಯಿತಿ ಸಲ್ಲದೆಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ನಾವಿತ್ರಿ ನಿಗಮ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರತಾಪ ಸಿಂಗ ಅವರು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. (Vide Gazette of India Extra Ordinary Part II 26-4-1954)

೪೩ ಕ್ಲಾಜ (೩)

ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕೋಚೀನ ಮಹಾರಾಜರು, ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಲಯನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಟ್ರಸ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಟ್ರಸ್ಟುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಜನ ಲಾಭಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಲಾಭಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು ಹೇಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ (Devolve) ವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದು ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರ ನಿರ್ಧಾರ ವಾಗಲಾರದು.

ಕ. ೬

ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ
ಬಾಧ್ಯತೆಯ
ವಾರಸಾ ಕ್ರಮ
ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಧ್ಯತೆ
(Interest) ಯುಳ್ಳ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನೊ
ಬ್ಬನು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ
ಮೃತನಾದಲ್ಲಿ, ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಆತನ ಬಾಧ್ಯತೆ
(Interest) ಸಮಾಯಕ ಕುಟುಂಬದ ಶೇಷ ಸಮಾಯಕದಾರ
ರಿಗೆ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ (Survivorship) ದಿಂದ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ
(Devolve) ವಾಗ ಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾಗಿ
ಯಲ್ಲ;

ಪರಿಮಿತಿಯೇನಂದರೆ, ಮೃತನು ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ
೧ ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳನ್ನಾ
ಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇಂಥ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳದ್ವಾರಾ ಹಕ್ಕು ಕೇಳು
ವಂತಹ, ಅದೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಪುರುಷವಾರಸದಾ
ರನ್ನಾಗಲಿ, ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ
ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮೃತನ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಶೇಷಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅನು
ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾದ ಮೃತ್ಯುಲೇ
ಖೀಯ ಅಥವಾ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮಕ್ಕನ್ವಯ-
ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ (Devolve) ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ (೧) ಈ ಕಲಮಿಗೋಸ್ಕರ ಹಿಂದೂ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ
ಬಾಧ್ಯಸ್ತನ ಬಾಧ್ಯತೆ (Interest) ಯೆಂದರೆ ಆತನಿಗೆ ವಾಟಣಿ
(Partition) ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದಿರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಆತನ
ಮರಣಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯ ವಾಟಣಿಯಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದರೆ,
ಆತನಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಅದರ ಪಾಲು ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ (೨) ಈ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಡಕವಾದುವಾದುದನ್ನೂ

ವೃತನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿ (Coparcenary) ಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲಿ, ಆತನ ವಾರಸದಾರರಿಗಾಗಲಿ, ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಬಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವೃತ್ಯಲೇಖಿಯತೆಯುಂಟಾದಾಗ ಪಾಲು ಕೇಳಲಿಡೆಕೊಡುವಂತೆ ಅರ್ಥಯಿಸಕೂಡದು.

೭೫೦

ಟೀಕೆ

೧೫೪

೪೪ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕೆಲವುಸಲ ವಾಟೆಣಿಯಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದೊರೆಯುವ ಏರ್ಪಾಡುವೆಯಾದರೂ, ಅವಳು ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿ (Coparcenary) ಯ ಸದಸ್ಯಳಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸಮಾಯಕ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದುಂಟು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ೧೯೩೯ರ ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಸ್ತಿಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮಿನಲ್ಲಾದರೂ, ಹಿಂದೂ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಯತಾರದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಗಳಿಗೂ ಪಾಲು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾವು ಕಮೀಟಿಯ ಹಿಂದೂಕೋಡಬಿಲ್ಲು, ಮತ್ತು ಸಿಲೆಕ್ಟ್ ಕಮೀಟಿಯವರು ತಯಾರಿಸಿದ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ವೃತನ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ಸಮನಾದ ಪಾಲು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಮೂಲ ವಿಧೇಯಕದಲ್ಲಿ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅವಕಾಶದಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ವಿಧೇಯಕದ ಸಮಾಲೋಚನೆಗೋಸ್ಕರ ನಿಯಮಿತವಾದ ಸಾಂಸತ್ತಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯು ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಗಳಿಗೆ ಪಾಲುಕೊಡದೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಲಾರದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮಿಗೆ ತಳಹದಿಯಾದ ವಿಧೇಯಕದ ೬ ನೆಯ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು. ಮೂಲ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ (ಅ) ಮತ್ತು (ಬ) ಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿದ್ದವು.

(ಅ) ಆತನ ಎಲ್ಲ ಅವಿಭಕ್ತ ಪುರುಷ ಅನುವಂಶಿಕರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯ ಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆ.

(ಬ) ಮೃತನ ಮರಣಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆಬಂದನಂತರ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಪಾಲಕೊಂಡಿರುವ ಪುರುಷ ಅನುವಂಶಿಕನ ಪಾಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುವ ಬಾಧ್ಯತೆ, (ವಾಟಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂಸಹ).

ರಾಜ್ಯಸಭೆಯು ಕ್ಲಾಜ (ಬ) ವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿತು. ಆದರೆ, ಮಗಳಿಗೆ ಮಗ ನೊಡನೆ ಸಮನಾಗಿ ಪಾಲು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ (ಅ) ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಯು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುಲೇಖ ದ್ವಾರಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀವಾಸಸದಾರಳ ವಾರಸಾಹ ಕ್ಕಿಗೆ ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಾಧೆಬರುವ ಹಾಗೆಮಾಡಿತು.

ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಜ (೬) ಪ್ರಸ್ತುತ ೬ ನೆಯ ಕಲಮಿನಸ್ವರೂಪ ತೆಗೆಯಿತು. ಈ ಕಲಮು ಮಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರು ಅವಿ ಭಕ್ತ ಪುತ್ರರೊಡನೆ ಸಮನಾಗಿ ಪಾಲು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯ ಗೊಳಿಸಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈಗ ಮಗಳು ಮೃತನ ಸಾಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಸ್ವಂತ ಬಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪಾಲು ಪಡೆಯಬಲ್ಲಳು. ಮಗನಾದರೂ, ತಂದೆಯೊಡನೆ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತನೆಂದು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಪಡೆಯುವನಲ್ಲದೆ, ತಂದೆಯ ಪಾಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆತನ ಮರಣಾಂತರ ಮಗಳೊಡನೆಯೂ ಮಗನೆಂದು ಪಾಲು ಪಡೆಯುವನು, (೧ನೇ ಕ್ಲಾಜು ನೋಡಿ . ೨ ನೇಯ ಕ್ಲಾಜಿನಿಂದಾಗಿ ಜೀವಿಯಾದ ಮಗನು ತಂದೆಯ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಲಮಿನ ಉದ್ದೇಶ ಬಹುತರ ಮಿತಾ ಕ್ಷರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ ಯಾಗದಂತೆ ಮೊತ್ತಾಹಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಮಿತಾಕ್ಷರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸಾದಾರರ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸ ಲೆಳಿಸುವ ಈ ಕಲಮು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆಡೆಯಿತ್ತಿತು. ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೊ ಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಶಂಕರ ಶಾಂತಾರಾಮ ಮೋರೆಯವರು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ:

“ಮಿತಾಕ್ಷರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸದ ವಿನಾ, ವಾರಸಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಧೃಢವಾದ ಅಭಿ

ಪ್ರಾಯವಿದೆ. .... ೬ ನೇಯ ಕ್ಲಾಜು ಸ್ಟ್ರೀ ವಾರಸದಾರರ ಬಾಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿತ್ವಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಲಾಜು ಸ್ಟ್ರೀ ಹಾಗೂ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮತೆ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗ ಸಂದೇಹವಿದೆ.”

೪೫ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ

ಹಿಂದೂ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಿತೃವಿನ ಪುರುಷ ವಂಶಾನುವಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಂಶಸ್ಥರೆಲ್ಲರ ಅವಿವಾಹಿತ ಪುತ್ರಿಯರು ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರೂ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕವು ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಸಂಕುಚಿತವಾದುದಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಗೆ ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುವ ಪುರುಷ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು ಮಾತ್ರ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ವ್ರಾತವಾಗುವ ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ರಕಾರದ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅವ್ರತಿಬಂಧದಾಯವೆಂದು ಹೆಸರಿದ್ದು ಅದು ಶೇವಾಧಿಕಾರಿಯ ಆನುವ್ರಾತ (Devolve) ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವ್ರತಿಬಂಧದಾಯ ಪಡೆಯುವ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥರು ಮೃತನ ನಂತರ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ಅಖಂಡವಾದ ಗಂಡು ವಳಿಯ ಆನುವಂಶಿಕ (Descendants) ರಾಗಿವ್ವಾರೆ. ಎಂವರೆ ತಂಪೆ, ಅವನ ಪುತ್ರರು, ಪೌತ್ರರು ಮತ್ತು ವ್ರವೌತ್ರರು ಒಂದೇ ಸಮಾಯಕ (Opakreenary) ದ ಸದಸ್ಯರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ, (37 Bom L. R. 692, 696). ಪ್ರಪೌತ್ರ ಅಥವಾ ಮರಿಮಗನ ಮಗನು ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಲಾರನು. ತಂದೆಯ ಮರಣಾನಂತರ ಉಳಿದ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥ ಸಮಾಯಕದಾರರೊಡನೆ ಈತನು ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾಗಬಲ್ಲನು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅಗ ಮರಿ ಮಗನ ಮಗನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಿತೃವಿ (Ancentor). ನಿಂದ ಮೂರನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಒಳಗಿನವನಾಗುವನು.

ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಪಾಲಿನ ಪರಿಮಾಣವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದುದಲ್ಲ. ಅವಿಭಕ್ತವಾದ ಅವರ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಸಮಾಯಕದ ಸದಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಆಕುಂಚನ-ವಿಸ್ತಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಯು ನಾಟಣಿಯಾದ ಕ್ಷಣವೇ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಗಳು ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಳಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅವಳಿಗೆ ಏಕತ್ರಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಜೀವಿತಾಂಶ ಪಡೆಯುವ ಮತ್ತು ವಿವಾಹ ವೆಚ್ಚ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕುಂಟು. ಈ ಹಕ್ಕು ಮೊದಲು ಮಗಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಲಿನ ಅವಶೇಷವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾ

ಗಿದೆ, (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿ. ಅನಂತರಾಮಯ್ಯ 53 Mad 85, 98).

೪೭ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿ

ಮಿತಾಕ್ಷರ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಆಸ್ತಿಯೆಂಬುದು ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದುವೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕು ಉದ್ಭೂತವಾಗುವುದೋ ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಅಪ್ರತಿಬಂಧದಾಯವೆಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತನ ಸ್ವಯಾರ್ಜಿತ ಸಂಪತ್ತು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆಸ್ತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದವನ ಮರಣಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಬೇರಾರಿಗೂ ಹಕ್ಕುಂಟಾಗಲಾರದು. ಎಂತಲೇ ಅದನ್ನು ಸಪ್ರತಿಬಂಧದಾಯವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶವಾಗತಕ್ಕ ಆಸ್ತಿಪ್ರಕಾರಗಳು ಕೆಳಗಿಂತಿವೆ:

(೧) ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಪಿತೃರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ (Ancestral-Property) ಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ ಆಸ್ತಿ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ತನ್ನತಂದೆ, ತಂದೆಯ ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಂದೆಯ ತಂದೆಯ ತಂದೆಯಿಂದ ದಾಯವಾಗಿಬಂದ ಆಸ್ತಿಯು ಪಿತೃರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ.

(೨) (ಅ) ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ, (ಅಯ್ಯನಗೌಡ ವಿ. ಗದಿಗೆಪ್ಪ A I R 1940 Bcm 200).

(ಬ) ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಯಕವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಭೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಬ್ಬರೂ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರ ಸಂಯುಕ್ತಯತ್ನ (Joint Effort) ದಿಂದ ಗಳಿಸಲಾದ ಆಸ್ತಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಆಸ್ತಿಯು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿರಿಗೂ ಸೂಚನೆಯ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುವದು, (ಬಸಪ್ಪ ವಿ. ಹಳ್ಳಪ್ಪ 33 Mys 73).

(೩) ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತನೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿ (Separate Property) ಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಹಕ್ಕನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಬರುವ

ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳಿಕೂಡಿಸಿದರೆ—
ಅಂಥ ಆಸ್ತಿ, (1950 Mad 33).

(೪) ಗೆಳೆಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬವು ಕಳೆದು
ಕೊಂಡಿದ್ದ ಏಕತ್ರಆಸ್ತಿಯು, ಮರಳಿ ದೊರೆತರೆ ಅದು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುವದು:

(ಅ) ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಅಂಥ ಆಸ್ತಿ ಮರಳಿ
ದೊರೆತಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಪಡೆದವರು ಯಾರಿದ್ದರೂ, ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮಾ
ಯಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗುವದು.

(ಬ) ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ, ತಂದೆಯವಿನಾ ಬೇರಾವ
ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥನಾಗಲಿ ಮರಳಿಪಡೆದ ಆಸ್ತಿಯು, ಸ್ವಾವರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ
ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮುಕ್ತಾಯವು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗುವದು. ಉಳಿದ ಕಾಲು
ವಾಲು ಅದನ್ನು ಪಡೆದವನಿಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವೆಂದು ಸಲ್ಲುವದು.

೪. ಪ್ರಸ್ಥಾಪನೆಯ ಭಾರ

ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬವಾಗಲಿ, ಹಿಂದೂ ಸಮಾಯಕವಾಗಲಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆ
ದಿರಲೇಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ, ಏಕತ್ರಕುಟುಂಬವೊಂದಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾವ
ನೊಬ್ಬ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಯು ಏಕತ್ರ ಅಥವಾ ಸಮಾಯಕ
ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಗ್ರಹಿಕೆಯಾಗಲಾರದು. ಯಾವುವೇ ಆಸ್ತಿಯು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿ
ಯೆಂದು ಸಾಧಿಸುವವರೇ ಆಸ್ತಿಯ ಸಮಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗುವದು
ಅದರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆತ್ತಿದರೂ, ಅದರ ನೊತ್ಪ
ಹಾಗೂ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅದು ದಾವೆಯ ಆಸ್ತಿಯ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ತಳ
ಹದಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಭವವಿವೆಯೆಂದೂ, ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ, ದಾವೆಯ ಆಸ್ತಿ ಸ್ವಯಾ
ರ್ಜಿತವೆಂದು ಸಾಧಿಸುವ ವಕ್ಷವು, ಅದನ್ನು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ
ಸಂಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, (ಶ್ರೀನಿವಾಸಕೃಷ್ಣರಾವ ವಿ.
ನಾರಾಯಣ AIR 1954 s o 379). ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠತೆ ಹಾಗೂ
ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನುಲಕ್ಷಿಸಿ, ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನ ವಿಮಾ
ಪಾಲಿಸಿ ರಕಮು, ಆತನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುವುದೆಂದು, ವೆಂಕ
ಟಸುಬ್ಬರಾವ್ ವಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಿನರಸಮ್ಮ, 1954 Mad 26 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ
ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆ.

೪೮ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ ವಿಧಾನ

ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಕೆಯು ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ (Devolve) ವಾಗುವವೆಂಬ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮವನ್ನೇ ೬ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕ ಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನಿಗಿರುವ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಅವನು ಮೃತನಾದ ಕೂಡಲೆ, ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿಲೀನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ; ಶೇಷರಾದ ಅಥವಾ ಉಳಿದ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರಿಗೆ ಶೇಷಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಗುತ್ತದೆ; ಶೇಷಾಧಿಕಾರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅವನ ವಾರಸದಾರರು ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ವಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಮೆಲ್ಚಾಣಿಸಿರುತೆ ಅದು ಜೀವಂತ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಬರುವವಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಶೇಷಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ತಂದ ಶಾಸನವೆಂದರೆ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೩೭. ಆ ಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ೬೧ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ರದ್ದು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮಿನ ವರಿಮಿತಿಯ (Proviso) ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೧೪ನೆಯ ಕಲಮು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾಲಿನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಅಂತೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಪ ಯುವುದಲ್ಲದೆ ಪಡೆದ ಪಾಲನ್ನು ಕೇವಲ ಜೀವಾವಧಿ ಬಾಧ್ಯತೆಯೆಂದು ಮಾತ್ರ ಉಪಭೋಗಿಸದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯೆಂದೇ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

೪೯ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಂತರ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರವೂ ಪುರುಷ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯು ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರವೇ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಶೇಷಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರುವುದು ಎರಡು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ: (೧) ಸಮಾಯಕಸ್ಥನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀವಾರಸದಾರಳನ್ನಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಅಂಥವಳ ದ್ವಾರಾ ಹಕ್ಕುಬೇಡುವ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರನನ್ನಾಗಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೃತನಾಗಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು (೨) ಮೃತನಾದ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನು ಮರಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುಲೇಖ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಾಗ.

ಸಮಾಯಕಸ್ಥನು ಜೀವಂತ ಇರುವಾಗಲೇ ತನ್ನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಅನುಮತಿ ಇರುವಂತೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಯೋ, ವತ್ತಿಹಾಕಿಯೋ, ಅಥವಾ ಸಾಲಗಾರನಿಂದ ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿಯೋ, ಶೇಷಾಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು, ನಾದಾರಿ ಅರ್ಜಿಯ ಮೂಲಕ ಅಫೀಸಿಯಲ್ ಅಸ್ಟಾ ಯಿನೀ ಅಥವಾ ರಿಸೀವರ ತಾಬೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕವೂ, ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಅನು ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಬಹುದು, (ಗೋಕುಲಚಂದ ವಿ| ಹುಕುಮ ಚಂದ ನಥಮಲ್ 48 I A 162).

೫೦ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದ ಭವಿತವ್ಯ

ಪರಂಪರಾಗತ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಲೋ ಸುಗ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಶಾಸನ (Enactments) ಗಳಿಂದ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕವು ದುರ್ಬಲ ವಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಇ. ಸ. ೧೯೩೦ರ ಹಿಂದೂ ವಿದ್ಯಾಸಂಪಾದನಾಕಾಯ್ದೆಯು ಈ ದಿವೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ವೆಟ್ಟಿನ್ನಬಹುದು. ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥನ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಪಾದನೆಯು ಅಂದಿನಿಂದ ಆತನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿ ಯಾಯಿತು. ಆ ನಂತರ ೧೯೩೬ರ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ ಹಿಂದೂ ವಿಧವೆಗೆ ತನ್ನ ಮೃತನಾದ ಸಮಾಯಕ ಪತಿಯ ಪರವಾಗಿ ವಾಟಣಿ ಕೇಳಲು ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಈಗ ರದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ೧೯೪೬ರ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆವಾಸ ಮತ್ತು ಜೀವಿತಾಂಶದ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಜೀವಿತಾಂಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪತಿಯ ಅವಿಭಕ್ತ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ವುಂಟಾಯಿತು. ೧೯೫೫ರ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ಜೀವಿತಾಂಶದ ಡಿಕ್ರಿ ಪಡೆದಾಗಲೂ ಇದೇ ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗ ತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಿಂದೂ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೂ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕಕ್ಕೆ ಮರಣಾಂತಿಕ ವೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ೬ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರ ಸದಾರರು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮೃತನ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುವ ರಾದ್ದರಿಂದ ವಾಟಣಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀವಾರಸದಾರರು ಪಡೆಯುವ ಪಾಲು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿ ಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ೩೦ ನೆಯ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನು ತನ್ನ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ಹಿಂದುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಹಿಂದುತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಯಕಸನೊಬ್ಬ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ವಿವಾಹವಾದರೆ, ಆತನು ತಂತಾನೆ ಸಮಾಯಕ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡುತ್ತಾನೆ; ಆರ್ಥಾತ್ ಸಮಾಯಕ ವಿಭಗ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಸ್ತಿಕರಕಾಯ್ದೆ, ಆದಾಯಕರಕಾಯ್ದೆ, ಪರಮಾನಧಿ ಹಿಡುವಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶಾಸನಗಳು-ಇವೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಗಳು ವಿಧ್ರ ವಿಚ್ಛಿದ್ರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವೀಯುತ್ತವೆ.

೫೧ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿ

೬ ನೆಯ ಕಲಮಿಗೆ ಜೋಡಿಸಲಾದ ಪರಿಮಿತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಮಿತಿಯಿಂದ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರ ಸದಾರರಿಗೆ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಕ್ಕಿನಿಂದಾಗಿ ಅವರೂ, ಅವರಮೂಲಕ ಹಕ್ಕುಕೇಳುವ ಅವೇವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರೂ, ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಮೃತನ ಬಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಮಿತಿಯು, ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರು, ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಾರ ಸದಾರರ ದ್ವಾರಾ ಹಕ್ಕು ಕೇಳುವ ಅನೇ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಪುರುಷ ವಾರ ಸದಾರರು-ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವವೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೃತನು ವಾಟಣಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮತ್ತು ಆತನು ಯಾವುದೇ ಮೃತ್ಯುಲೇಖದಿಂದ ತನ್ನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ ಈ ಪರಿಮಿತಿಯ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರು ವಾರಸಾ ರಿತ್ಯಾ ಪಾಲುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮೃತ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗಲೂ, ಆತನು ತನ್ನ ಮರಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ವಾಟಣಿ ಬೇಡಿ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಪಾಲನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡನೆಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ವಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮೃತ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಪಾಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಶೇಷಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾದ ವಾರಸಾಕ್ರಮ ಕ್ಷಣಿಸರಿಸಿ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಮೃತನಾದ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಅರ್ಥೀಕರಿಸುವಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಕಾರಣವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿದೆ. (ಬಾಪೂಭಾಯ್ ವಿ|| ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯ A I R 1955 Bom 1)

ಮೃತನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಈ ಪರಿಮಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಾರಸಾಪಡೆಯುವ ಆತನ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂದರೆ : (ಅ) ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರು ಎಂದರೆ: ೧) ಮಗಳು (೨) ಮಗನ ಮಗಳು (೩) ಮೊಮ್ಮಗನ ಮಗಳು (೪) ಮಗಳ ಮಗಳು ೫) ವಿಧವೆ (೬) ಮಗನ ವಿಧವೆ (೭) ಮೊಮ್ಮಗನ ವಿಧವೆ, ಮತ್ತು (೮) ತಾಯಿ; (ಬ) ಈ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರಿಂದ ಹಕ್ಕುಕೇಳುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಪುರುಷರು-ಎಂದರೆ: (೧) ಮೃತಳಾದ ಮಗಳ ಮಗ; ಕೊನೆಯದಾಗಿ (ಕ) ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ಇತರ ಪುರುಷರು-ಎಂದರೆ: (೧) ಮಗ (೨) ಮೊಮ್ಮಗ (೩) ಮರಿಮಗ. ಈ ಪರಿಮಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಹಕ್ಕನ್ನು ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ ಮತ್ತು ಮರಿಮಗ-ಇವರು ಶೇಷಾಧಿಕಾರದಿಂದ ವಡೆಯದೆ ವಾರಸಾಕ್ರಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ

ಮೃತ ಸಮಾಯಕದಾರನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನೂ, ಅದು ಯಾವರೀತಿ ವಾರಸಾಸಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೆಳಗಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತವು ವಿಶದಪಡಿಸಬಹುದು.

ತಂದೆಯಾದ ಅ, ಇಬ್ಬರು ಗಂಡಸುಮಕ್ಕಳು ಬ ಹಾಗೂ ಕ, ಮತ್ತು ಮೊದಲೇನತ್ತ ವ ಗನೊಬ್ಬನಮಗ ಡ,-ಇವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕವಿದೆ. ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆಂಬೆ ೪೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಿದೆ. ಏಕತ್ರ ಇರುವಾಗಲೇ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ, ಬ,ಕ,ಡ ಇವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅ ಸಾಯುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಆತನವಿಧವೆ ವ ಮಗಳು ಮ ಕೂಡ ಇದ್ದಾರೆ. 'ಅ' ಮೃತ್ಯುಲೇಖ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರಿರುವದರಿಂದ ೬ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಮಿನ ೧ ನೆಯ ವಿವರಣೆಯನ್ವಯ ಮೃತನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಒಟ್ಟು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ಕಾಲು ಪಾಲಿನಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಆತನ ಪಾಲಿಗೆ ೧೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ೩೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ಆಸ್ತಿ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಬ,ಕ, ಮತ್ತು ಡ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿ ಉಪಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈಗ ಅನ ಪಾಲಿಗೆ ಬರಬಹುದಾಗಿದ್ದ ೧೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಸ್ತಿಯು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕನುಸಾರ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಾದ ಬ, ಕ, ಡ, ವ, ಮತ್ತು ಮ, ಇವರಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಬೇಕು. ಕಾರಣ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಆಸ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪುತ್ರರಾದ ಬ ಮತ್ತು ಕ ಹಾಗೂ ಪೌತ್ರನಾದ ಡ ಇವರು ಶೇಷಾಧಿಕಾರದಿಂದ ೬೦,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿ ಉಪಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೃತನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ತಲಾ ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ವಾರಸಾ ರೀತ್ಯಾ ಪಡೆದ ೨೦೦೦ರೂಪಾಯಿ ಆಸ್ತಿಯು ಅವರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸೇರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಇಡುವುದಾಗಲಿ ಅವರ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಯು, ತಂದೆ-ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತವಾದಾಗ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಆಯಿಗೂ ಒಂದುನಾಲ್ಕು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಡಿ. ಎಫ್. ಮುಲ್ಲಾಕೃತ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ೩೧೬ ಹಾಗೂ ೩೧೭ ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ 'ಅ'ನ ಪಾಲಿನ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆಂಬ ೮೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಮಾತ್ರ ಆಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಫಲವಾಗಿ ಪರಿಮಿತಿಗನ್ವಯ ಪಾಲುವಡೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರ ಪಾಲದ ಮೊತ್ತವು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕದಾಗುವುದು.

೫೨ ಅಬಾಧಿತ ಸಮಾಯಕ

ಹೀಗೆ ೬ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಾರಸಾ ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆಯೂ ಮೂಲ ಸಮಾಯಕ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸಮಾಯಕ ಸ್ಥನೊಬ್ಬ ಬೇರ್ಪಡುವ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಯಕ ವಿಭಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೃತನಾದ ಸಮಾಯಕದಾರನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ, ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮಾತ್ರ. ಈ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತ ಸಮಾಯಕದಾರನ ಇಚ್ಛೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಿಂದ ಮೃತನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ನಂತರವೂ, ಉಳಿದ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರು ಮಿಕ್ಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆಂದೇ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೫೩ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರಲ್ಲಿ ವಾಟಣಿ

ಡಿ.ಎಫ್. ಮುಲ್ಲಾಕೃತ 'ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು' ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರ ಪಾಲುಗಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಗಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ:-

(೧) ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರರ ನಡುವೆ ವಿಭಜನೆ ನಡೆದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನು ತಂದೆಗೆ ಸಮನಾದ ವಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಕಾರಣ ಒಂದು ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬತಂದೆ, ಮೂವರು ಪುತ್ರರು ಇದ್ದರೆ, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಮಪಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಜಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ವಾಲು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

(೨) ನೋದರರುಮಾತ್ರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರಾಗಿರುವಾಗ, ವಾಟಣಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನೋದರನಿಗೆ ಸಮನಾದ ವಾಲು ಸಿಗುತ್ತದೆ.

(೩) ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳು, ಬೊಡ್ಡೆಗೊಂದರಂತೆ Per stirpes) ವಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಲೆಗೊಂದರಂತೆ Percapita) ವಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವತ್ತಿಯರ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದೇ ನಿಯಮ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

(೪) ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮೃತನಾಗಿರುವ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಸಮಾಯಕಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ವಾಲನ್ನು, ವಿಭಜನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆತನ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆಯ ಪ್ರದಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಮಕ್ಕಳು ಸಮಾಯಕದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರಬೇಕು. ಎಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೂರ್ವಜನಿಂದ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ಒಳಗಿನವರಾಗಿರಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗಳು

(೧) ಸಮಾಯಕಸ್ಥರು-ಅ, ಆತನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಾದ ಬ ಮತ್ತು ಕ ಹಾಗೂ ಮಗಳಾದ ಡ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅ ನ ಸಮಾಯಕ ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆ ಮಾತ್ರ. ಬ ಮತ್ತು ಕ ತಲಾ ಧಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಡ ಳಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ.

(೨) ಅ ಹಾಗೂ ಝ ಮೃತನ ಪುತ್ರರಾಗಿದ್ದು, ಅ ಮತ್ತು ಆತನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಬ ಹಾಗೂ ಕ-ಈ ಮೂವರುಮೊಂದು ಶಾಖೆಯಿದೆ. ಝ ಹಾಗೂ ಆತನ ಮಗ ಯ ಕೂಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಖೆ ಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿಭಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅ ನ ಶಾಖೆಗೆ ಸಮಾಯಕ ಅಸ್ತಿಯ ಅರ್ಧಪಾಲೂ ಝ ನ

ಶಾಖೆಗೆ ಇನ್ನರ್ಧಪಾಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ನ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಅ ಬ ಮತ್ತು ಕ ಇವರು ಅರ್ಧ ವಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಲಾ ಒಂನೊಂದರಂತೆ ಮೂರುಪಾಲು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಧಾತ್ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಆಸ್ತಿಯ ೭ ವಸೆಯುತ್ತಾರೆ. ಝ ಮತ್ತು ಯ ತನಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಧ ವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸಮವಾಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲಾ ೧೫ ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೫೪ ತಾಯಿಯ ಪಾಲು

ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರಾಗಿರುವಾಗ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯ ವಾಟಣಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಆಯಿಗೆ ಒಂದೂ ಪಾಲು ಸಿಗುತ್ತದೆ. (ಮುಲ್ಲಾ ಕೃತ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನ ೩೧೬ ಮತ್ತು ೨೧೭ ನೆ ಕಲಮ ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ. ತಾಯಿಯ ಪಾಲು ಮಗನ ಪಾಲಿಗೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸಮಾಯಕ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಪುತ್ರ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಉಳಿದವರು ಸಮಾಯಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಾಗಲೂ ತಾಯಿಗೆ ಪಾಲು ದೊರೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, (ದಾಮೋದರದಾಸ ವಿ|| ಉತ್ತಮ ರಾಮ 17 Bom 271 2;6). ಕಾರಣ ಬೇರೆಯಾಗುವ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಪಾಲಿನ ಪರಿಮಾಣವೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಾಯಿಯ ಪಾಲವನ್ನು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, (ಶೋಷಿಪ್ಪಾ ವಿ|| ಶರಣಬಸಪ್ಪ AIR 1943 Bom 172 . ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ೬ನೆ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿಗನುಸಾರ ವಾಗಿ ಮೃತನಾದ ಸಮಾಯಕ ಪುತ್ರ ನೊಬ್ಬನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಪಡಿಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಾಯಿಯ ಪಾಲವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿಯುವದು ಮೇಲಿನ ನಿಯಮಕ್ಕನುಸಾರ ಅಗತ್ಯ ವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಾಯಿಯ ಪಾಲವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದುದಾದರೆ ಮೃತ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆ ಸು ಪರಿಮಾಣ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳ ಪಾಲು ಇನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕದಾಗುತ್ತದೆ.

೬ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ವಯ ಮೃತ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ, ಅವನು ಪುತ್ರನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆತನ ತಾಯಿಯ ಪಾಲನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದು ಶಾಸನ ಕರ್ತರ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಹಾಗೆ ಅವರ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ೨ ನೆಯ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತ ಪುತ್ರರನ್ನು ವಿನಾಯಿಸಿರುವಂತೆ, ತಾಯಿಯನ್ನೂ ಅವರು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ವಿನಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

೫೫ “ಪಾಲುವೇಡುವ ಹಕ್ಕಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ”

ವಿವರಣೆ (೧) ರಲ್ಲಿ “ಅವನಿಗೆ ಪಾಲುವೇಡುವ ಹಕ್ಕಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ” ಎಂಬ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಏಕತ್ರನಾದ ಮಗನಿಗೆ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಟಣಿಮೂಲಕ ಪಾಲುವೇಡುವ ಹಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಪರಿಮಿತಿಯ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ತರುವುದೇ ಈ ಮಾತಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮಿತಾಕ್ಷರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಯಸ್ಕ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನಿಗೂ ಸಮಾಯಕದ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ಅಪವಾದಗಳಿವೆ

(೧) ಸಮಾಯಕಸ್ಥನು ‘ಅಜ್ಞಾನ’ (Minor) ನಾಗಿರುವಾಗ, ಅವನ ಪರವಾಗಿ ತಂದೆ ಪಾಟಣಿ ದಾವೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಕ್ರಿಸಿಗ:ವವರಿಗೂ ಪಾಟಣಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
(ಮುಲ್ಲಾಕೃತ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಕಲಮು ೩೦೮ ನೋಡಿ)

(೨) ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ತಂದೆಯೊಡನೆ ಅಥವಾ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೊಡನೆ ಏಕತ್ರನಾಗಿರುವಾಗ, ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಗನಿಗೆ, ತಂದೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಮಾಯಕದ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ, (ಭೂವಾಲ ವಿ. ತವನಪ್ಪ 46 Bom 425).

(೩) ಪರಂಪರಾಗತ ರೂಢಿಯೊಂದರ ಫಲವಾಗಿ ವಂಜಾಬದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಜೀವಂತ ಇರುವಾಗ ಪುತ್ರನು ವಿಭಜನೆ ಕೇಳಲುಬಾರದು. ಆದರೆ ತಂದೆಯ ಸಮ್ಮತಿಯಿದ್ದರೆ, ತನ್ನ ಕಕ್ಕಂದಿರೇ ವೊದಲಾದ ಇತರ ಸಮಾಯಕಸ್ಥರಿಂದ ಪಾಲುವೇಡುವ ಹಕ್ಕು, (ಸತೀಶನರೇನ್ ವಿ. ವೇವಕನಂದನ(AIR 1047 Lah 379F. B)).

ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಅಜ್ಞಾನ ಸಮಾಯಕಸ್ಥನಿಗಾಗಲಿ, ಪುತ್ರನಿಗಾಗಲಿ, ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿ ಪಾಲುವೇಡುವಹಕ್ಕು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇರದಿದ್ದರೂ, ವಿವರಣೆ (೧) ರನ್ವಯ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ವಿಭಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಅವರ ಪಾಲಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೇನೂ ಅಚ್ಚಂತರವಿರಲಾರದು.

೫೬ ಈ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರು

ಹಿಂದೂಕೋಡಿನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯಕೊಡು

ಈ ಪಾಲುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಹಿಂದುವಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಪಾಲು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸಿ ಯಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

[೨] ಈ ಕಾಯ್ದೆ ವಾಸಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಯಾರಿಗೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಂಥ ಹಿಂದುವಿಗೆ ಮರಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತವಾದ ಬಾಧ್ಯತೆಯಿದ್ದು, ಆತನು ಅಥವಾ ಅವಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನಂತರ ಮೃತರಾದರೆ, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಕುಟುಂಬದ ಅಥವಾ ಕವರು ವಿನಲ್ಲಿಯ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಯು ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾದ ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ಅಥವಾ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭಾಸಾರ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ— ಈ ಉಪ ಕಲಮಿಗೋಸ್ಕರ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಹಿಂದುವಿನ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆ ಯೆಂದರೆ, ಆತನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಮರಣಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಯಾವತ್ತೂ ಜೀವಂತ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ತಲೆಗೊಂದು ಪಾಲಿನಂತೆ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಆ ಹಿಂದುವಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಲೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು; ಇಂಥ ವಿಭಜನೆಗಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ವಾಟಣಿ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕಿರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಇಂಥ ವಾಟಣಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಪುರುಷ ಹಿಂದುವಿಗೆ ಸಲ್ಲುವ ಪಾಲು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ

ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

[೩] ಉಪಕಲಮು [೧] ರಲ್ಲಿನೇ ಅಡಕವಾಗಿರಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಸ್ಥಾನಮದಾರನು ಮೃತಪಟ್ಟರೆ, ಸ್ಥಾನಮದಾರನ ವಶಕ್ಕಿದ್ದ ಸ್ಥಾನಮ ಆಸ್ತಿಯು ಸ್ಥಾನಂದಾದಾರನ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಆತನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ (Devolve) ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು; ಇಂಥ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಸ್ಥಾನಮದಾರನ ಮರಣವೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಮದಾರ ಹಾಗೂ ಆತನ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರಲ್ಲಿ ತಲೆಗೊಂದರಂತೆ ಪಾಲಿಸಿಗುವಹಾಗೆ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಹೇಗೋ, ಹಾಗಾಗತಕ್ಕದ್ದು; ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸ್ಥಾನಂದಾರನ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ವಾರಸದಾರರು ಪಡೆಯುವಪಾಲು ಅವರವರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ— ಈ ಉಪಕಲಮಿಗೋಸ್ಕರ ಸ್ಥಾನಮದಾರನ ಕುಟುಂಬವು, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾಗದಿದ್ದ ಸಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರೂಢಿ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಲದಿಂದ ಸ್ಥಾನಮದಾರನ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೇರಬಲ್ಲ ಪುರುಷ ಸದಸ್ಯರುಳ್ಳ ಆತನ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೫೭ ತರ್ವಾಡ, ತರ್ವಾಝಿ, ಕುಟುಂಬ ಇತ್ಯಾದಿ

ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ತರ್ವಾಡ, ತರ್ವಾಝಿ, ಕುಟುಂಬ, ಕವರು, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲೊಂಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಯಕದಂತೆಯೇ ಈ ಯೆಲ್ಲ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬಗಳೂ ಏಕತ್ರ ಸಾಮಿತ್ವದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಡೆದಿವೆ. ತರ್ವಾಡ, ತರ್ವಾಝಿ, ಮೊದಲಾದ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯೆಂದರೆ, ಮೃತನಿಗೆ ಈ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಏಕತ್ರ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತರ್ವಾಡ ತನಾಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲೊಂದು ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಮೃತನ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಧಾನವು ೧ನೆಯ ಉ. ಕಲಮಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಧಾನವು ೨ನೆಯ ಉಪಕಲಮಿನ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ.

ತರ್ವಾಡವು ಮರುಮಕ್ಕತ್ತೆಯಂ ಕಾನೂನಿಗಂಕಿತವಾದ ಏಕತ್ರ ಆಸ್ತಿಯುಳ್ಳ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬವಾಗಿದೆ. ತರ್ವಾಡದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ (ಕರ್ತಾ)ನನ್ನು ಕರ್ಣವನ್ ಎಂದೂ, ಮಿಕ್ಕ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರನ್ನು ಅನಂದ್ರವನ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ತನಾಸ್ತಿಯು ತರ್ವಾಡದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಶಾಖೆ. ಶಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖಳು ತರ್ವಾಡದ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ಸದಸ್ಯಳಾಗಿದ್ದು, ಅವಳ ಅನುವಂಶಿಕರು ಶಾಖಾ ಸದಸ್ಯರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ, (A I R 1954 Mad 987).

ಕುಟುಂಬವು ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿಗಂಕಿತವಾದ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬವಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಏಕತ್ರವಾದ ಆಸ್ತಿಯುಂಟು. ಕವರು, 'ಕುಟುಂಬ'ದಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಮುಖನಾದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಯೊಬ್ಬಳ ಕವರು ಎಂದರೆ, ಅವಳು, ಅವಳ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಅವಳ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಯ ಎಲ್ಲ ಅನುವಂಶಿಕರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗುಂಪೆಂದು ಅರ್ಥ. ಪುರುಷನೊಬ್ಬನ ಕವರು ಎಂದರೆ, ಆತನ ತಾಯಿಯ ಕವರು ಎಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು, (ಮದ್ರಾಸ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೪೯ ಕಲಮು ೩ ಕ್ಲಾಜ(ಬ)).

೫೮ ಇಲ್ಲೋಮ್

'ಇಲ್ಲೋಮ್' ಇದು ನಂಬುದ್ರಿಗಳ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬ. ಇಲ್ಲೋಮ್ ಆಸ್ತಿ ಏಕತ್ರವೂ ಸಮಾಯಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲೋಮಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಸದಸ್ಯಳು ವಿವಾಹದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವದ ಇಲ್ಲೋಮ್ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಗಂಡನ ಇಲ್ಲೋಮಿನ ಸದಸ್ಯಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಇಲ್ಲೋಮ್ ಆಸ್ತಿ ಬಹುತರ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಅದು ವಿಭಾಜ್ಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಾನಂ ಆಸ್ತಿಗಳು

ರಾಜ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ರಾಜನ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವ ಆಸ್ತಿ ವಿಶೇಷಗಳಿಗೆ 'ಸ್ಥಾನೋಮ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿದೆ. ರಾಜರುಗಳಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಇತರ ಹಿರಿಯರಿಗೂ, ಉಚ್ಚ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ 'ಸ್ಥಾನೋಂ' ಸಲ್ಲಿಸು

ತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮಂತ ತರ್ವಾಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಕರ್ಣವನ್ ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸ್ತಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಅಪರೂಪವಲ್ಲ.

ಮಲಬಾರ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಸ್ಥಾನಮ್ ಆಸ್ತಿಗಳು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಆಸ್ತಿಗಳ ಅವಿಭಾಜ್ಯತೆ ಪರಂಪರಾಗತ ರೂಢಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಾನಮ್‌ದಾರನ ಮರಣಾನಂತರ ಸ್ಥಾನಮ್ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ವಾಟಣಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ವಾಟಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಪಡೆ ಯುವವರು ಎರಡು ವ್ರಕಾರ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ: ೧) ಸ್ಥಾನಮ್‌ದಾರನ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು, ಮತ್ತು ೨) ಸ್ಥಾನಮ್‌ದಾರನ ವಾರಸದಾರರು.

ಕ. ೪

ಗಂಡಸರ ವಾರಸಾ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನಾಗಿ ಮೃತನಾಗುವ ಪುರುಷ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಿಂದುವಿನ ಆಸ್ತಿಯು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಏರ್ಪಾ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಯಮಗಳು. ಡುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತ ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು:-

- ಅ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ;
- ಬ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೨ನೆಯವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ;
- ಕ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಎರಡೂ ವರ್ಗದ ಯಾವ ವಾರಸದಾರರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೃತನ ಗಂಡುವಳಿಗರಿಗೆ (Agnates);
- ಡ ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಗಂಡುವಳಿಗರಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮೃತನ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಿಗೆ (Cognates);

ಟೀಕೆ

೬೦ ನ್ಯಾಸ್ತಿ

ಹಿಂದೂ ಗಂಡನೊಬ್ಬನು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನಾಗಿ ಮೃತನಾದರೆ, ಆತನ

ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾಪ ಯುವ ವಾರಸದಾರರರೆಂದೂ, ಅವರು ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಗಳೇನೆಂದೂ ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದೂ ಗಂಡಸಿನ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ಈ ಕಲಮು ೪ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದೆ. ೧ನೆಯ ಮತ್ತು ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರು ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾ ವಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ೩ನೆಯ ಮತ್ತು ೪ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರೆಂದರೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಂಡುವಳಿಗೆ (Agnates) ರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗೆ (Cognates) ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮೇನೆಯಾದನ್ನು ೧೨ ಮತ್ತು ೧೩ ನೆಯ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿರುವ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳ ಅವಕಾಶಕ್ಕೊಳಪಡದವರಾರೂ ಹಿಂದೂ ಗಂಡಸಿಗೆ ವಾರಸದಾರರಾಗಲಾರರು. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಮೃತನ ಎಲ್ಲ ಗಂಡುವಳಿಗರಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಾಗಲಿ ಆತನ ವಾರಸದಾರರೆನಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, (ರಾನುಚಂದ್ರ ವಿ. ವಿನಾಯಕ 41 I A 290 . ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತನಿಗೆ ಎಷ್ಟುದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತನ ಯಾವತ್ತೂ ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರು ವಾರಸದಾರರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ.

೬೧ ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಕ್ರಮ

ಹಿಂದೂ ಪುರುಷರ ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಕ್ರಮವು ಈ ಅಧ್ಯಾಯ (೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ)ದ ಏರ್ವಾಡುಗಳಿಗನುಸಾರವೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಈ ಕಲಮು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ಕಾರಣ ಈಪೂರ್ವದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ವಾರಸಾಕ್ರಮದ ನಿಯಮಗಳು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅಧಿಕೃತ ಕಾನೂನಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ವಾರಸಾಹಕ್ಕು, ವಾರಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಮತ್ತು ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಅನರ್ಹತೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ವಾಡುಗಳನ್ವಯವೇ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜ ರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮೃತರಾದ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವಾರಸಾ ಏರ್ವಾಡುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೃತರಾದ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದು ಕಾನೂನಿನ ಏರ್ವಾಡು

ಗಳೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಯಾಕಂದರೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದ ಹಿಂದುವಿನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮರಣದಕ್ಷಣವೇ ವಾರಸಾ ತೆರೆಯುವದಲ್ಲದೆ, ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೆ ವಾರಸಾ ದಾರಿಕಾಯಾಲಾರದು. ದಾಯ (Inheritance) ವೆಂದೂ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿರಲಾರದೆಂಬ ತತ್ವ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ.

೬.೨ ವಾರಸದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಹಿಂದೂ ಗಂಡಸಿನ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ಯಾವತ್ತೂ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ಈ ಕಲಮಿನ, ಅ), ಬ), (ಕ) ಮತ್ತು (ಡ) ಕ್ಲಾಜುಗಳನ್ವಯ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ವರ್ಗೀಕರಣದ ಕ್ರಮವನ್ನನುಲಕ್ಷಿಸಿ ವಿವಿಧ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮ ವೇನೆಯುವದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು “ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ” ೧ನೆಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುವದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಅನರ್ಹತೆಯಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬನೇಒಬ್ಬ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರ ಇರುವವರೆಗೂ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಗದ ವಾರಸಾದಾರರಿಗೆ ವಾರಸಾಸಿಕ್ಕದು. ೧ನೆಯ ವರ್ಗದವರಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, “ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ” ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ವಾರಸಾ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಒಬ್ಬನೇ ಅರ್ಹ ವಾರಸದಾರನಿರುವವರೆಗೂ, ಆತನು ಮೂರನೆಯ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸು (Exclude)ತ್ತಾನೆ. ೧ ಹಾಗೂ ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ಯಾವ ವಾರಸದಾರರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೩ ನೆಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಾರಸಾ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದ ಒಬ್ಬನೇ ವಾರಸದಾರನಿರುವವರೆಗೂ, ೪ ನೆಯ ವರ್ಗದವರು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ವರ್ಗದ ಯಾವವಾರಸದಾರರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, ೪ನೆಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ವಾರಸಾ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವು ನಂಬುದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಯಾವತ್ತೂ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಮೊದಲು ಮರುವಿಧವಾದ ಮತ್ತು ಅಭಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನುಗೃಹೀತರಾಗಿದ್ದ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದೇ ಕಾಯ್ದೆಯ ೧೭ನೆಯ ಕಲಮು ಬೇರೆ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದೆ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗ ವಾಗಿರದೆ, ಒಂದೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ವಿಷ್ವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಾರಸದಾರರಾರೂ ಇಲ್ಲದಾಗ ಆಸ್ತಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲುವದು ಪರಂಪರಾಗತವಾದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ವರ್ಗಗಳ ಯಾವ ವಾರಸದಾರರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೨ನೆಯ ಕಲಮು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

೬೩ ವರ್ಗೀಕರಣದ ತಳಹದಿ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಪರಂಪರಾಗತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಾದ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ವಾಯಭಾಗ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಾರಸದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣವಿದೆ. ಮಿತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತನಾಮಿಪ್ಯವು (Propinquity) ವರ್ಗೀಕರಣದ ತಳಹದಿಯೆನಿಸಿದ್ದರೆ, ವಾಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನಾಧಿಕಾರವು (Spiritual Efficacy) ತಳಹದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೆರಡನ್ನೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದೆ. ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಅಥವಾ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿನ ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿಧಾನವನ್ನೂ, ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಾರಸದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ತಳಹದಿಯುಂಟೆಂದು ಹೇಳುವದು ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಬಹಳವಾದರೆ ಮೃತನ ಪ್ರೇಮ ಹಾಗೂ ಮಮತೆಗಳಿಗೆ ವರ್ಗೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವೀಯಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು.

೬೪ ಮಿತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ವಾರಸದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಮಿತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ವಾರಸದಾರರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಗದವರಿದ್ದಾರೆ, ೧) ಸಮಾನ ಗೋತ್ರ ಸಪಿಂಡರು ಅಥವಾ ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ೨) ಭಿನ್ನಗೋತ್ರ ಸಪಿಂಡರು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರು. ಸಮಾನ ಗೋತ್ರ ಸಪಿಂಡರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಗೋತ್ರಜ ಸಪಿಂಡರು ಹಾಗೂ ಸಮಾನೋದಕರೆಂದು ಎರಡು ವರ್ಗಗಳಿವೆ. ಭಿನ್ನ ಗೋತ್ರ ಸಪಿಂಡರು ಅಥವಾ ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೧) ಆತ್ಮಬಂಧು ೨) ಪಿತೃಬಂಧು ಹಾಗೂ (೩) ಮಾತೃ ಬಂಧು ಗಳೆಂದು ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಿವೆ.

ಮೃತನಿಂದ ಮರಾಢುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ (Descent) ಮತ್ತು ಮರಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ (Ascent) ಏಳನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ವರೆಗಿನ ಗಂಡುವಳಿ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಗೋತ್ರಜ ಸಪಿಂಡರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆತನ ಪತ್ನಿ (ವಿಧವೆ) ಮಗಳು ಹಾಗೂ ಮಗಳ ಮಗ ಮತ್ತು ಮರಾಗ್ರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಪುರುಷ ಅಗ್ರವಂಶಿಕರ ಪತ್ನಿಯರು-ಇವರೂ ಗೋತ್ರಜ ಸಪಿಂಡರೇ ಲನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ೧೪ನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ವರೆಗಿನ ಗಂಡುವಳಿಗರು ಸಮಾನೋದಕರೆನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಬಂಧುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿರಿಗೂ ದಾಯಾಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯಿಂದ ಐದನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಅಜಿಗೂ, ತಂದೆಯಿಂದ ಏಳನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನಾಜಿಗೂ, ಸಂಬಂಧಿಕ ರಾದವರು ಬಂಧುಗಳೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. (41 I A 299, 312)

ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಮೃತನ ೧೪ ನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ವರೆಗಿನ ಗಂಡುವಳಿಗರು, ಬಂಧುಗಳು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ (Exclude) ವರೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡುಡಳಿಗರೊಡನೆಯೇ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವ ಒಬ್ಬನೇಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗನೆಂದರೆ ಮಗಳಮಗ ಈತನ ಹಕ್ಕು. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಪವಾದವಾಗಿ ಉಪಲಬ್ಧವಿದೆ.

೭೫ ದಾಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾರಸದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣ

ದಾಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನದ ಅಧಿಕಾರವೇ ದಾಯಾಧಿಕಾರದ ತಳಹದಿ ಯೆಂದು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ವಣ ಶ್ರಾದ್ಧ ವಿಧಿಯಲ್ಲಿ, ಪಿಂಡ, ಪಿಂಡ ಲೇಪ ಹಾಗೂ ಪಿಂಡೋದಕಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬಲ್ಲವರನ್ನು (೧) ಸಪಿಂಡರು (೨) ಸಕುಲ್ಯರು ಹಾಗೂ (೩) ಸಮಾನೋದಕರೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ದಾಯಭಾಗದ ಸಪಿಂಡ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಿತಾಕ್ಷರದ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಮಾರಿನ ಸಪಿಂಡರಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ಮಿತಾಕ್ಷರ ಭಿನ್ನಗೋತ್ರರೂ ಸಮಾವಿಷ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಸಕುಲ್ಯರೆಂದರೆ ಮಿತಾಕ್ಷರದ ೫ ರಿಂದ ೭ನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗಿನ ಸಪಿಂಡರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾನೋದಕರೆಂದರೆ, ಮಿತಾಕ್ಷರದಂತೆಯೇ ೮ ರಿಂದ ೧೪ ನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗಿನ ಸಗೋತ್ರ ಸಪಿಂಡರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ, ೫ ರಿಂದ ೧೪ ನೆಯ ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗಿನ ಗಂಡುವಳಿಗರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರು ಪಿಂಡದಾನಾಧಿಕಾರದಿಂದ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವದನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ದಾಯಭಾಗದ ಸಪಿಂಡರು ಮತ್ತು ಸಕುಲ್ಯರು ಕೇವಲ ಗಂಡುವಳಿಗರಾಗಿಸಿ, ಅನೇಕ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರೂ ಆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಗಂಡುವಳಿಗರು

ಮೇಲಿನ ಮಿತಾಕ್ಷರ ವಾರಸದಾರರ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಗೋತ್ರಜ ಸಪಿಂಡರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಾದ ಮೃತನಮಗಳು, ಹಾಗೂ ಮಗಳ ಮಗ ಇವರೂ ಬರುವರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಎಂತಲೇ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ “ಗೋತ್ರಜ ಸಪಿಂಡ” ಪದವು ಈ ಕಾನೂನಿನ “ಗಂಡುವಳಿಗ” ಪದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಲ್ಲವೆಂದು ಶಾಸಕರು ಭಾವಿಸಿದುದು ಸಮರಸವಾಗಿದೆ. ದಾಯಭಾಗ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಈ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

೧೦, ೩, ೯, ಮತ್ತು ೧೨ ನೆಯ ವಾರಸದಾರರು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವ ವಾರಸದಾರರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ದಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಮಗ ಮೊಮ್ಮಗ ಹಾಗೂ ಮರಿಮಗ - ಇವರು ಸಮಾ ಯಕ ಗೇಣಿದಾರರೆಂದು ಆಸ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರಣ ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಅನುವ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು, (ಮಡಿವಾಳವ್ವಾ ವಿ. ಸುಬ್ಬಪ್ಪಾ 39 Bom L.R. 39).

೬೮ ಮಗ

ಮಗನೆಂದರೆ, ಔರಸ ಮಗ, ದತ್ತಕ ಮಗ, ಅಥವಾ ತಂಜಾವೂರ ರೂಢಿ ಶಾಸನಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಿಯಮಿತನಾದ ನಿಯಮಿತ(Appointed)ಮಗ ಎಂದರ್ಥ. ಕೂಡಿದ್ದ ಮಗ ಬೇರೆಯಾದ ಮಗ ಇವರಲ್ಲೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಭೇದ ವನ್ನೂ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೆ, ೬ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಪರಿಮಿತಿ ಅನ್ವಯಿಸುವಾಗ ಬೇರೆಯಾದ ಮಗನು ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರೊಡನೆ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲಾರನು. ಮೃತನು ಜೀವಂತವಿರುವಾಗ ಗರ್ಭರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು, ಆತನ ಮರಣದ ನಂತರ ಜನಿಸಿದ ಮಗನೂ ಮೃತನ ವಾರಸದಾರನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮೃತನ ಮಲಮಗ-ಎಂದರೆ ತನ್ನಹೆಂಡತಿಗೆ ಬೇರೊಬ್ಬ ಪತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗ-ಆತನ ಮಗನೆನಿಸಲಾರನು. ಕಾರಣ ಆತನಿಗೆ ೮ನೆಯ ಕಲಮಿನ ವಾರಸಾ ಸಲ್ಲದು. ಮೃತನ ಅನೌರಸ ಪುತ್ರನಾದರೂ ಆತನ ಪುತ್ರನೆಂದು ವಾರಸಾ ಪಡೆ ಯಲಾರನು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೩ನೆಯ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಅನೌರಸ ಪುತ್ರನು ತನ್ನ ಪ್ರತೀತ ತಂದೆ (Putative Father)ಯ ವಾರಸದಾರನಾಗಲಾರನು. ಪೂರ್ವದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಹಾಗೂ ವೈಶ್ಯ ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನೌ ರಸ ಪುತ್ರರು ದಾಯವ್ಯಾವರ್ತಿತರೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಶೂದ್ರರಲ್ಲಿ ಅನೌರಸ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಕೆಲಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀತ ತಂದೆಯ ವಾರಸಾ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು.

ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೫೪) ಯನ್ವಯ ವಿವಾಹಿತನಾದ ಮಗನು ತನ್ನತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಿಂದೂಪುತ್ರನಂತೆ ವಾರಸದಾರನಾಗುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ, (ಗಿರ್ಧಾಲಾಲ ವಿ. ಫತೇಜಂದ AIR 1955 M.B.148).

೬೯ ಮಗಳು

ಮಗಳೆಂದರೆ ಔರಸ ಮಗಳೆಂದು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥ. ಅವಳು ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ

ಮಗ, ವಿಧವೆ ಮೊದಲಾದ ವಾಸಸದಾರರೊಡನೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ ತಂದೆಯ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲಿಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅವಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಆಸ್ತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, (ಕ ೧೪). ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಆರ್ಥಿಕಸ್ಥಿತಿ ನೀತಿಮತ್ತೆ ಅಥವಾ ಮದುವೆಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ ಯಾವ ಅನರ್ಹತೆಗಳನ್ನೂ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಅಂಗೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲ.

೭೦ ವಿಧವೆ

ವಿಧವೆಯೆಂದರೆ ಮೃತನ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನ ಕಾನೂನಬದ್ಧ ವತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವಳು. ಮೃತನು ಮರಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ವಿವಾಹವಿಚ್ಛೇದನ ಮೂಲಕ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವಳು ಆತನ ವಿಧವೆಯೆನಿಸಲಾರಳು. ಕೋರ್ಟ್ ಡಿಕ್ರಿಯ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವವಳು ವಿಧವೆಯೆನಿಸುವಳು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಸಂಬಂಧ ಮೃತನ ಮರಣದವರೆಗೂ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೬ನೆಯ ಕಲಮಿನಕೆಳಗೆ ವಿಧವೆಗೆ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲೂ ಪಾಲಿಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅವಳ ನೀತಿಬಾಹಿರತೆ ವಾರಸಾಹಕ್ಕಿಗೆ ಆತಂಕವಾಗುವದಿಲ್ಲ, (ಕ ೨೨). ಅವಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಆಸ್ತಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಪುನರ್ವಿವಾಹವಾದರೂ ಅವಳ ಆಸ್ತಿ ಮೃತನ ಮಿಕ್ಕವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಮರಳಿ ಹೋಗಲಾರದು.

೭೧ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂದೆ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಪುತ್ರ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರೊಡನೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ತಂದೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ೧ನೆಯ ಯಾದಿಗೆ ದೂಡಲಾಗಿವೆ. ತಾಯಿಗೆ ತಂದೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವೇನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಸಾಂಸತ್ತಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಭೇದ ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೭೨ ವಿಧವಾ ಸೊಸೆ

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವ ಏಕಕಾಲೀನ ವಾರದಾಸರ ಯಾದಿಯು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವದ ಆರು ಜನರಿಂದ ಹನ್ನೆರಡು ಜನರಿಗೇರಿದೆ. ಡಾ. ಪಿ. ವಿ. ಕಾಣೆಯವರು ಈ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ವಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಲೇ ಈ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ಸೊಸೆಯಂದಿರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದುದನ್ನು

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಿತಾಕ್ಷರ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವಿಧವಾ ಸೊಸೆ ಸಗೋತ್ರ ಸಪಿಂಡಳೆಂದು ವರಿಗಣಿತಳಾಗಿ ಸೀಮಿತ ಆಸ್ತಿ (Limited Estate) ಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕಾರಣ ಅವಳ ಮರಣಾನಂತರ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ ಕುಟುಂಬದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ರಕ್ಷಕರಾದ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರಿಗೇ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ವಿಧವೆಯರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೇ ಪಡೆಯುವದರಿಂದ ವಿಧವಾ ಸೊಸೆಯರು ಇಂಥ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತ ಪತಿಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೊಯ್ಯುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಪುನರ್ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ಅವಳಿಗೆ ಪತ್ನಿಯೆಂದು ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವಿಧವಾ ಸೊಸೆಯರಿಗೆ ಈ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಥಮ ವಾರಸಾಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಅಷ್ಟುನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕ. ೯

ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾದ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಗನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನವರು, ಉಳಿದಲ್ಲ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು; ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ನವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೀಯತಕ್ಕದ್ದು; ಎರಡನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನವರಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೀಯತಕ್ಕದ್ದು; ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೀಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೭೩ ಕಲಮಿನ ಉದ್ದಿಷ್ಟ

ಕೆಳಗಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ಈ ಕಲಮಿನ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

(೧) ಮೃತನ ನಂತರ, ವಿಧವೆ, ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು, ಮೂವರು ಪುತ್ರಿಯರು, ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರನ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರನ ವಿಧವೆ-ಇವರು ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆನ್ನವಾ ಇವರೆಲ್ಲ ಗನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ವಾರಸದಾರರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾರು ಯಾರನ್ನೂ ವ್ಯಾವರ್ತಿಸದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆದು ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಲು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

(೨) ಮೃತನ ನಂತರ ಉಳಿದಿರುವ ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂದರೆ- ಆತನ ಸೋದರಿ ಹಾಗೂ ತಂದೆಯ ತಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ಸೋದರಿ ೨ ನೆಯ ವರ್ಗದ ಮೊದಲನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ತಂದೆಯ ತಂದೆ ಐದನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಕಾರಣ ಸೋದರಿ ತಂದೆಯ ತಂದೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆದು ಆತನನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಿ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ಕ. ೧೦

ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ನೆಯ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ಆಸ್ತಿಯು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ೧ನೆಯವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ನಿಯಮ ಆಸ್ತಿವಿಭಜನೆ ಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಭಕ್ತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು:-

ನಿಯಮ ೧-ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನಿಗೆ ವಿಧವೆಯು, ಅಥವಾ ಒಬ್ಬಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಧವೆಯಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲವಿಧವೆಯರೂಕೂಡಿ, ಒಂದು ಪಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೨-ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ಜೀವಂತರಾಗಿರುವ ಪುತ್ರರು, ಪುತ್ರಿಯರು ಮತ್ತು ಆತನ ತಾಯಿ-ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದ ರ.ತೆ ಪಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೩-ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರನ ಅಥವಾ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರಿಯ ಶಾಖೆಯ ವಾರಸದಾರರು ಎಲ್ಲರನಡುವೆ ಒಂದುಪಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೪-ನಿಯಮ ೩ ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಪಾಲಿನ ಹಂಚಿಕೆ:-

೧ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ, ಆತನ ವಿಧವೆ [ಹೆಚ್ಚು ವಿಧವೆಯಿದ್ದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೇಕೂಡಿ] ಜೀವಂತ ಪುತ್ರರು ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ಪುತ್ರಿಯರು ಸಮನಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆಯೂ, ಆತನ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರನ

ಶಾಖೆಗೂ ಅಷ್ಟೇಭಾಗ ದೊರೆಯುವಂತೆಯೂ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದು;

- ೨ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರಿಯ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿನ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ, ಅವಳ ಜೀವಂತ ಪುತ್ರರು ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರು ಸಮನಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ, ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೭೪ ಅಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಧಾನ

೧೦ ನೆಯ ಕಲಮಿಗನುಸಾರ ಮೃತನ ಅಸ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವದೆಂಬುದು ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ:

(೧) ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನು ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಅ, ಬ, ಕ, ಎಂಬ ಮೂರುಜನ ಜೀವಂತ ಪುತ್ರರನ್ನೂ, ಡ ಮತ್ತು ಈ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಮೊದಲೇ ಮೃತರಾದ ಪುತ್ರರಿಂದ ತಲಾ ಇಬ್ಬರಂತೆ ನಾಲ್ಕುಜನ ಪೌತ್ರ (ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳು) ರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಮೃತನಾದರೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ಈ ಕಲಮಿನ ನಿಯಮ (೨) ಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ, ಅ, ಬ ಮತ್ತು ಕ ಈ ಮೂವರಿಗೆ ತಲಾ ಒಂದು ಪಾಲು ಅಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ (೩) ಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರರಾದ ಡ ಮತ್ತು ಈ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಶಾಖೆಗೊಂದರಂತೆ ಎರಡುಪಾಲು ಹೋಗುತ್ತದೆ. 'ಡ' ನ ಪುತ್ರರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಪಾಲನ್ನೂ, 'ಈ' ನ ಪುತ್ರರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಪಾಲನ್ನೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ, ಮೃತನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಂತ ಮಗನಿಗೆ ಅಸ್ತಿಯ ಿ ಭಾಗವೂ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಂತ ಮೊಮ್ಮಗ (ಪೌತ್ರ) ನಿಗೆ ಅಸ್ತಿಯ ಿ ಭಾಗವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

೨) ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನಿಗೆ ಆತನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಆತನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಸತ್ತ ಮಗನೊಬ್ಬನ ಇಬ್ಬರು ಮತ್ರರು ವಾರಸದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮ (೧) ಕ್ಕನುಸಾರ ತಾಯಿಗೆ ಒಂದುಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ (೩) ಕ್ಕನುಸಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ಒಂದುಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಕಾರಣ ತಾಯಿಗೆ ಅಸ್ತಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗವೂ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮೊಮ್ಮಗನಿಗೆ ಅಸ್ತಿಯ ಿ ಪಾಲುಭಾಗವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

(೩) ಒಬ್ಬ ವಿಧವೆ, ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರು, ಮತ್ತು ಮೊದಲೇ ಸತ್ತ ಪುತ್ರಿಯೊಬ್ಬಳ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ಅಮ್ಮತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ವಾರಸದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮ ೧) ರನ್ವಯ ವಿಧವೆಗೆ ಒಂದುಪಾಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಿಯಮ (೩)ಕ್ಕೆನು ಸಾರ ಪುತ್ರಿಯೊಬ್ಬ ಪುತ್ರಗೆ ಒಂದೊಂದುಪಾಲು ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂಕೂಡಿ ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಒಂದುಪಾಲನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಪಾಲಾಗಬೇಕೆಂದಾಯಿತು. ಕಾರಣ ವಿಧವೆಗೆ ಆಸ್ತಿಯ ಕಾಲುಭಾಗವೂ, ಪುತ್ರಿಯೊಬ್ಬ ಜೀವಂತ ಮಗಳಿಗೆ ಕಾಲುಭಾಗವೂ, ಮತ್ತು ಪುತ್ರಿಯೊಬ್ಬ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರಿಯ ಮಗುವಿಗೆ ೨ ಭಾಗವೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

(೪) ಮೃತನ ನಂತರ ಆತನ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಮತ್ತು ಆತನ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರನ ಇಬ್ಬರು ವಿಧವೆಯರು-ಹೀಗೆ ವಾರಸದಾರರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮ(೨) ಕ್ಕೆನುಸಾರ ಮಗಳಿಗೆ ಒಂದುಪಾಲು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇಬ್ಬರು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಮಗಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯ ಅರ್ಧ ಭಾಗವೂ ಉಳಿದ ಅರ್ಧ ಇಬ್ಬರೂ ವಿಧವೆಯರಿಗೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ

೫) ಮೃತನ ನಂತರ ಆತನ ಒಬ್ಬ ಪುತ್ರ, ಒಬ್ಬ ಪುತ್ರಿ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರನೊಬ್ಬನ ವಿಧವೆ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸೋಣ. ನಿಯಮ (೨)ಕ್ಕೆನುಸಾರ ಪುತ್ರ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿ ಒಂದೊಂದುಪಾಲು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ನಿಯಮ ೪ (೧)ರನ್ವಯ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರನ ವಿಧವೆ ಹಾಗೂ ಮಗ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದು ಅದನ್ನವರು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅರ್ಥಾತ್ ಪುತ್ರನು ೨ ಭಾಗವನ್ನೂ ಪುತ್ರಿಯು ೧ ಭಾಗವನ್ನೂ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರನ ವಿಧವೆ ೧ ಭಾಗವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆತನ ಪುತ್ರಿ ೧ ಭಾಗವನ್ನೂ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೬) ಮೃತನ ನಂತರ ಒಬ್ಬ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರನ ಮಗ, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರಿಯೊಬ್ಬಳ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು, ಪೂರ್ವ ಮೃತನಾದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪುತ್ರನ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರು ಇದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಮ (೩)ಕ್ಕೆನುಸಾರ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರ ನೊಬ್ಬನ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಲು ದೊರೆಯ ತಕ್ಕದ್ದು. ನಿಯಮ ೪ ೧)ರನ್ವಯ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರಿಯ ಇಬ್ಬರೂ ಪುತ್ರರು ಕೂಡಿ ಒಂದುಪಾಲು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅದೇ ನಿಯಮ ಕ್ಕೆನುಸಾರವಾಗಿ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರನ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರಿಯರಾದರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ

ಒಂದು ಪಾಲುವಡೆದು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಅರ್ಥಾತ್ ೩, ೨, ೨, ೨, ೨. ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯು ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

(೭) ಮೃತನ ನಂತರ ಒಬ್ಬಳೇ ವಿಧವೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳ ಮಗಳು ಅಥವಾ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗಳ ಮಗ, ಅಥವಾ ಮಗನ ಮಗಳು ವಾರಸದಾರರಾಗಿ ಉಳಿದರೆಂದು ತಿಳಿದರೆ-ಅಂಥ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಮೃತನ ಯಾವತ್ತೂ ಆಸ್ತಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

೦೦

ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೨ನೆಯ ವರ್ಗದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ವಾರಸದಾರರ ನಡುವೆ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ಆಸ್ತಿಯು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮ ಪಾಲು ಸಿಗುವಂತೆ ವಿಭಕ್ತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೭೫ ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರು

ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೨ ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರು, ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ಒಬ್ಬ ವಾರಸದಾರರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುವಡೆಯ ಬಲ್ಲರು. ಈ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ೯ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ಒಂಭತ್ತು ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾದಿಯ ಕ್ರಮಾಂಕಕ್ಕನುಸಾರವೇ ವಾರಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಕ್ರಮವುಂಟು. ಮೊದಲಿನ ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರು ಮುಂದಿನ ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದೇ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಸಮಪಾಲು ಸಿಗುವಂತೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಈ ಕಲಮು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಈ ಕಲಮಿನ ಉದ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ವಿಶದೀಕರಿಸುತ್ತದೆ:

ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ಜೀವಂತ ಸಂಬಂಧಿಕರು:

(ಅ) ಅಣ್ಣನಮಗ, ತಂಗಿಯಮಗ, ತಮ್ಮನಮಗಳು, ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು;

ಮತ್ತು (ಬ) ಸೋದರತ್ತೆ ಇವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. (ಅ) ಗುಂಪಿನ ವಾರಸದಾರರು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೨ ನೆಯ ವರ್ಗದ ೪ನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾಗಿದ್ದು, ಸೋದರತ್ತೆಯು ಅದೇ ವರ್ಗದ ೭ ನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ; (೩) ಗುಂಪಿನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅವ್ಯಕ್ತೃಲೇಖಿಯನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮವಾಲು ಬರುವಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯ ಕಾಲುಭಾಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

೯. ೧೨

ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ಗಂಡುವಳಿಗರ: ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಲ್ಲಿಯ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಲ್ಲಿ ವಾರಸಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು, ಕೆಳಗೆ ವಿಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವು ನಿಯಮಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು:-

ನಿಯಮ ೧—ಇಬ್ಬರು ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ, ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ (Ascent) ದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶ್ರೇಣಿ (Degree) ಗಳಿರುವ ಅಥವಾ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳೇ (Degrees of Ascent) ಇಲ್ಲದಿರುವ ವಾರಸದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೀಯತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೨—ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಸಮಾನವಾಗಿರುವಾಗ, ಅಥವಾ ಅವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ, ವಂಶಾನುಕ್ರಮ (Descent) ದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿರುವ ಅಥವಾ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳೇ—(Degrees of Descent) ಇಲ್ಲದಿರುವ ವಾರಸದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೀಯತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೩—ನಿಯಮ [೧] ಮತ್ತು ನಿಯಮ [೨] ರನ್ವಯ ಯಾವ ನೋಬ್ಬ ವಾರಸದಾರನಿಗೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದೊರೆಯದಂತಿದ್ದರೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

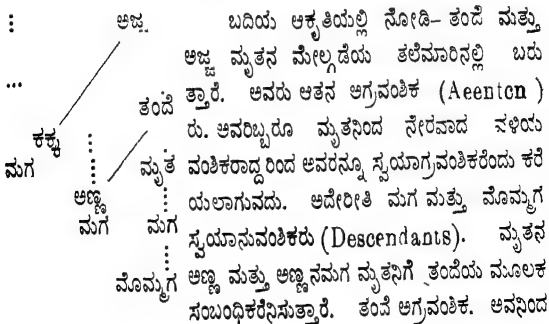
ಟೀಕೆ

೨೬ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡುವಳಿಗರು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕ್ರಮ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಮಿತಾಕ್ಷರ, ದಾಯಭಾಗ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ರೂಢಿಗತ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮ ನಿಯಮಗಳು ರದ್ದಾಗುತ್ತವೆ. ಮಿತಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತನಾಮಿಷ್ಯವೂ, ದಾಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡದಾನಾಧಿಕಾರವೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ತಳಹದಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಮರು ವಕ್ಷತ್ತೆಯೆಂ ಮೊದಲಾದ ಮಾತೃಪ್ರಧಾನ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣು ವಳಿ ಸಂಬಂಧ ಮಹತ್ವದವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತ್ಯಜಿಸಿ ಹೊಸಮೊದಲ ವ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೇ ವಿಧಿಸಿದ್ದು ಆ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಮುಗಳೇ ತಳಹದಿ.

೨೭ ವಂಶಾಗ್ರ ಹಾಗೂ ವಂಶಾನುಕ್ರಮಗಳು

ಈ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮೃತನೊಡನೆ ಆತನ ಸಂಬಂಧಿ ಕರ ಸಂಬಂಧಿಕತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಈ ಕಲಮಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮೃತ ನಿಂದ ವಾರಸದಾರನು ಎಷ್ಟುದೂರದ ಸಂಬಂಧಿಕನೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು, ಆತನು ಮೃತನಿಂದ ಎಷ್ಟು ತಲೆಮಾರಿನವನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ಮೃತನಿಂದ ಆತನ ತಂದೆ, ಅಜ್ಜ ಮೊದಲಾದವರು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ (Line of Ascent) ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮೃತನ ಮಗ ಮೊಮ್ಮಗ, ಮರಿಮಗ ಮೊದಲಾದವರು ವಂಶಾನುಕ್ರಮ [Line of Descent) ದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಮೃತನ ಅಣ್ಣ ಮತ್ತು ಆತನ ಮಗ ಅನುವಂಶಿಕರು. ಎಂದರೆ ಅವರು ಮೃತನಿಗೆ ನೇರವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಸಹವಂಶಿಕ (Collaterals) ರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಆತನ ಮಗನೂ ಮೃತನ ಸಹವಂಶಿಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮೃತನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಂಧಿಕರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸಮೀಪನ ರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಶ್ರೇಣಿ (Degree) ಗಳಲ್ಲಿ ಎಣಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಕೆ. ೧೧ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಒಂದು ತಲೆನಾರೆಂದರೆ, ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಮೃತನು ಮೊದಲನೇಯ ಶ್ರೇಣಿ, ಆತನತಂದೆ ದ್ವಿತೀಯ ಶ್ರೇಣಿ; ತಂದೆಯತಂದೆ ತೃತೀಯಶ್ರೇಣಿ- ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಹವಂಶಕ್ರಮ (Collateral line) ದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿ ಗಳನ್ನೆಣಿಸಿ, ನಂತರ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನೆಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೇಲಿನ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಕ್ಕನಮಗನಿಗೆ ಮೃತನಿಂದ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಶ್ರೇಣಿಗಳಿದ್ದು, ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ. ಕಾರಣ ಆತನು ಮೃತ ನಿಂದ ಐದನೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಕೆಳಗಿನ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ಈ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ.

(೧) ಮೃತನಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಕರಿದ್ದಾರೆ: (ಅ) ಮಗನ ಮಗಳ ಮಗನ ಮಗ ಮತ್ತು (ಬ) ತಂಗಿಯ ಮಗಳ ಮಗ (ಅ) ವಾರಸದಾರನು (ಬ) ವಾರಸದಾರನಿಗಿಂತ ಒಂದು ತಲೆ ದೂರವನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿ ಗಳಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಆತನಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ.

(೨) ಮೃತನ ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಕರೆಂದರೆ: (ಅ) ತಂಗಿಯ ಮಗಳ ಮಗಳು ಮತ್ತು (ಬ) ಸೋದರ ಮಾವನ ಮಗನ ಮಗಳು. (ಅ) ವಾರಸದಾರಳು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ; (ಬ) ವಾರಸದಾರನಿಗೆ ಇಂಥ ಎರಡು ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ. ಕಾರಣ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶ್ರೇಣಿಗಳುಳ್ಳ (ಅ) ವಾರಸದಾರಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ.

(೩) ಮೃತನ ನಂತರ ಇಬ್ಬರು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ: (ಅ) ತಾಯಿಯ

ತಂದೆಯ ತಾಯಿ ಮತ್ತು (ಬ) ತಂದೆಯ ಸೋದರತ್ತಿಯ ಮಗನ ಮಗ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಮನಾದ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ. ಆದರೆ, (ಅ) ವಾರಸದಾರಳು ಯಾವುದೇ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಕಳಾಗಿಲ್ಲ; (ಬ) ವಾರಸದಾರನಾದರೆ ಇಂಥ ಮೂರು ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಕಾರಣ ನಿಯಮ (೨)ರಂತೆ (ಅ) ವಾರಸದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ

೪ (ಅ) ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯ ತಾಯಿ ಮತ್ತು (ಬ) ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯ ತಂದೆ ಇವರು ಮೃತನ ಜೀವಂತ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸಮನಾದ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಂದ ಮೃತನ ವಾರಸದಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಂಟಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೭೭ ಕಲಮು ೮ ಕ್ಲಾಜ (ಕ)

ಇಬ್ಬರು ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಗಂಡು ವಳಿಗನೂ, ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಹೆಣ್ಣು ವಳಿಗನೂ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕ್ರಮ ನಿಯಮಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಕಲಮು ೮ ರ ಕ್ಲಾಜ (ಕ) ದನ್ವಯ ಗಂಡುವಳಿಗನಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ.

ಕ. ೧೩

ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಎಣಿಕೆ (೧) ಗಂಡುವಳಿಗರ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರ ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಅವಳಿ ತ್ಯಾಲೇಖೀಯನಿಂದ ವಾರಸದಾರನವರೆಗಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ, ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡೂಕ್ರಮಗಳ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೨) ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಇಲ್ಲವೆ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಅವಳಿ ತ್ಯಾಲೇಖೀಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ಎಣಿಕೆಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

(೩) ಅಗ್ರಕ್ರಮದ (Ascending) ಇಲ್ಲವೆ ಅನುಕ್ರಮದ (Des

ceandnig) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಲೆಮಾರು ಒಂದು ಶ್ರೀಣಿಯೆನ್ನಿ
ಸುತ್ತದೆ.

ಟೀಕೆ

೭೮ ಉಪಕಲಮು (೩)

ಈ ಉಪ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದ ಅಥವಾ ವಂಶಾನುಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿ
ಯೊಂದು ತಲೆಮಾರನ್ನು ಒಂದು ಶ್ರೀಣಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೃತ್ಯು
ಲೇಖಿಯನು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೀಣಿಯೆಂದು ಎಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ತಂದೆಯ
ತಲೆಮಾರು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಶ್ರೀಣಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಮೃತ್ಯು
ಲೇಖಿಯನ ಮಗನ ತಲೆಮಾರು ವಂಶಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಶ್ರೀಣಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ

ಕೆಳಗಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಣಿಗಳ ಎಣಿಕೆಯ ವಿಧಾನ ವಿಶದವಾಗುತ್ತದೆ:

(೧) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾರಸದಾರನು ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖಿಯನ ತಂದೆಯ
ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ಆತನಿಗೆ ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೀಣಿಗಳಿಲ್ಲ.
ಆದರೆ, ನಾಲ್ಕು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೀಣಿಗಳಿದ್ದು ಅವು ಹೀಗಿವೆ: (೧) ಅಮೃತ್ಯು
ಲೇಖಿಯ (೨) ಆತನ ತಂದೆ (೩) ಆ ತಂದೆಯ ತಾಯಿ ಮತ್ತು (೪) ಅವಳ
ತಂದೆ (ವಾರಸದಾರ).

(೨) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾರಸದಾರಳು ಮಗನ ಮಗಳ ಮಗನ ಮಗಳಾಗಿ
ದ್ದಾಳೆ. ಇವಳಿಗೆ ವಂಶಾಗ್ರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಣಿಗಳೇಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ವಂಶಾನುಕ್ರಮ
ದಲ್ಲಿ ಐದು ಶ್ರೀಣಿಗಳಿದ್ದು ಅವು ಹೀಗಿವೆ: ೧) ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖಿಯ (೨) ಆತನ
ಮಗ (೩) ಆ ಮಗನ ಮಗಳು (೪) ಅವಳ ಮಗ ಮತ್ತು (೫) ಅವನ ಮಗಳು
[ವಾರಸದಾರಳು]

(೩) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾರಸದಾರನು ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖಿಯನ ತಾಯಿಯ
ತಂದೆಯ ತಂದೆಯ ಮಗಳ ಮನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ವಂಶಾಗ್ರ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು
ಶ್ರೀಣಿಗಳಿವೆ: (೧) ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖಿಯ (೨) ಆತನ ತಾಯಿ (೩) ಅವಳ ತಂದೆ
ಮತ್ತು (೪) ಆ ತಂದೆಯ ತಂದೆ. ವಂಶಾನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶ್ರೀಣಿಗಳಿವೆ:
(೧) ತಾಯಿಯ ತಂದೆಯ ತಂದೆ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೂರ್ವಜ)ಯ ಮಗಳು ಮತ್ತು (೨)
ಅವಳ ಮಗ ವಾರಸದಾರ).

ಕ. ೧೪

ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿ [೧] ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ
ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ಅನಂತರ ಅವಳಿಗೆ
ಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳ
ಕಬ್ಬೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಆಕೆಯು
ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಲಕಳೆಂದು ಧಾರಣಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸೀಮಿತ
ಮಾಲಕಳೆಂದಲ್ಲ.

ವಿವರಣೆ— ಈ ಉಪಕಲಮಿನಲ್ಲಿಯ “ಆಸ್ತಿ” ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ-ವಾರಸಾ
ಇಲ್ಲವೆ ಮೃತ್ಯುಲೇಖ ಮುಖಾಂತರವಾಗಲಿ, ವಾಟೇಣಿಯಲ್ಲಾ
ಗಲಿ, ಪೋಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಪೋಟಿಗೆ ಬಾಕಿಯಬದಲು ಎಂವಾ
ಗಲಿ, ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ಅಥವಾ ಇತರರಿಂದ ವಿನಾಹಸಮ
ಯದಲ್ಲಿ, ವಿನಾಹದ ನಂತರ ಅಥವಾ ವಿನಾಹಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ
ಬಕ್ಷೀಷ್, ಎಂದಾಗಲಿ, ಸ್ವಕೀಯ ಚಾತುರ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ಶ್ರಮ
ದಿಂದಾಗಲಿ, ಖರೀದಿ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಕಬ್ಬೆಯಿಂದಾಗಲಿ,
ಇಲ್ಲವೆ ಇನ್ನಾವುದೇ ಬೇರೆ ವಿಧಾನದಿಂದಾಗಲಿ, -ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀ
ಯಳಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಸ್ಥಾವರ ಮತ್ತು ಜಂಗಮ ಆಸ್ತಿಯ
ಲ್ಲದೆ, ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಳು
ಸ್ತ್ರೀಧನ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಥ ಯಾ-
ವತ್ತೂ ಆಸ್ತಿಯೂ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

[೨]

ಬಕ್ಷೀಷ್, ಮೃತ್ಯುಸತ್ತ ಅಥವಾ ಇತರ
ದಸ್ತಾವೇಜಿನಿಂದಾಗಲಿ, ದಿವಾಣಿ ಕೋರ್ಟಿನ ಡಿಕ್ರಿ ಅಥವಾ
ಹುಕುಮಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಅನಾರ್ಡಿನಿಂದಾಗಲಿ-ಆಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿ
ಯಾಗಿದ್ದು; ಆ ಬಕ್ಷೀಷ್, ಮೃತ್ಯುಸತ್ತ, ಇತರ ದಸ್ತಾವೇಜು,
ಡಿಕ್ರಿ, ಹುಕುಮ ಅಥವಾ ಅನಾರ್ಡಿನ ಶರ್ತುಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತ

ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಮಾಲಿಕೆ (Limited estate) ಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ,—ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಗೆ ೧ನೆಯ ಉಪಕಲಮಿನಲ್ಲಿನಂತೆ ವಾದುದಾವುಮಾ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಟೀಕೆ

ಸ್ವಾಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿ ಬಹುತರ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು: (೧) ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಅಥವಾ (೨) ಸ್ತ್ರೀಧನ. ಸ್ತ್ರೀಧನದ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಬಹುತರ ಅಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಅವಳ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ದಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಅಥವಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಇಸ್ಟೇಟ್ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಡೆಯಳೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವಳಮೇಲೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು; ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳ ಮರಣಾನಂತರ ಆ ಆಸ್ತಿ ಆಕೆಯ ಸ್ವಂತ ಮರಸದಾರರಿಗೆ ದಾಯವೆಂದು ಸಲ್ಲದೆ, ಕೊನೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮಾಲಿಕನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಪುನಃಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಲಮಿನಿಂದಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀ ಹಿಂದುವಿನ ಕಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಸ್ತಿಯು ಅವಳ ಸ್ವತಂತ್ರ (Absolute) ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್, ಪುರುಷ ಆಸ್ತಿಧಾರ ಕನೊಬ್ಬನ ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯಾದರೂ ಇನ್ನುಮುಂಚೆ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕಿರುವ ಸ್ವಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾರಣ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ, ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಸ್ತ್ರೀಧನವೆಂದೋ, ಇತರ ವಿಧವಾಗಿಯೋ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ, ಅಥವಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಯಾವತ್ತೂ ಆಸ್ತಿಯು, ಉಪಕಲಮು [೨] ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಆಕೆಯ ಅನಿಬಂಧ ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಉಪಕಲಮು [೨] ರಲ್ಲಿಯ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಸಮಾನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರುವದೆಂದು ಹೇಳಲುಬಾರದು.

೮೦ 'ಆಸ್ತಿ' ಪದದ ವಿನಿರಣೆ

ಈ ಕಲಮಿನ 'ಆಸ್ತಿ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಾದ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲಪ್ರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಸೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಧನವೆಂದು ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಸ್ತಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗೊಳಿಸುವದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗೆ ಈ ಕಲಮು ಅನ್ವಯಿಸುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ' ಇನ್ನಾವುದೇ ಇತರ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗೊಳಿಸಿದ ಮಿಕ್ಕ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಆಸ್ತಿಯೂ ಕಲಮಿನ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವೆಶೈ ಯೊಬ್ಬಳು ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ಅಪಸಾತಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿ, ಇಂಥ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಧಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

೮೧ ಮೊದಲು ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಕೆಳಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಡೆಯುವ ಆಸ್ತಿ ಸೀಮಿತ ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಆಸ್ತಿಯೇ ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೋತ್ರಜ ಸಂಪಂಡರಾದ ಸ್ತ್ರೀವಾರಸದಾರರಿಗೆ ವಾಸ್ತವ ರೀತ್ಯಾ ಸಲ್ಲುವ ಆಸ್ತಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು, [ಕೇಸರ ಬಾಯಿ ವಿ ಹಂಸರಾಜ ೩೦ Bom 431]- ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ತ್ರೀ ಯೊಬ್ಬಳಿಂದ ವಾರಸಾರೀತ್ಯಾ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿಯೂ, ಸ್ತ್ರೀಧನ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಧನದಲ್ಲೂ ಸೌದಾಯಕ ವಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಧನದ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ತನ್ನ ಗಂಡನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದಳು, [ಗಜಾನನ ಯಶವಂತ ವಿ. ಪಾಂಡುರಂಗ 5೭ Bom L R 238]. ಪ್ರಸುತ ಕಲಮು ಸ್ತ್ರೀ ಹಿಂದುವಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಬಹುತರ ಯಾವತ್ತೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಕೈಸ್ತ, ಹಾಗೂ ಪಾರಸಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿಯೆಂದೇ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾತ್ರ ಆಸ್ತಿಯ ಮೂರ್ಛಾ ಸ್ವಾಮಿತ್ವ ಪಡೆದಿರಲು ಅನರ್ಹರೆಂದು ಸಾಧಿಸುವದು ಕಷ್ಟ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೇನಿದ್ದರೂ, ಇಂದು ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನ್ಯಾಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಶಾಸಕರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹಾಗೂ ರಾಯಭಾರಿಗಳಾಗಲು ಅರ್ಹರೆನ್ನುವಾಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನರ್ಹರೆನ್ನಲು ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

೮೨ ಸ್ತ್ರೀಧನ ಆಸ್ತಿ

ಸ್ತ್ರೀಧನವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಾಪ್ತ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣ

ವಾದ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗಿನ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯಾವ ಯಾವ ಆಸ್ತಿ ಸ್ತ್ರೀಧನ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುವದೆಂಬುವನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲಬಹುದು:

(೧) ಸಂಬಂಧಿಕರು ಅಥವಾ ಇತರರಿಂದ ಬಕ್ಷೀಷ್, ಇನಾಮ, ಪಥವಾ ಮೃತ್ಯುಲೇಖ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ದೊರೆತ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಅವಳಿಗಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿ, (ನಾಯಶಿವ ವಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ 31 Mad 179).

(೨) ಪೋಟಗಿಯೆಂದು ಅಥವಾ ಪೋಟಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಸ್ತಿ, [ಜನಾರ್ದನ ವಿ. ಸೋನುಬಾಯಿ A I R 1942 Nag 30].

(೩) ವಿನಾಹಿತಳಾಗಿರುವಾಗ [2 C W N 161 1912] ಅಥವಾ ವಿಧವೆ ಯಾದಾಗ [32 All 189] ವಿರೋಧ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿ, [13 IO 644].

(೪) ಕೌಮಾರ್ಯ ಅಥವಾ ವೈಧವ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಕಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಧದ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ, [21 Mad 100].

(೫) ಸ್ತ್ರೀಧನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ ಆಸ್ತಿ, [31 Mad 321].

(೬) ಎರಡನೆಯ. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನಾಗಲು ಮೊದಲನೆಯ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಕೊಟ್ಟ ಆಸ್ತಿ.

(೭) ಲಗ್ನದ ನಂತರದ ಅಥವಾ ಅನ್ವಾಧೇಯಕ ಕಾಣಿಕೆಗಳು, [3 Bom L.R. 201].

(೮) ಅಧ್ಯಕ್ಷಿ ಕಾಣಿಕೆಗಳು.

(೯) ಅಧ್ಯಾವಾಹನಿಕ [ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಕಾಲದ] ಕಾಣಿಕೆಗಳು.

(೧೦) ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ತೆರವಿನ ರೂಪದಿಂದ ಪಡೆದ ಧನ

[೧೧] ಪಾದವಂದನಿಕ ಕಾಣಿಕೆಗಳು.

[೧೨] ವ್ಯವಹಾರಮಯೋಖದನ್ವಯ ಮುಂಬಯಿನಗರ ಹಾಗೂ ಗುಜ

ರಾಧಗಳಲ್ಲಿ ಗೋತ್ರಜ ಸಪಿಂಡರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರು ವಾರಸಾನಾತೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿ, [ಗುಳ್ಳಪ್ಪ ವಿ. ತಾಯೆವ್ವ 31 Bom 453].

[೧೯] ಇತರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಿಯರು ಸ್ತ್ರೀಧನ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದಾದ ಉಳಿತಾಯ, [ಅಬ್ಬಾಸ್ ವಿ. ವೆಂಕಯ್ಯ 25 Mad 301]

೮೩ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪರಿಣಾಮ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವ್ರಾಪ್ತಿ ಮೂಲಕನುಸಾರವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಸ್ತ್ರೀಧನ ಆಸ್ತಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಕ್ರಮವೂ ಕಾನೂನಿನ ವಿವಿಧ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗನುಸಾರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಕಲಮಿನ 'ಆಸ್ತಿ' ಶಬ್ದದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ತ್ರೀಧನವೆಂದು ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದ ಆಸ್ತಿಯೂ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಧನದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ, ವಿವಿಧ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳೂ ರದ್ದಾಗುತ್ತವೆ. 'ಸ್ತ್ರೀಧನ' ವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಾಪ್ತ ಆಸ್ತಿಯೂ, ೧೫ ನೇ ಕಲಮು ವಿಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ೧೪ ನೆಯ ಮತ್ತು ೧೫ ನೆಯ ಕಲಮುಗಳು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಸಂಕೀರ್ಣತಮವಾದ ಭಾಗವೊಂದನ್ನು ಸರಳತಮ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಕ. ೧೫

ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾರಸಾ

ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು

ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳು

[೧] ಅವ್ಯತ್ಯಾಶೀಖೀಯಳಾಗಿ ಮೃತಳಾದ

ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿಯು, ಕಲಮು [೧೬]

ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ವಯ, ಕೆಳ

ಗಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು:

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪುತ್ರರು ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ [ಪೂರ್ವ

ಮೃತ ಪುತ್ರ ಹಾಗೂ ಪುತ್ರಿಯರ ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು],

ಮತ್ತು ಪತಿಗೆ;

ಬ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಪತಿಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ;

ಕ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ತಾಯಿಗೆ ಮತ್ತು ತಂದೆಗೆ;

ಡ ನ್ಯಾನೆಯದಾಗಿ, ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ;

ಇ ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ತಾಯಿಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ.

[೨] ಉಪಕಲಮು [೧] ರಲ್ಲಿನೇ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ರೂ—

ಅ ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ತಂದೆ ಅಥವಾ ತಾಯಿಯಿಂದ ದಾಯೆ ವಾಗಿ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿಯು, ಮೃತನ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿ [ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು] ಯರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಉಪಕಲಮು [೧] ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಇತರ ವಾರಸದಾರರಿಗಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅನುಪ್ರಾಪ್ತನಾಗದೆ. ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು

ಬ ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯು ತನ್ನ ಗಂಡ ಅಥವಾ ಗಂಡನ ತಂದೆಯಿಂದ ದಾಯೆವಾಗಿ ಪಡೆದ ಆಸ್ತಿಯು, ಮೃತಳ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿ [ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು] ಯರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಉಪಕಲಮು [೧] ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಇತರ ವಾರಸದಾರರಿಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅನುಪ್ರಾಪ್ತನಾಗದೆ, ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

ಅಳಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಪೀಯಳಾಗಿ ಮೃತಳಾದರೆ, ಅವಳ ಆಸ್ತಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ, ಯಾವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತನಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಕ್ರಮವು ೧೬ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು, ಈ ಮೊದಲು ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಇಲ್ಲವೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿಗಿಂತಿರಾಗಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಿ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೊದಲಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಧನ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾಕ್ರಮವು ಸ್ತ್ರೀಯಳ ವಿವಾಹಿತ ಇಲ್ಲವೆ. ಅವಾಹಿತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ, ನಿಷಿದ್ಧಾನಿಸಿದ್ಧ. ವಿವಾಹ ವಿಧಾನವನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾನೂನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ 'ಸ್ತ್ರೀಧನ' ಹೆಸರಿನಿಂದ ವಿಧವಾಗಿ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿವೆ. ಈ ಕಲಮು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹೊಸದೂ, ಏಕರೂ ಪವೂ ಆದ ಒಂದೇ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ

೮೫ ಉಪ ಕಲಮು (೧) ಅನ್ವಯಿಸದ ಸಂದರ್ಭಗಳು

ಈ ಕಲಮಿನ ಉಪಕಲಮು (೧) ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ವಾರಸಾಕ್ರಮವು ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕೆಳಗಿನ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು :

[೧] ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಮೃತಳಾದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ತನ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಗಳಿಂದ ದಾಯಕನಾಗಿ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಯು. ಇಂಥ ಆಸ್ತಿ ಗಂಡನಿಗೆ ವಾರಸಾ ಮಟ್ಟಲಾರದು.

[೨] ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದೆ ಮೃತಳಾದರೆ, ಅವಳಿಗೆ ಗಂಡ ಅಥವಾ ಗಂಡನ ತಂದೆಯಿಂದ ದಾಯಕನಾಗಿ ಬಂದ ಆಸ್ತಿಯು. ಇಂಥ ಆಸ್ತಿ ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಲ್ಲುವದು.

[೩] ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಮರುಮಕ್ಕತ್ತೆಯಂ ಅಥವಾ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿಯು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗೃಹನೆಯ ಕಲಮು ವಿಶೇಷ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

೮೬ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮ

ಮೇಲಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ವಿನಾಯತಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಉಳಿದೆಲ್ಲಕಡೆ ಅನ್ಯತ್ಯಲೇಖೀಯಳಾಗಿ ಮೃತಳಾಗುವ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿಯ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಕ್ರಮ ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

(೧) ಅ] ಪುತ್ರರು ಬ] ಪುತ್ರಿಯರು ಕ] ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರ ಪುತ್ರಿಯರ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಡ] ಪತಿ

(೨) ಪತಿಯ ವಾರಸದಾರರು.

(೩) ತಾಯಿ ಮತ್ತು ತಂದೆ.

(೪) ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರು.

(೫) ತಾಯಿಯ ವಾರಸದಾರರು.

ವಾರಸದಾರರನ್ನು ಐದು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ವಾರಸದಾರರು ದಾಯವನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಐದು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಕ್ರಮವಲ್ಲೇ ಅವರಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತ ಕ್ರಮವುಂಟು. ಎಂದರೆ, ಮೊದಲನೆಯ ಗುಂಪಿನವರು ಎರಡನೇ ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಗುಂಪಿನವರು ಮೂರನೆಯ ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಯ ಗುಂಪಿನವರೆಗೂ ಮೊದಲಿನ ಗುಂಪಿನವರು ನಂತರದ ಗುಂಪನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೪೭ ಉಪಕಲಮು (೨)

ಈ ಉಪಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹಿರನ್ನೂಪ್ತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅಪವಾದಗಳ ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪುತ್ರ ಪುತ್ರಿ ಅಥವಾ ಸೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರ ಪುತ್ರಿಯರ ಮಕ್ಕಳು ಇವರನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಬಿಡದೆ ಮೃತಳಾದರೆ, ಅವಳು ಬಿಟ್ಟು ಅಸ್ತಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ ಬಂದುದಾದರೆ, ಅದು ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥ ಆಸ್ತಿ ಗಂಡ ಅಥವಾ ಗಂಡನ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದುದಾದರೆ, ಅದು ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಎರಡು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪಿಪ್ಪಣೆಯ ಲನೆಯ ಮತ್ತೊನೆಯ ಗುಂಪಿನ ವಾರಸದಾರರು ಉಳಿವಿಲ್ಲರನ್ನೂ ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಿ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀ ಅವೃತ್ತಲೇಖಿಯಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಂಸತ್ತಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ನೀನೆಂದು ವಿಶದ ಪಡಿಸುತ್ತ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ : “ ಕ್ಲಾಜ್ ೧೭ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಂತತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮೃತಳಾದ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿಯು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ, ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೂ ಗಂಡಮಾವಂದಿರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರಿಗೂ ಮುಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಇಂಥ ಏರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಯಾರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಕೋಗಕೊಡದೋ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಅದು ಹೋಗುವುದು ನಿಲ್ಲುವದೆಂದು ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಾಗಿದೆ. ”

ಕ. ೧೬

ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯಳ ವಾರಸ
ದಾರರಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಕ್ರಮ
ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆಯ
ರೀತಿ. ೧೬
೧೫ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮವೂ
ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯಳ
ಆಸ್ತಿಯ ವಿಭಜನೆಯೂ ಕೇಳಿಗಿನ ನಿಯಮ
ಗಳಿಗನುಸಾರ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು:-

ನಿಯಮ ೧-೧೫ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಉಪಕಲಮು [೧]ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ
ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಯಾವುವೇ ಒಂದು ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನ ವಾರಸ
ದಾರರು, ಅದರ ನಂತರದ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನವರಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ
ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲರೂ
ಒಮ್ಮೆಲೇ ವಾರಸಾಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೨-ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯಳ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವಳ ಪೂರ್ವ
ಮೃತ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಜೀವಂತರಾಗಿ
ದ್ದರೆ, ಇಂಥ ಪುತ್ರನ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳು,
ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯಳ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಪುತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಪುತ್ರಿ
ಜೀವಂತರಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅಷ್ಟನ್ನು
ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ನಿಯಮ ೩-ಉಪಕಲಮು [೧] ರ ಕ್ಲಾಜ [ಬ] [ಷ] ಮತ್ತು [ಈ] ಗಳ
ಲ್ಲಿಯ ಮತ್ತು ಉಪಕಲಮು [೨] ರಲ್ಲಿಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ
ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯಳ ಆಸ್ತಿಯು-ಆಸ್ತಿಯು ಸ್ವತಃ ತಂದೆ
ಯದು, ತಾಯಿಯದು ಅಥವಾ ಗಂಡನದಾಗಿದ್ದು, ಅವರು
ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯಳ ಮರಣ
ನಂತರವೇ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯರಾಗಿ ಮೃತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ
ಆಸ್ತಿಯು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು

ಯಾವ ನಿಯಮಗಳಿಗನ್ವಯ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಲಿತ್ತೋ, ಅದೇ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗನ್ವಯ -ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

ಅ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮು ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯ ೧೫ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ವಿಭಜನೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ವಿವಿಧ ಸ್ತ್ರೀಧನ ವಾರಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳು ರದ್ದಾಗುತ್ತವೆ.

ನಿಯಮ [೧]

೧೫ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ಐದು ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಯಾದಿಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಈ ಮೊದಲು ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ವಾರಸಾಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮವಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರು ತಮ್ಮನಂತರದ ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೃತನಿಗೆ ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರಿಯನು ಮತ್ತು ಸೋದರರು, ಉಳಿದಿರುವ ಸಂಬಂಧಿಕರೆನ್ನೋಣ. ಮೊದಲನೆಯವನು ೧ ನೆಯ ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರನಾದ್ದರಿಂದ; (೪) ನೇ ಯಾದಿಯ ಮೃತನ ಸೋದರನನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ವಾಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಒಂದೇ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ವಾರಸದಾರರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯಳ ನಂತರ ಅವಳ ಮಗ ಮಗಳು ಮತ್ತು ಗಂಡ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆನ್ನೋಣ. ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂದನೆಯ ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರಾಗಿದ್ದು, ಮೃತಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತಲಾ ಒಂದು ಪಾಲಿನಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆಸ್ತಿಯ ೨ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ನಿಯಮ [೨]

ಈ ನಿಯಮದನ್ವಯ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳು (೧ನೇಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರು) ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶೌಖಾನುಸಾರವಾಗಿ (Per stirpes) ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೃತಳ ನಂತರ (೧) ಅ, ಮತ್ತು ಬ ಎಂಬ

ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ೨) ಕ, ಎಂಬ ಮಗಳು (೩) ಪೂರ್ವ ಮೃತನಾದ ಡ, ಎಂಬ ಮಗನ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ಮತ್ತು (೪) ಪೂರ್ವ ಮೃತಳಾದ ಈ, ಎಂಬ ಮಗಳ ಮೂವರು ಪುತ್ರಿಯರು ಉದಿಳಿದ್ದಾರೆನ್ನೋಣ. ಇವರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಯಾದಿಯ ವಾರಸದಾರರಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅ, ಬ, ಕ ಇವರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪಾಲೂ, ಡ ಹಾಗೂ ಈ ಇವರ ಶಾಖೆಗೊಂದೊಂದೇ ಎರಡು ಪಾಲೂ ಒಟ್ಟು ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಐದು ಪಾಲುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. 'ಡ' ನ ಶಾಖೆಗೆ ದೊರೆತ ೩ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅತನ ಮಕ್ಕಳು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಈ' ಶಾಖೆಗೆ ದೊರೆತ ೩ ಪಾಲನ್ನು ಅವಳ ಮಕ್ಕಳು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ನಿಯಮ [೩]

ಕೆಳಗಿನ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಂದ ಈ ನಿಯಮದ ಅನುಷ್ಠಾನ ವಿಧಾನ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಾಗುತ್ತದೆ:

(ಅ) ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖಿಯಳ ನಂತರ ಉಳಿದ ವಾರಸದಾರರೆಂದರೆ: (೧) ಸೋದರ (ತಂದೆಯ ಮಗ) ೨) ಇಬ್ಬರು ಸೋದರಿಯರು (ತಂದೆಯ ಪುತ್ರಿಯರು) (೩) ಮಲತಾಯಿ (ತಂದೆಯ ವಿಧವೆ), (೪) ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಸೋದರನ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು (ತಂದೆಯ ಪುತ್ರನ ಪುತ್ರರು) (೫) ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಸೋದರಿಯ ಮಗಳು (ತಂದೆಯ ಮಗಳ ಮಗಳು) (೬) ಕಕ್ಕ (ತಂದೆಯ ಸೋದರ) ಮತ್ತು (೭) ಮಲ ತಂದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಆರು ಜನ ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರಾಗಿದ್ದು, ಕಲಮು (೧೫) ರ ನಾಲ್ಕನೇಯ (ಡ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಏಳನೆಯವನು ತಾಯಿಯ ವಾರಸದಾರನಾಗಿದ್ದು ೧೫ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಐದನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯಾದಿಯವರು ಐದನೆಯ ಯಾದಿಯ ಮಲತಂದೆಯನ್ನು ವ್ಯಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಏಳನೆಯ ಯಾದಿ ಕ.೧೫) ಯ ಆರುಜನರಲ್ಲಿ, ಮೊದಲನೆಯ ಐವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ಒಂದನೆಯ ವರ್ಗದವರಾಗಿದ್ದು, ಆರನೆಯವನು ೨ನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಕಾರಣ ಮೊದಲಿನ ಐವರು, ಆರನೆಯವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಇನ್ನು, ಈ ಐವರಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯು ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸೋದರ, ಇಬ್ಬರು ಸೋದರಿಯರು ಮತ್ತು ಮಲತಾಯಿ, ಒಂದೊಂದು ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ; ಪೂರ್ವಮೃತ ಸೋದರನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳುಕೂಡಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವಮೃತ ಸೋದರಿಯ ಮಗಳು ಒಂದು ಪಾಲು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಕಾರಣ ಆಸ್ತಿಯು ೬, ೬, ೬, ೬, ೧೨ ಮತ್ತು ೬ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಗಂಡನ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ವಾರಸದಾರರೂ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕ. ೦೭

ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ
ಮತ್ತು ಅಳಿಯಸಂತಾನ
ಕಾನೂನಿಗಂಕಿತರಾಗಿದ್ದ
ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ
ಏರ್ಪಾಡುಗಳು

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ವಾಸಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮರುಮಕ್ಕ
ತ್ತಯಂ ಇಲ್ಲವೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿ
ಗಂಕಿತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ; ಕಲಮು
೮, ೧೦, ೧೫ ಮತ್ತು ೨೩ರ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು
ಕೆಳಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆಯೆಂಬಂತೆ

ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

[೧] ಲನೆಯ ಕಲಮಿನ ಉಪಕ್ಲಾಜು [ಕ] ಮತ್ತು [ಡ] ಗಳಿದ್ದ
ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನದನ್ನು ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದು:

“ಕ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಎರಡುವರ್ಗಗಳ ಯಾವುದೇ ವಾರಸ
ದಾರರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅತನ ಗಂಡುವಳಿಯ ಅಥವಾ
ಹೆಣ್ಣುವಳಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ,”

[೨] ೧೫ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಉಪಕಲಮು [೧] ರ, [ಅ] ದಿಂದ [ಈ]
ದವರೆಗಿನ ಕ್ಲಾಜುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನದನ್ನು ಸೇರಿಸ
ತಕ್ಕದ್ದು:-

“ಅ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ [ಪೂರ್ವಮೃತ ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯ
ಮಕ್ಕಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು] ಪುತ್ರ ಅಥವಾ ಪುತ್ರಿಯರಿಗೆ;

ಬ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ತಂದೆ ಮತ್ತು ಗಂಡ ಇವರಿಗೆ;

ಕ ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ತಾಯಿಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ;

ಡ ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ, ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ;

ಈ ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ.”

[೩] ಗಣಿ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಉಪಕಲಮು [೨] ರ ಕ್ಲಾಜ [ಅ] ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

[೪] ಕಲಮು ೨೩ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

(DIARWAR
(2011))

೮೯ ವಾ, ಸಿ.

ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಇಲ್ಲವೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಶೇಷ ವಾರಸಾಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಧಿಸದೆ, ಕಲಮು ೮, ೧೦, ೧೫, ಹಾಗೂ ೨೩ರ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನೇ ಕೆಲವುಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ, ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಂಬುದ್ರಿ ಕಾನೂನುಗುಣಿತರಾದವರಿಗೆ ಈ ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

೯೦ ಕ್ಲಾಜ (೧)

ಈ ಕ್ಲಾಜು ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಅಥವಾ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪುರುಷರ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ: ಕಲಮು (೮) ರ (ಕ) ಮತ್ತು (ಡ) ಕ್ಲಾಜುಗಳ ಕ್ಲಾಜ (ಕ) ಎಂಬ ಒಂದೇ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರು ಕೂಡಿಯೇ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗಂಡುವಳಿಗರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರ ಒಂದೇ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿನ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ೧೨ನೆಯ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ದೃಷ್ಟಾಂತ

ಮೃತನನಂತರ (೧) ಕಕ್ಕನ ಮಗನ ಮಗಳು ಮತ್ತು (೨) ತಂಗಿಯ ಮಗಳ ಮಗ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆನ್ನೋಣ. ಮೊದಲನೆಯವನಿಗೆ ಮೂರು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳೂ, ಮೂರು ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳೂ ಉಂಟು. ಎರಡನೆಯವನಿಗೆ ಎರಡು ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ವಂಶಾನುಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳುಂಟು. ಮೊದಲನೆಯವ ಗಂಡುವಳಿಗ; ಎರಡನೆಯವ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗ. ಆದರೂ ಎರಡನೆಯವನಿಗೆ

ಯವನಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವಂಶಾಗ್ರಕ್ರಮ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಆತನಿಗೆ ಗಂಡುವ
ಳಿಗನಮೇಲೆ ಸಹ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

೯೧ ಕ್ಲಾಜ (೨)

೧೫ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ಉಪಕಲಮು (೧) ರ (ಅ) ದಿಂದ ಈ) ದ ವರೆಗಿನ
ಕ್ಲಾಜುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಐದು ಕ್ಲಾಜುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಬದಲಾವಣೆ
ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ:

(೧) ಮೊದಲನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ, ತಾಯಿಯು ಗಂಡನ ಬದಲಾಗಿ, ಮಗ
ಹಾಗೂ ಮಗಳೊಡನೆ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ.

(೨) ಎರಡನೆಯ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ, ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರ ಬದಲು, ತಂದೆ
ಮತ್ತು ಗಂಡ ಕೂಡಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೩) ತಾಯಿಯ ವಾರಸದಾರರು, ಗಂಡನ ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ವಾರಸ
ದಾರರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

(೪) ತಂದೆಯ ವಾರಸದಾರರು ಗಂಡನ ವಾರಸದಾರರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು
ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೯೨ ಕ್ಲಾಜ (೩)

ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮೃತಳಾದ ಹಿಂದೂಸ್ತ್ರೀಯ ಆಸ್ತಿ ಗಂಡಮಾವಂದಿರಿಂದ
ಬಂದುದಾದರೆ, ಅವರ ವಾರಸದಾರರಿಗೂ, ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಂದ ಬಂದುದಾದರೆ,
ಅವರ ವಾರಸದಾರರಿಗೂ ವಾರಸಾ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂಬ ವಿಶೇಷ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ತೆಗೆದು
ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಅಥವಾ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿ
ಗಂಕಿತರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆ ಏರ್ಪಾಡು ಅನ್ವಯಿಸುವದಿಲ್ಲ.

೯೩ ಕ್ಲಾಜ (೪)

ಇರುವ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಬೇಡುವ ಕುರಿತು ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರ ಮೇಲೆ
ಕಲಮು (೨೩) ವಿಧಿಸುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ಲಾಜು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತದೆ.
ಕಾರಣ ಮರುಮಕ್ಕತ್ತಯಂ ಇಲ್ಲವೆ ಅಳಿಯಸಂತಾನ ಕಾನೂನಿಗಂಕಿತರಾದ ಹಿಂದೂ
ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಾರಸಾಗ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ.

ಕ. ೧೪

ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕರಿಗೆ ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯನಿಗೆ ಸಮಾನ ಮಾತಾ
ಸಮಾನ ಮಾತೃಕರಮೇಲೆ ಪಿತೃಕತೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಿತರಾದ ವಾರಸ
ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದಾರರಿಗೆ, ಸಮಾನ ಮಾತೃಕತೆಯಿಂದ
ಸಂಬಂಧಿತರಾದ ವಾರಸದಾರರ ಮೇಲೆ
ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯನಿರತಕ್ಕದ್ದು; ಆದರೆ ಸಂಬಂಧ (Relationship)ದ
ಸ್ವರೂಪವು ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅಭಿನ್ನವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೪೪ ನ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮು ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ
ನಿಯಮವನ್ನೇ ಶಾಸನೀಕರಿಸುತ್ತವೆ, (ಗರುಡದಾಸ ವಿ. ಲಾಲದಾಸ AIR 1933
P C 141 ನೋಡಿ). ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊ
ಡನೆ ವಾರಸದಾರರ ಸಂಬಂಧವು ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸಮಾನ
ಮಾತಾಪಿತೃಕ (full blood) ಸಂಬಂಧಿಕರಾದ ವಾರಸದಾರರು, ಸಮಾನ ಪಿತೃಕ
(Half blood) ರಾದ ವಾರಸದಾರರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.
ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಈ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಯೋಜನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ:

(೧) ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕ ಸೋದರನು, ಸಮಾನಪಿತೃಕ ಪುತ್ರನಾದ
ಸೋದರನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ, ಸಮಾನಪಿತೃಕ ಸೋದರನು
ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕ ಸೋದರನ ಮಗನಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ವಾರಸಾ ಪಡೆಯು
ತ್ತಾನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಸೋದರನಮಗ ಸೋದರನಿಗಿಂತ ಒಂದುಶ್ರೇಣಿ ದೂರದ
ಸಂಬಂಧಿಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಶ್ರೇಣಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪವು
ಒಂದೇಯಾಗಿಲ್ಲ.

(೨) ಸಮಾನಪಿತೃಕ ಸಂಬಂಧಿಕನಾದ ಕಕ್ಕನು, ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕ
ಕಕ್ಕನ ಮಗನಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಯಾಕೆಂದರೆ,
ಕಕ್ಕನಮಗನಿಗಿಂತ ಸಮೀಪದ ಸಂಬಂಧಿಕನಾಗುತ್ತಾನೆ.

(೩.) ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕ ಸೋದರನ ಮಗಳ ಮಗಳು. ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಪಿತೃಕ ಸೋದರನ ಮಗಳ ಮಗಳು-ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನವಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಮೊದಲನೆಯ ವಾರಸದಾರಳು, ಎರಡನೆಯ ವಾರಸದಾರ, ಸಮಾನಪಿತೃಕ ಸೋದರನ ಮಗಳ ಮಗನಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆಯಲಾರಳು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ೧೪ ನೆಯ ಕಲಮಿನ ನಿಯಮ (೩)ರನ್ವಯ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿಯೇ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

೯೫ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ

ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಮು ೨೭, ರನ್ವಯ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕತೆ ಅಥವಾ ಸಮಾನ ಪಿತೃಕತೆಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ ಭೇದವು ನಿಸಿದುವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ಆ ಕಾಯ್ದೆಯಕೆಳಗೆ, ಸಮಾನಪಿತೃಕ ಹಾಗೂ ಸಮಾನ ಮಾತಾಪಿತೃಕರಾದ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇಲ್ಲವೆ ಆಕ್ಷತಂಗಿಯರು, ಅಮ್ಮ ತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಾನಶ್ರೇಣಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗುವುದರಿಂದ, ದಾಯ ಪಡೆಯಲು ಸಮಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳೆನಿಸುತ್ತಾರೆ, (ಸ್ಮಿಥ್ ವಿ. ಟ್ರೀಸಿ Mad 209).

ಕ. ೦೯

ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಅಮ್ಮತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ವಾರಸದಾರರ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ವಾರಸದಾರರು ಕೂಡಿ ವಾರಸಾ ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪಡೆದರೆ, ಅವರು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೀತಿ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು :

ಅ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತಲಾ ಒಂದು ಪಾಲಿನಂತೆ (Per capita) ಪಡೆ ಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಬೇಡೆ ಗೊಂದು ಪಾಲಿನಂತೆ (Per stirpes)ಯಲ್ಲ: ಮತ್ತು .

ಬ ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರರೆಂದು ಪಡೆಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರರೆಂದಲ್ಲ.

ಟೀಕೆ

೯೬ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವಾಗ, ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿಲ್ಲದೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತಲೆಗೊಂಡು ಪಾಲಿನಂತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು; ಕಾಯ್ದೆಯು ಸುವ್ಯಕ್ತನಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೆಂದು ಬೋಡೆವಾರು ಹಂಚಿಕೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಅವರೆಲ್ಲ ಕೂಡಪಡೆಯುವ ದಾಯವ್ಯಾಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರವರ ಪಾಲುಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಅವರವರ ವಾರಸದಾರರೇ ವಾರಸಾಕ್ರಮದಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಏರ್ಪಡುಮಾತ್ರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಶೇಷಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಸಮ್ಮತಿಯಿಲ್ಲ; ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ವಾರಸಾವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.

೯೭ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ

ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ (Joint tenancy) ನಾಲ್ಕು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. (೧) ಕಬ್ಬಿ (೨) ಬಾಧ್ಯತೆ Interest (೩) ಹಕ್ಕು, ಮತ್ತು (೪) ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಾರಂಭ. ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರರು ಒಂದೇ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾದ ಅವಿಭಕ್ತ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಧಾರಣಕಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲಹಕ್ಕು ಒಂದೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲ ಒಂದೇ ಎಂದು ಬೇರೆಹೇಳುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪರಿಮಾಣಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರರೆಲ್ಲ ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾನಸ್ತಂಧರು. ಆದರೆ, ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆ ಅವಿಭಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪರಿಮಾಣವೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅವಿಭಕ್ತನಾದ ಒಬ್ಬ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರನ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆ, ಆತನ ಮರಣಾ

ನಂತರ ಆತನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ವಾರಸಾರೀತ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದೆ, ಉಳಿದ ಗೇಣಿ ದಾರರಿಗೇ ಶೇಷಾಧಿಕಾರೀತ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಸಮಾಯಕ ಅಸ್ತಿಯು ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿರ್ಮಾಣ ವಿಧಾನ, ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗಿದೆ:

(೧) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯಸ್ತಿಕೆಯು ಕಾನೂನಿನ ನಿರ್ಮಿತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿಯ ಬಾಧ್ಯತೆ ಜನನಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯು ದಸ್ತಾವೇಜು (Deed) ಅಥವಾ ಮೃತ್ಯುಲೇಖಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮಿತವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ವಾರಸಾರೀತ್ಯಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರಲಾರದು.

(೨) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ.

(೩) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಅವಿಭಕ್ತ ಸಮಾಯಕ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮಾಯಕಸ್ಥರು ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ವಿಲೇವಾರಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗೊಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮಪಾಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗೇಣಿದಾರರು ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು.

(೪) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪರಿಮಾಣವು ಸಮಾಯಕದ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಅವಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಮಾತ್ರ ನಿತ್ಯವೂ, ನಿಶ್ಚಿತವೂ, ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

(೫) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಿಂದ ಸಮಾಯಕ ದಾರರ ಪತ್ನಿಯರು ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳು ಜೀವಿತಾಂಶ ಪಡೆಯಲು ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

(೬) ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದ ಕೊನೆಯ ಏಕೈಕ ಸಮಾಯಕದಾರನು ಮೃತನಾದಾಗ, ಸಮಾಯಕ ಅಸ್ತಿಯು ಮೃತನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯು ಕೊನೆಯ ಗೇಣಿದಾರ ಮೃತನಾದ ನಂತರ, ಎಲ್ಲ ಗೇಣಿದಾರರ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ.

೯೮ ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ

ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ (Tenancy-in-common)ಯಲ್ಲಿ ಗೇಣಿದಾರರು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಯೇ ಕಬ್ಬಾವಹಿವಾಟು ಮಾಡುವರಾದರೂ, ಅವರ ವರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಭಿನ್ನವೂ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ತುತ್ವದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಂಥವಿಕಾಲ್ಗಿನ ಪ್ರಾರಂಭ ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಅದು ಅಸ್ಥಿತ್ವ ಘಟನೆಮಾತ್ರವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಅವಶ್ಯಕ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ; ಮೃತ ಗೇಣಿದಾರನ ಪ್ರತ್ಯೇಕಹಕ್ಕು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆತನ ವಾರಸದಾರರಿಗೇ ಸಲ್ಲುವದು. ಸಮಾಯಕ ಹಾಗೂ ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಬ್ಬಾವಹಿವಾಟಿನ ಹೊರತು ಬೇರಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಸಾಮ್ಯತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಗೇಣಿದಾರನು ತನ್ನ ಅಪಿಭಕ್ತ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯ ಹಕ್ಕಿನ ಏಕತ್ವ (unity of title) ವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಹೀಗಾದ ಮೇಲೆಯೂ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯ ಸಾಮೂಹಿಕ ಕಬ್ಬಾವಹಿವಾಟು ಮುಂದುವರಿದದ್ದಾದರೆ, ನೊಂದಲು ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪ ತಳೆದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

೯೯ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ

ಮಿತಾಕ್ಷರ ಕಾನೂನು ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಮೃತ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನ ಆಸ್ತಿಯು ಆತನ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಏಕತ್ರ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಆತನ ಪುತ್ರ, ಪೌತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಪೌತ್ರರಿಗೆ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ (ಕ. ೬ ರ ವರಮಿತಿ), ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದ ಶೇಷಾಧಿಕಾರ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಸಮಾಯಕ ಗೇಣಿದಾರಿಕೆ, ಶಾಖಾವಾರು ಹಂಚಿಕೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಕ. ೨೦

ಗರ್ಭಸ್ಥ ಮಗು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣಕಾಲದಲ್ಲಿ
 ವಿನ ಹಕ್ಕು ಗರ್ಭದಲ್ಲಿವಿದ್ದು, ಮರಣಾನಂತರ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಜನಿ
 ಸಿದ ಶಿಶುವು, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜನಿ
 ಸಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ಆತನಿಗೆ ವಾರಸಾವಡೆಯಲು ಹಕ್ಕು ಪಡೆ
 ದಿರತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಆಸ್ತಿಯು
 ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮರಣದ ದಿನಾಂಕದಿಂದಲೇ
 ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ (Vested) ವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೦೦ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಾತ್ಮಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಸರ್ವ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಪ್ರದಾ
 ಯಗಳೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಿರುವ “Child en ventre sa mere” ಸೂತ್ರವನ್ನು
 ಶಾಸನೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಸೂತ್ರ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕಲಮು
 ೨೭ (ಕ) ದಲ್ಲೂ ಶಾಸನರೂಪ ಧರಿಸಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸಹ
 ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಯಿದ್ದು ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜೋಗೇಶ್ವರ ವಿ. ರಾಮ
 ಚಂದ್ರ 23 Col 670 P.C. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ನರೋಜಿ
 ವಿ. ಫಿರೋಜಬಾಯಿ 23 Com 80, 99, ತೀರ್ಪುಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಮುಖ ಭಾರತೀಯ ತೀರ್ಪುಗಳೆನಿಸಿವೆ.

೧೦೧ ಸುವ್ಯಕ್ತ ವ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ನಿಷೇಧ

ಆದರೆ ವ್ಯತ್ಯುಲೇಖವೊಂದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯು ತನ್ನ ಮರಣ
 ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಜನಿಸದ ಶಿಶುವಿಗೆ ಮುಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ
 ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದರೆ ಗರ್ಭಸ್ಥ ಶಿಶುವನ್ನು ವಾರಸಾದಿಂದ ವ್ಯಾವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗಬಹುದು.
 ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಹೈಕೋರ್ಟುಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ಣಯಗಳಾವವೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
 ವಾದರೂ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯಗಳ
 ನೇಕ ಉಂಟು. In Re Elmerys Estate 3 C.D. 300 ಇದು ಅವು
 ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ.

ಕ. ೨೦

ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು- ಇಬ್ಬರಲ್ಲೊಬ್ಬರು
ಘಾತಾಂಗ ಮಾತಕ್ಕ ಮೊದಲು ಮೃತರಾದರೆಂದಾಗಲೀ, ಮತ್ತು
ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮೃತರಾದವರು
ಯಾರಿಂದಾಗಲೀ, ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅಸಾ
ಧ್ಯವಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ-ಮೃತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಸ್ತಿಯ ವಾರ
ಸಾಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ, ತದ್ವಿರುದ್ಧ
ನೆಂದು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವವರೆಗೂ, ಚಿಕ್ಕವನು [ಳು] ಹಿರಿಯ
ನಾ[ಳಾ]ದವನ[ಳ] ನಂತರ ಬದುಕಿದ್ದನೆ[ಳ]ಂದು ಗ್ರಹಿಕೆ ಮಾಡ
ತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೦೨ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ಬಹುತರ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಮರಣಹೊಂದಿದ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರು ನಂತರ ಸತ್ತರು,
ಆರ್ಥಾತ್ ಯಾರು ಕೊನೆಗೆ ಜೀವಂತರಾಗಿದ್ದರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಾದವಿರುವಾಗ ಈ
ಕಲಮಿನನ್ವಯ, ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಕೊನೆಗೆ ಜೀವಂತರಾಗಿದ್ದನೆಂದು
ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸತ್ತವರ ಮರಣ
ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈಲು ಅಪಘಾತ, ವಿಮಾನ ಅಪ
ಘಾತ, ಜಲಪ್ರಳಯ, ಮಹಾಮೂರ, ಭೂಕಂಪ, ಅಗ್ನಿಪ್ರಕೋಪ, ಯುದ್ಧ, ಬಾಂಬ್
ನಸ್ತೋಟ ಮೊದಲಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಂದಿಗ್ಧ ಮರಣಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆ
ಯಿರುತ್ತದೆ. ತಂದೆ ಹಾಗೂ ಮಗ ಇಬ್ಬರೂ ವಿಮಾನ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸತ್ತರೆ,
'ಮೊದಲು ಯಾರುಸತ್ತರು, ನಂತರ ಯಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದುಕಷ್ಟ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿ
ವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕಲಮು ಮಗನೇ ತಂದೆಯನಂತರ ಜೀವಂತನಿದ್ದನೆಂದು ಗ್ರಹಿಸ
ಬೇಕೆಂದುವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಮಗನು, ತಂದೆಯಿಂದ, ವಾರಸಾಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಆದರೆ
ಅಂಥದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತಂದೆ ಮಗನ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲಾರನು.

ಈ ಕಲಮಿಗೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಗ್ರಹಿಕೆ ಭಾರತದ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿಗ
ಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, (AIR 1934 Oudh 101 ನೆಕ್ರ ವಿ. ಜ್ವಾಲಾ).

ಯಾರು ಮೊದಲು ಸತ್ತರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಾವೆ ಸಮತೋಲಿತವಿರುವಾಗ, ಚಿಕ್ಕವನೇ ನಂತರ ಸತ್ತನೆಂಬ ಸಂಭವ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, (ದಿಗೇಂದ್ರ ವಿ. ಕುತಿನಿಯಾ AIR 1944 Col 132).

ಕ. ೨೨

ಕ್ರಿಯಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ
ಅಧಿಕಾರ

[೧] ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅವನು ಇಲ್ಲವೆ ಅವಳು ಒಂಟಿಯಾಗಿಯೋ,

ಇನ್ನಿತರರೊಡನೆ ಕೂಡಿಯೋ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯಾಗಲಿ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಇಬ್ಬರು ಇಲ್ಲವೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಇಂಥ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡಲಿರುವ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಉಳಿದ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಾಧಿಕಾರವಿರತಕ್ಕದ್ದು.

[೨] ಈ ಕಲಮಿನನ್ವಯವಾದ, ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರತಿಮಾನವು, ಕಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯಾಗದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಯಮೇಲೆ ಕೋರ್ಟ್ ನಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಪ್ರತಿಮಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅವನು ಅರ್ಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವತ್ತೂ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೊಡಲು ಜವಾಬ್ದಾರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

[೩] ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಇಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು

ಜನ ವಾರಸದಾರರು ಈ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲುದ್ಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ, ವರ್ಗವಣಿಗಾಗಿ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಮಾಡುವ ವಾರಸದಾರನಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವೀಯತಕ್ಕದ್ದು.

ವಿವರಣೆ—ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ “ಕೋರ್ಟು” ಎಂದರೆ, ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರ ನೆಲೆಸಿದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಸಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆಯೋ ಆ ಕೋರ್ಟು ಎಂದರ್ಥ; ರಾಜ್ಯಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಆಫೀಸಿಯಲ್ ಗೆಝೆಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಶನ್ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಕೋರ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಟೀಕೆ

೧೦೩ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಅಧಿಕಾರ (Right of Primption), ತತ್ಪವನ್ನು ಶಾಸನೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹ್ಮದೀಯ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚುರವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ಹಿಂದುಗಳ ಆಸ್ತಿ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ವಾರಸದಾರರ ವಶದಲ್ಲೇ ಉಳಿಯ ಬೇಕೆಂದೂ, ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರರ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಕೂಡದೆಂದೂ ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ, ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರು ಕೂಡಿಯೇ-ಸಂಯುಕ್ತ ಗೇಣಿದಾರರಾಗಿ ಮೃತನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವದರಿಂದ, ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ ವಾರಸದಾರನ ಪಾಲು ಪರರ ವಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅನಾನಕೂಲತೆಗಳಾಗುವ ಸಂಭವ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸಂಭವನೀಯ ಅನಾನಕೂಲಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವದೂ, ಈ ಕಲಮಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರಲು ಸಾಕು, (ಮುಸಾಮತೆ ಗಿರಜ ಕನ್ವಾರ ವಿ. ಇರ್ಫಾನಲಿ A I R 1952 All 686).

೧೦೪ ಕ್ರಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಅಧಿಕಾರ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ಸಹ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಕ್ರಯಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಹಕ್ಕಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪರಸ್ಪರರ ವಿರುದ್ಧ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಇಂಥ ವಾರಸದಾರರ

ಮೂಲಕ ಹಕ್ಕು ಕೇಳುವ ಉಳಿದ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಈ ಹಕ್ಕು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಾತ್ ಈ ಕ್ರಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಾಧಿಕಾರ ಆಸ್ತಿಗೆ ಅಂಟಿದ ಭಾರವಾಗಿದೆ, ಕೆಲ ವಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಹಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಅವಸಾನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯುವ ಸಹ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಈ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ, ಒಬ್ಬ ಸಹ ವಾರಸದಾರ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕ್ರಯಿಸಲು ಬಲವಂತ ಪಡಿಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸಹ ವಾರಸದಾರನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ದಾಯಾಂಶವನ್ನು ಕ್ರಯಿಸಲುದು. ಕ್ತನಾದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಮಿಕ್ಕ ಸಹವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ರಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಾಧಿಕಾರ ಬೇಡಲು ಹಕ್ಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊರಗಿನವನೊಬ್ಬ ಆಸ್ತಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗುವದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಮಿಕ್ಕ ಸಹ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಜನ ವಾರಸದಾರರು ಈ ಕ್ರಯ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಪಕ್ಷದ ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗೆ ದಾಯಾಂಶವನ್ನು ಬೇಡುವವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಕಲಮು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

೧೦೫ ಪ್ರತಿಮಾನ (Consideration) ನಿರ್ಣಯ

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಾಧಿಕಾರ ಕೇಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಹ ವಾರಸದಾರರೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾದಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯ ಮಹತ್ವದ ವಿಚಾರಣೆ ದಾಯಾಂಶದ ವರ್ಗಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಮಾನ ಅಥವಾ ಮೊಬದಲು ಎಷ್ಟೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.. ಇಂಥ ವಿಚಾರಣೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಕ್ಷೆಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಮಾನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯಕ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಡಂಬಡಿಕೆ ಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಕಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಪ್ರತಿಮಾನ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಕೋರ್ಟು ಅಂಥ ಅರ್ಜಿಯ ಮೇಲೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರತಿಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಕೋರ್ಟು ಪ್ರತಿಮಾನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ದಾಯಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ದೈನಂದಿನ ಸಹ ವಾರಸದಾರನು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ, ಅರ್ಜಿಯ ವೆಚ್ಚ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

೧೦೬ ಕೋರ್ಟು ಎಂದರಾವುದು

ಈ ಕಲಮಿಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಮಾನ ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಕೋರ್ಟು ಎಂದರೆ ವರ್ಗ

ವಣಿಯಾಗಲಿರುವ ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರ ಯಾವ ಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ನಡೆಸಲ್ಪಡುವದೋ, ಅಂಥ ಕೋರ್ಟು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವದೇ ಕೋರ್ಟನ್ನು ವಿಶೇಷ ಕೋರ್ಟಾಗಿ ನಿಯಮಿಸ ಬಹುದು ಹಾಗೇ ಸರ್ಕಾರ ಗೆರೈಟನಲ್ಲಿ ನೋಟ ಫಿಕೇಶನೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಮಾನ ನಿರ್ಧಾರದ ಕಾರ್ಯವೊಪ್ಪಿಸಿದರೆ, ಅದೂ ಈ ಕಲಮಿಗೋಸ್ಕರವಾದ ಕೋರ್ಟು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಈ ಕಲಮಿನ ವಿಚಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರತಿಯಾದಿಯ ವಾಸಸ್ಥಳ ವಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೋರ್ಟು ಈ ಕಲಮಿನ ಕೋರ್ಟಿನಿಸಲಾರದು. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಾವರ ಆಸ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯವಹಾರ ಇರುವ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೋರ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅಂಥ ಕೋರ್ಟು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ. ೨೩

ವಾಸದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದು ಅನ್ಯತ್ಯಾಚೀಖೀಯನೊಬ್ಬ ಅಥವಾ ಕುರಿತು ವಿಶೇಷ ಒಬ್ಬಳು, ತನ್ನ ಹಿಂದೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ಗನೆಯ ವರ್ಗದ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಆತನ ಅಥವಾ ಆಕೆಯ ಆಸ್ತಿಯಷ್ಟೆ, ಆತನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಾಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಸದ ಮನೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿನೇ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಂಥ ಮನೆಯನ್ನು ಪುರುಷವಾರಸದಾರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರೆಗೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳಿಗೆ ಮನೆಯ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಉದ್ಭೂತವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಆದರೆ, ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳಿಗೆ ಅಂಥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರತಕ್ಕದ್ದು;

ಪರಿಮಿತಿಯೇನಂದರೆ, ಇಂಥ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳು 'ಮಗಳು' ಆಗಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅವಳು, ಅವಿನಾಹಿತಿಯಾಗಲಿ, ಗಂಡನಿಂದ ಪರಿ

ತೃಕ್ಷುಳು ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ವಿಧವೆಯಾಗಲಿ, ಆಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವಳಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೦೨ ಸ್ಯಾಪ್ಟಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರು ವಾಸದ ಮನೆಯನ್ನು ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸುವವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅಂಥ ಮನೆಯ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಹಕ್ಕು ಉಂಟಾಗಲಾರದು. ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಮೃತ್ಯು ಲೇಖಿಯ ಆಸ್ತಿಯಾದ ವಾಸದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳಿಗೆ ಹಕ್ಕೇ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ; ವಾರಸಾ ಮುಟ್ಟಿದ ಕ್ಷಣವೇ ಅಂಥ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಅವಳ ಬಾಧ್ಯತೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಸಂವ್ರಾಪ್ತ (Vested) ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರು ಪಾಲುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮ್ಮತಿಸುವವರೆಗೆ, ಅವಳಿಗೆ ಪಾಲು ಬೇಡಲು ಮಾತ್ರ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಚಿಕ್ಕ ನರಿಮಿತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಪರಿಸೀಮನವೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದನ್ನು ಮುಂದೂಡುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳು ಮಗಳಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ವಾಸದ ಮನೆಯ ವಿಭಜನೆಯ ಹಕ್ಕು ಇನ್ನೂ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳಾದ ಮಗಳು, ಅವಿವಾಹಿತೆ, ಪರಿತ್ಯಕ್ತೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿತೆ ಅಥವಾ ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ, ಅವಳಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ೧ನೆಯ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ, ಪಾಲುವೇಡುವ ಹಕ್ಕು ಮುಂದೂಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ವಾಸಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಅದಾಧಿತವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಮಗಳಿಗಾದರೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಹಕ್ಕುಕೂಡ ಕೆಲವೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೦೩ ಕಲಮು ಯಾವಾಗ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ

ಕೆಳಗಿನ ಶರ್ತುಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಲಮು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ:

• (೧) ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಕ್ತಿಯ ವಾರಸದಾರರು ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ೧ ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟರಾದ ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರಾಗಿರಬೇಕು. ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀ ಅಥವಾ ಕೇವಲ ಪುರುಷವಾರಸದಾರರಿರುವಾಗ ಈ ಕಲಮು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವೇಳಲಾರದು.

(೨) ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ಆಸ್ತಿಯ ಪೈಕಿ ವಾಸದ ಮನೆ ಅಥವಾಮನೆಗಳಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಉಳಿದ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಭಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ.

(೩) ವಾಸದ ಮನೆಯನ್ನು ಸೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕುಟುಂಬಸ್ಥ (Members of the family) ರೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬಾಡಿಗೆದಾರರ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಕಲಮು ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು.

(೪) ವಾಸದಮನೆಯನ್ನು ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಅರ್ಥಾತ್ ಒಬ್ಬನೇ ಪುರುಷ ವಾರಸದಾರನಿರುವಾಗ ಈ ಕಲಮು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯೇಳಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳು ಅವನೊಡನೆ ಕೂಡಲೆ ವಾಸದ ಮನೆಯ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಬೇಡಲು ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ಕ ೨೪

ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತರಾಗುವ
ಕೆಲ ವಿಧವೆಯರು
ವಿಧವೆಯರೆಂದು ವಾರಸಾ
ಪಡೆಯಲಾರರು
ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಪೂರ್ವಸ್ಮೃತ ಪುತ್ರನ ವಿಧವೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಅಥವಾ ಸೋದರನ ವಿಧವೆಯಿಂದಾಗಲೀ, ಸಂಬಂಧಿತಳಾದ ಯಾವಳೇ ವಾರಸದಾರಳು, ವಾರಸಾ ತೆರಿದ ತಾರೀಖಿಗೆ ಅವಳು ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತಳಾಗಿದ್ದ

ಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ವಿಧವೆಯೆಂದು ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಟೀಕೆ

೧೦೯ ಉದ್ದೇಶ

ಪತ್ನಿಯು ಪತಿಯ ಅರ್ಥಾಂಗಿ ಯಾದ್ದರಿಂದ, ಅವಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವರಿಸಿದ ಕ್ಷಣವೇ, ಅವಳ ಮುಂಚಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವುದೆಂಬುದೇ ಈ ಕಲಮಿನ ಮೂಲ ತತ್ವ. ಹಿಂದಿನ ಹಿಂದೂ ನಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಗೋತ್ರಜನ

ಪಿಂಡನ ವಿಧವೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತಳಾದರೆ, ಆತನ ವಾರಸದಾರಳಾಗುವ ಹಕ್ಕುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ವಾರಸದಾರರಾಗಿರುವ ವಿಧವೆಯೆಂದರೆ, ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನ ವಿಧವೆ, ಆತನ ಮಗನ ವಿಧವೆ, ಆತನ ಮೊಮ್ಮಗನ ವಿಧವೆ, ಆತನ ತಂದೆಯ ವಿಧವೆ (ಎಂದರೆ ಆತನ ಮಲತಾಯಿ) ಮತ್ತು ಆತನ ಸೋದರನ ವಿಧವೆ. ಗಂಡು ವಳಿಗರ ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರ ವಿಧವೆಯರು ವಾರಸದಾರರೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮಿನ ನಿಷೇಧವು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಿಧವೆ ಮತ್ತು ಆತನ ತಂದೆಯ ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ಸುವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನ ವಿಧವೆ ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತಳಾಗುವದಾದರೆ, ವಾರಸಾ ತೆರೆದ ಕ್ಷಣದ ನಂತರವೇ ಆಗಲು ಸಾಕು. ಕಾರಣ, ಅವಳು ವಾರಸಾ ಪಡೆದೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ.

ಆದರೆ, ತಂದೆಯ ವಿಧವೆ, ಅಥವಾ ಮಲತಾಯಿಯು ಮಾತ್ರ, ತನ್ನ ಮಲಮಗ ಇರುವಾಗಲೇ ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತೆ ಯಾದರೂ, ಆತನಿಗೆ ವಾರಸದಾರಳಾಗುವ ಹಕ್ಕು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರಳು.

ಕ. ೨೫

ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯು ಖೂನಿ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ ಇಲ್ಲವೆ ಖೂನಿ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದ (Abet) ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಖೂನಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗೋಸ್ಕರ ಖೂನಿ ಅಪರಾಧ ಅಥವಾ ಅಥವಾ ಅದರ ಪುರಸ್ಕಾರ ನಡೆಯಿತೋ ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ವಾರಸಾ ರೀತ್ಯಾ ಪಡೆಯಲು ಅನರ್ಹನೆ ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೧೦ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲೋಸುಗ ಅಥವಾ ವಾರಸಾ ಪಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸುಗ

ಮವಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವಧೆ ಮಾಡಿದ ವಾರಸಾದಾರ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ, ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದಾಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗ ಕೂಡದೆಂಬುದು ಈ ಕಲಮಿನ ಮೂಲ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ತತ್ವ ಉಪಲಬ್ಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನ್ಯಾಯ, ಸೂಕ್ತತೆ, ಹಾಗೂ ಸದಸದ್ವಿ ಪೇಕಗಳ ತಳಹದಿಯನ್ನೇ ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಖೂನಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲು ಅನರ್ಹನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ (ಕೆಂಚವ್ವಾ ವಿ| ಗಿರಿಮಲ್ಲಪ್ಪಾ 2೦ Bom R L 779 783) ಕೆಂಚವ್ವಾ ವಿ| ಗಿರಿಮಲ್ಲಪ್ಪಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀವೀ ಕನ್ಸೆಲ್ಮೆಂಟ್ ನವರು, ಖೂನಿ ಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಾರಸಾ ತೆರೆದಾಗ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದೇ ವರಿಗಣಿವತಕ್ಕವೆಂದೂ, ಆತನು ಹೊಸ ವಂಶಾನುಕ್ರಮವೊಂದರ ಮೂಲ ಪುರುಷವೆನಿಸಲು ಅನರ್ಹನೆಂದೂ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮು ಕೆಂಚವ್ವಾ ವಿ| ಗಿರಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ತತ್ವವನ್ನೇ ಶಾಸನೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಫಲವಾಗಿ ಖೂನಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿಯು, ಖೂನಿ ಮಾಡಿದವನು, ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನಿಗಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಮೃತನಾದನೆಂಬಂತೆ ಮಿಕ್ಕ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

೧೧೧ ಖೂನಿ ಅಥವಾ ನರವಧೆ

ಖೂನಿಯೆಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಲಮು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಖೂನಿಯು ಸ್ವರೂಪವನ್ನರಿಯಲು ಇಂಡಿಯನ್ ಪಿನ್‌ಲ ಕೋಡ್ ಕಲಮು ೩೦೦ ನು ಓದತಕ್ಕದ್ದು. ಖೂನಿಯ ಪುರಸ್ಕಾರ (Abetment) ಎಂಬರೇನೆಂಬುದು ಅದೇ ಕೋಡಿನ ೧೦೭ ನೆಯ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಾರಸದಾರನು ಖೂನಿಯ ಅಪರಾಧ (ಇ. ಪಿ. ಕೋ. ಕ. ೩೦೨) ಮಾಡಿ ರದೆ ಕೇವಲ ಅಪರಾಧಾತ್ಮಕ ನರವಧೆ (ಇ. ಪಿ. ಕೋ. ಕ. ೩೦೪) ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ನ್ಯಾಯ, ಸೂಕ್ತತೆ, ಹಾಗೂ ಸದ್ವಿವೇಕಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ, ಅಂಥ ವಾರಸದಾರನನ್ನು ವಾರಸಾದಿಂದ ವ್ಯಾಪರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. (ಕೆಂಚವ್ವಾ ವಿ| ಗಿರಿಮಲ್ಲಪ್ಪಾ) ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ - ವಾರಸಾ ಹಾಗೂ ವಂಶಾನುಕ್ರಮಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಮೃತ್ಯು ಲೇಖಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನಾಗಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶಾಸನಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಧೋರಣೆಯ ಪರಮೋಚ್ಚ ಧೈಯಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಪರಂಪರಾಗತ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಮೃತಿರಿಕ್ತವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದ

ಪ್ರೇರಿತವಾವೆನೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗದು. (ಅದೇ ಕೆಂಚವ್ವಾ ವಿ| ಗಿರಿಮಲ್ಲವ್ವಾ) ಆದರೆ, ಈಗ ವ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮು ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿ (ಇ. ಪಿ. ಕೊಡ. ೧೦೨) ಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಾರಸಾದಿಂದ, ವ್ಯಾವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ, ಆ ಅಪರಾಧಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯ ಬೇರೆ ಅಪರಾಧವನ್ನೆಸಗಿದವನಿಗೆ, ಈ ಕಲಮಿನ ನಿರ್ಬಂಧ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು.

೧೧೨ ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯ ವಾರಸದಾರರು

ಖೂನಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಹಕ್ಕು ಕೇಳುವ - ಅರ್ಥಾತ್ ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯ ವಾರಸದಾರರಾದ - ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಹ ಈ ಕಲಮಿನ ಅನರ್ಹತೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮೃತನಾದಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದರಿಂದ, ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯನ ಆಸ್ತಿ ಆತನಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ (Vest) ವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಫಲವಾಗಿ ಅದು ಆತನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ಪಾಪ್ತ (Devolve) ವಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯೇಳುವದಿಲ್ಲ. (ಕೆಂಚವ್ವಾ ವಿ| ಗಿರಿಮಲ್ಲವ್ವಾ ಮತ್ತು ಜಿಂದಕಾರ ವಿ| ಇಂದರಸಿಂಗ್ Air 1422 Rih 293 ನೋಡಿ)

ಆದರೆ, ಖೂನಿ ಅಪರಾಧಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತರಾಗಿಯೂ, ಆತನ ಮುಖಾಂತರ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಕೇಳಿದೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಹಕ್ಕು ನಿಂದಲೇ ವಾರಸಾ ಪತಿಯುವ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಈ ಅನರ್ಹತೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರದು

೨೩

ಧರ್ಮಾಂತರಿತರ   ಹಿಂದುವೊಬ್ಬನು [ಳು] ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ
ಅನುವಂಶಿಕರ   ಮುಂಚೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬಂದನಂತರವಾಗಲಿ,
ಅನರ್ಹತೆ   ಧರ್ಮಾಂತರದಿಂದ ಹಿಂದುತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿ
ದ್ದರೆ, 'ಅಥವಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇಂಥ ಧರ್ಮಾಂತ
ರದ ಸಂತರ ಅವನಿಗೆ ಅಥವಾ ಅವಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅವರ
ಅನುವಂಶಿಕರು (Descendants) ಇಂಥ ಮಕ್ಕಳು ಅಥವಾ ಅನುವಂಶಿಕರು
ವಾರಸಾ ತೆರೆಯುವಾಗ ಹಿಂದುಗಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸಂಬಂಧಿಕರ
ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ದಾಯ (inheritance) ವಾಗಿ ಪಡೆಯಲು ಅನರ್ಹರೆ
ನಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೧೩ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ವಿಧೇಯಕದ ೩೧ ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನ ಕೊನೆಗಿರುವ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ: -

“ ಒಮ್ಮೆ ಆಸ್ತಿನಷ್ಟು ಹಾಗೂ ವಾರಸಾ ವ್ಯಾವರ್ತನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಧರ್ಮಾಂತರ ಹಾಗೂ ಜಾತಿ ಭ್ರಷ್ಟತೆಗಳು ಜಾತೀಯ ಅನರ್ಹತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆ ೧೮೮೦ ರ ನಂತರ ಆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಥವಾ ಧರ್ಮಬಹಿಷ್ಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಫಲವಾಗಿ, ಹಿಂದುವೇಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನನಾಗಿ, ಆತನ ಆಸ್ತಿ ಮಹ್ಯದ್ವೀಯ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯ ಆತನ ಅನುವಂಶಿಕರಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆತನ ಹಿಂದೂ ಸಹವಂಶಿಕರು ('collaterals') ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನನ್ವಯವಾಗಿ ವಾರಸಾಕೇಳಲು ಆ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಬೇಡುವ ವಾರಸದಾರನು, ವಾರಸಾ ತೆರೆದಾಗ ಹಿಂದುಗಳಿಗಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ತೆರದ ನಂತರ ಪುನರ್ಧರ್ಮಾಂತರವಿಗೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಈ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ, ಈ ಏರ್ಪಾಡಿನ ಯಾವುದೇ ದೃಷ್ಟಿಯೋಜನ ಅಸಂಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ”

೧೧೪ ' ಧರ್ಮಾಂತರಿತನ ಅನುವಂಶಿಕರು ಮಾತ್ರ '

ಈ ಕಲಮಿನ ಅನರ್ಹತೆ ಧರ್ಮಾಂತರಿತನಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸದೆ ಆತನ ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲದ ಅನುವಂಶಿಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಕಲಮಿನಿಂದ ಧರ್ಮಾಂತರಿತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಹಿಂದೂ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಂದ ದಾಯಾಂಶ ಪಡೆಯಲು ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕರು ಮಾತ್ರ ವಾರಸಾ ತೆರೆದಾಗ ಹಿಂದುಗಳಾಗಿರದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈ ಕಲಮಿನ ಅನರ್ಹತೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ- ಫಲವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಹಿಂದೂ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾರಸಾಧಿಕಾರ ಉದ್ಭೂತವಾಗಲಾರದು.

ಕ. ೨೭

ವಾರಸದಾರ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ವಯ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನರ್ಹತೆಗೊಳಗಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲು ಅನರ್ಹನೆನಿಸಿದ ದಾಗ ವಾರಸಾಕ್ರಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯು, ಅನರ್ಹನೆನಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯು ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮೃತನಾ[ಳ]ದನೆಂಬಂತೆ ಅನುಪ್ರಾಪ (Devolution) ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೧೫ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ವಾರಸದಾರರ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ, ೨೧, ೨೫, ಮತ್ತು ೨೬ ನೆಯ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ ಅನರ್ಹತೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಸ್ತಿಯ ವಾರಸಾ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ವಾರಸದಾರ ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಆತ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಮೃತನಾಗಿದ್ದನೆಂಬಂತೆ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕಿನ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಈ ಕಲಮಿನ ಆದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ಆಸ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಲಮು ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ, ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ಆಸ್ತಿಯ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧದ ಬಾಧೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

೧೧೬ ' ಮೊದಲೇ ಮೃತನಾದ ನೆಂಬಂತೆ '

ಅನರ್ಹತೆಗೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಮೃತನಾದನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಾದ್ದರಿಂದ, ಆತನ ಮೂಲಕ ಯಾವ ವಾರಸದಾರರೂ ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನ ಆಸ್ತಿಗೆ ಹಕ್ಕುಕೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯನ ಆಸ್ತಿಯು ಅನರ್ಹ ವಾರಸದಾರರಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ (Vest) ವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ; ಕಾರಣ, ಅದು ಆತನ ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಏಳಲಾರದು. ಕಾರಣ ಅನರ್ಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು,

ಹೊಸ ವಂಶಾನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ (Line of descent) ಮೂಲ ಪುರುಷನೆನಿಸಲಾರನು. ಅನರ್ಹನ ವಾರಸದಾರನೆಂದು ಹಕ್ಕುಕೇಳುವ ಯಾವದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದಾಯಾಂಶದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ ವುಂಟಾಗಲಾರದು. ಮೂಲಪುರುಷನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದ ಹಕ್ಕು ಆತನ ಅನುವಂಶಿಕರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗದಿರುವುದು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಕ. ೨೮

ರೋಗ, ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಯಾವುದೇ ರೋಗ, ಉಪತೆ, ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು (Deformity) ಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ, ಅನರ್ಹತೆಗಳೆನಿಸಲಾರವು ಇಲ್ಲವೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಥಾ ವಿಧಿಸಿದ ಲ್ಲದೆ ಬೇರಿನ್ಮಾನ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ, ಯಾರಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಅಸ್ತಿಗೆ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲು ಅನರ್ಹರೆನಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಟೀಕೆ

೧೧೭ ನ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ

ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಕುರುಡತನ, ಕಿವುಡತನ, ಮೂಕತನ, ಅಂಗವಿಹೀನತೆ, ಉನ್ಮಾದ ಅಥವಾ ಮಹಾರೋಗದಂತಹ ನಿವಾರಣೆಯಾಗದ ರೋಗಗಳು ವಾರಸಾ ನ್ಯಾವರ್ತನಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ೧೯೨೮ ರ ಅನರ್ಹತಾ ನಿವಾರಣಾ ಕಾಯ್ದೆ (Hindu Succession Removal of disabilities) Act 1948 ಯಿಂದ ಆ ಜನ್ಮ ಉನ್ಮಾದ ಅಥವಾ ನಿರ್ಬುದ್ಧತೆಗಳ ವಿನಾ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಅಥವಾ ವಿಕಲತೆಗಳು ವಾರಸಾ ನ್ಯಾವರ್ತಕನೆನಿಸಿಕೊಡದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಲಮಾದರೂ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಲಿ ರೋಗ, ಲೋಪದೋಷ, ಅಥವಾ ಲಿಂಗವೈಕಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ವಾರಸಾ ಹಕ್ಕು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಏರ್ಪಾಡು ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಾದ್ದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿರುವ ವೇಲಾಘಾಟಿಸಿದ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳು ಇನ್ನಮೇಲೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರವು. ಆ ಜನ್ಮ ಉನ್ಮಾದ

(Lunacy) ಮತ್ತು ನಿರ್ಬುದ್ಧತೆ (Idincy) ಗಳೂ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ವಾರಸಾ ವ್ಯಾವರ್ತಕ ಆಧಾರಗಳೆನಿಸಲಾರವು.

೧೧೮ “ ಬೇರಿನ್ನಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ”

ಈ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ “ ಬೇರಿನ್ನಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ” ಎಂಬ ಪದಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಈ ಕಲಮಿನ ಅನರ್ಹತಾ ನಿವಾರಣೆಯು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಭ್ರಷ್ಟತೆ (Unchastity) ಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀ ವಾರಸದಾರಳು ವ್ಯಭಿಚಾರಿಯೊಂದು ವಾರಸಾ ನಿರಾಕರಿಸಲು ಬಾರದು, ಈ ವರಿಗಿನ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಧನ ವಾರಸಾಕ್ಕೆ ವ್ಯಭಿಚಾರವು ವಾರಸಾ ವಿವರ್ತಕ ಕಾರಣವೆನಿಸದಿದ್ದರೂ ವಿಧವಾ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೭೨ ರ ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ ಈ ಅನರ್ಹತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟಿನ ನಿರ್ಣಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ಮಹತ್ವದ್ದೆನಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯ್ದೆಯ ವಿಧೇಯಕದ ಕ್ಲಾಜ್ ೨೭ ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧವೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಾಂಸತ್ತಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯು ಅದೆಲ್ಲ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ಕಲಮನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿತು.

ಕ ೨೯

ವಾರಸದಾರರ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯನಂತರ, ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಆಸ್ತಿಗೆ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ವಾರಸಾ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ವಾರಸದಾರರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಪ್ರಾಪ್ತವಾಗತಕ್ಕದ್ದು; ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರವು ವಾರಸವಾರಸ ಮೇಲೆ ಬಂಧನಕಾರಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಯಾವತ್ತೂ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ಸುವಾರ್ಧರಿಗಳಿಗಂಕಿತವಾಗಿ ಅಂಥ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಟೀಕೆ

೧೧೯ ಉದ್ದೇಶ

ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅತಿಮ ವಾರಸಾ ಮುಟ್ಟುವಬಗ್ಗೆ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿವೆ. ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿಗೂ ಈ ತತ್ವ ಅನುಚಿತವಲ್ಲ. ಕವಲಿ ವೆಂಕಟ ವಿ|| ಕಲೆಕ್ಟರ ಆಫ್ ಮಸೂಲೀವಟಂ 8 Moors Indian Appeals 508 ಕ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ ಹೈಕೋರ್ಟು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಅಸ್ತಿ ಸಹ ಈ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವೆನಿಸಲಾರದೆಂದು ವಿಧಿಸಿದೆ. ಈ ತತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಮು ಪುನಃ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂಗ ಕಾನೂನು ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇಶ್ಟೀಟ್ ತತ್ವ ವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದೆ.

ಇಶ್ಟೀಟ್ ತತ್ವಾನುಸಾರ ಸರಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಅಸ್ತಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಕೇಳಿದರೆ, ಅನ್ಯತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅರ್ಹರಾದ ವಾರಸದಾರರಾರೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಭಾರ ಸರಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ, (ಗಣಪತಿ ವಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಫ್ ಸ್ಟೇಟ್ 23 Bom L. R. 462-64). ಈ ಕಾಯ್ದೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋದೂರದ ಗಂಡು ವಳಿಗರು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರು ವಾರಸಾಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ, ಇಶ್ಟೀಟ್ ತತ್ವ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮೊದಲು ಅವರ ಮೈಕಿ ಒಬ್ಬರೂ ಜೀವಂತರಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

೧೨೦ ಸರಕಾರದ ಹೊಣೆ

ಕೊನೆಯ ವಾರಸದಾರ ನಾತಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿ ದೊರೆತರೆ, ವಾರಸದಾರರಿಗೆ ಅಂಥ ಅಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಯಾವ ಕರ್ತವ್ಯ (Obligation) ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (Liabilities) ಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವೋ, ಅವೆಲ್ಲ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಯ ವಾರಸದಾರನು ಅಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ವಿಶ್ವಸ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಸರಕಾರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (ಮುಸಾಮತ್ ಗೋಲಾಬಕುನ್ವಾರ ವಿ||ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಬನಾರಸ 4 Moors Indian Appeals 246). ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಸಾಲದ ಬೋಜಾ ಮೊದಲಾದವುಗಳೂ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂಥನಕಾರಕವಾಗಿವೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ ೩

ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮ

ಕ. ೩೦

ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ೧ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೫೨
ವಾರಸಾ (39 of 1925) ರ ಅಥವಾ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆನ್ವಯಿ
ಸುವ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತಿನ್ನಾವುದೇ
ಕಾನೂನಿನ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ವಯ ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿಮಾಡಲು
ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು, ಹಿಂದುವು ಮೃತ್ಯುಸತ್ತ ಅಥವಾ ಇತರ
ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಮುಖಾಂತರ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿನರಣೆ—ಮಿಂತುಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದೂ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನ
ಬಾಧ್ಯತೆ (Intrest) ಯಾಗಲಿ, ತರ್ವಾಡ, ತವಾರ್ಪಿ, ಇಲ್ಲೊಮ್,
ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತರ್ವಾಡ,
ತವಾರ್ಪಿ, ಇಲ್ಲೊಮ್ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನ ಸದಸ್ಯರಿಗಿರುವ
ಬಾಧ್ಯತೆ (Intrest) ಯಾಗಲಿ—ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿ
ಯಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನುಳಿದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಏನೇ ಆತಂಕಅಡಕ
ವಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ—ಈ ಉಪಕಲಮಿನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಅಂಥ
ಬಾಧ್ಯತೆ (Intrest) ಯು ಮೃತ್ಯುಲೇಖೀಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ
ವಿರುವ ಆಸ್ತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದು.

೨ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಈ ಮೂಲಕ ಶ್ರುತಪಡಿಸಲಾಗುವುದೇ
ನೆಂದರೇ—ಮೃತನು ಮಾಡಿದ ಮೃತ್ಯುಸತ್ತ ಇಲ್ಲವೆ ಇತರ ಮೃತ್ಯುಲೇಖದ
ಕಾರಣದಿಂದ ವಾರಸದಾರರು ತಮಗೆ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು
ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಕಾರಣ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ, ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ವಾರ
ಸದಾರರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಜೀವಿತಾಂಶದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಈ ಉಪಕಲಮಿನಲ್ಲಡಕ
ವಾದುದೇನೂ ಭಾಧಕವೆನಿಸಲಾಗದು,

ಟೀಕೆ

೧೨೧ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಈ ಕಲಮು ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಾರಸಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊಸ ಕಾನೂನನ್ನು ವಿಧಿಸದೆ ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆ (The Indian Succession Act 1925) ಯ ೫೭ ನೆಯ ಕಲಮು ಮತ್ತು ೩ ನೆಯ ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳ ಏರ್ಪಾಡುಗಳಿಗರಿತವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಉಪಕಲಮು (೧) ರ ವಿವರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವ ಹೊಸ ಏರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಮಿತಾಕ್ಷರ ಸಮಾಯಕದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದುವಿನ ಬಾಧ್ಯತೆ (Interest) ಯೂ ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಆಸ್ತಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತರ್ವಾಡ ತನ್ಮಾಘಿ ಇಲೋಮ್ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಕವರುವಿನಲ್ಲಿನ ಬಾಧ್ಯತೆಯೂ ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಉಪಕಲಮು (೨) ರ ಮೂಲಕ ಪರಿಶಿಷ್ಟದ ವಾರಸದಾರರ ಪೋಷಣಾಂಶದ ಹಕ್ಕು ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯ ವಿಲೇವಾರಿಯಿಂದ ಬಾಧಿತವಾಗಲಾರದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧೨೨ ಹಿಂದೂ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ ಅಥವಾ ವುಯಿಲು

೧೯೨೭ ನೆಯ ಜಾನೇವಾರಿ ೧ ನೆಯ ದಿನಾಂಕದ ನಂತರ ಮಾಡಲಾದ ಯಾವತ್ತೂ ಹಿಂದೂ ವುಯಿಲುಗಳು ಭಾರತೀಯ ವಾರಸಾ ಕಾಯ್ದೆಯ ೬೩ ಕಲಮಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವುಯಿಲು (೧) ಲಿಖಿತವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು (೨) ಮೃತ್ಯುಲೇಖಕತ್ವನ ಸಹಿ ಯಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು (೩) ಕನಿಷ್ಠ ಇಬ್ಬರು ಸಾಕ್ಷಿದಾರರಿಂದ ರುಜುವಾತಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಮೃತ್ಯು ಪತ್ರವು ಯಾವುದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂಥವೇ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೃತ್ಯುಲೇಖದ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮೃತ್ಯುಪತ್ರದ ಇಷ್ಟ ತಿಳಿಯುವಂತಿರಬೇಕು.

ವುಯಿಲಿಗೆ ಸ್ವಾಂಸು ಡ್ಯೂಟಿಯ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ [ಸ್ವಾಂಪ್ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ೧ ಆ ೩೩]. ನೊಂದಾವಣೆಯೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿಲ್ಲ [ರಜಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕಾಯ್ದೆ ಕ. ೧೮ ಕ್ಲಾಜ [ಈ]. ನೊಂದಾವಣೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಮೃತ್ಯುಲೇಖದ ಬೆಲೆ ಅಥವಾ ಸತ್ಯತೆ ಬಾಧಿತವಾಗಲಾರದೆಂದು ಭಾರತದ ಸುಪ್ರೀಮ್ ಕೋರ್ಟು ಈಶ್ವರದೇವ ವಿ| ಕಾಮ್ತಾದೇವಿ AIR 1964 S C 280 ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದೆ.

ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಪಾಸಾಗುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಕಾರದ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೃತ್ಯುಲೇಖಿಯವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ ೧೯೩೭ [೧೯೩೭ ರ ೧೮ ನೆಯ ಕಾಯ್ದೆ] ಇವನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ರಿಪೀಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಟೀಕೆ

೧೯೨೯ ರ ದಾಯಪ್ರಾಪ್ತಿ (Inheritance) ಕಾನೂನಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಹಿಂದುಗಳ ವಾರಸಾ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆಯಿಂದ ಅಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಈ ಯೆರಡೂ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ಈಗ ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ ಯಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಅನನ್ಯ ಈ ಕಲಮಿನ ಮೂಲಕ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧೨೫ ರದ್ದತಿಯ ಪರಿಣಾಮ

ಜನರಲ್ ಕ್ಲಾಜಿಸ್ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೯೭) ಯ ಕಲಮು (೬) ರಲ್ಲಿ ರದ್ದತಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಅದು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ :

ಕಲಮು ೬:-ಈ ಕಾಯ್ದೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ನಂತರ ಪಾಸಾಖೆ ಇನ್ನಾವುದೇ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಯ್ದೆ ಅಥವಾ ನಿಯಮಾವಳಿ (Regulation)ಯಾಗಲಿ, ಈ ವರೆಗೆ ಮಾಡಲಾದ ಅಥವಾ ಈ ನಂತರ ಮಾಡಲಾಗುವ ಯಾವುದೇ ಶಾಸನವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಅರ್ಥ ತೋರ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ, ರದ್ದತಿಯಿಂದ:-

(ಅ) ರದ್ದತಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉರ್ಜಿತದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಇಲ್ಲವೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಯಾವುದೂ ಪುನರುಜ್ಜೀವಿತ (Revive) ವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; ಇಲ್ಲವೆ,

(ಬ) ರದ್ದತಿಯಾದ ಶಾಸನದ ರದ್ದತಿಮೂರ್ವದ ಅನುಷ್ಠಾನ (Previous operation) ವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅದರನ್ವಯ, ವಿಧಿಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಲಾದುದು ಅಥವಾ ಸಹಿಸಲಾದುದಾಗಲಿ, ಬಾಧಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಕ) ರದ್ದತಿಯಾದ ಶಾಸನದನ್ವಯ ಸಂಪಾದಿತವಾದ, ಸಂಪ್ರಾಪ್ತವಾದ, ಅಥವಾ ಪ್ರಾಬ್ಧ (Incurred) ವಾದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ, ವಿಶೇಷಾನುಕೂಲ (Privilege), ಕರ್ತವ್ಯ (Obligation) ಅಥವಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (Liability) ಗಳು ಬಾಧಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಡ) ರದ್ದತಿಯಾದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗಾಗಿ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷೆ ದಂಡ, ಅಥವಾ ಹಕ್ಕುನಷ್ಟಗಳು ಬಾಧಿತವಾಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

(ಈ) ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಹಕ್ಕು, ವಿಶೇಷಾನುಕೂಲ, ಕರ್ತವ್ಯ,

ಜನಾಬ್ದಾರಿ, ದಂಡ, ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಹಕ್ಕುನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಣೆ, ಕಾನೂನುಕ್ರಮ, ಅಥವಾ ಕಾನೂನು ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಾಧೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ; - ಮತ್ತು ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರಣೆ, ಕಾನೂನುಕ್ರಮ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ, ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಬಜಾಯಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ, ಅಥವಾ ಹಕ್ಕುನಷ್ಟಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಾಗಲಿ, ರದ್ದತಿಯ ಕಾಯ್ದೆ (Repaling Act) ಅಥವಾ ನಿಯಮಾವಳಿ (Regulation) ಪಾಸಾಗದಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

೧೨೨ ಚಾಲೂ ಕ್ರಮಗಳು

ರದ್ದತಿಯಾದ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ವಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಚಾಲೂ ಇರುವ ಕ್ರಮಗಳು ಹಳೆಯ ಕಾಯ್ದೆಗಳನುಸಾರವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಜನರಲ್ ಕ್ಲಾಜಿಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ ೬ ನೆಯ ಕಲಮು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಿಂದೂ ದಾಯಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೨೯) ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೩೭) ಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ರದ್ದು ಬಾತಲ ಎನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಆ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ವಯ ಸಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಾಲೂ ಇರುವ ಕಾನೂನುಕ್ರಮಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಬಾಧಿತವಾಗಿದ್ದು ಅವು ಆ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿದ ವಿಧಾನ (Procedure) ಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಪರಿಶಿಷ್ಟವು

(ಕೆ. ಲೆ ನೋಡಿ)

೧ ಮತ್ತು ೨ ನೇ ವರ್ಗದ ವಾರಸದಾರರು

ವರ್ಗ ೧

ಮಗ, ಮಗಳು, ವಿಧವೆ, ತಾಯಿ, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಮಗ, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಮಗಳು, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗಳ ಮಗ, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗಳ ಮಗಳು, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ವಿಧವೆ, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಮಗ, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಮಗಳು, ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಪೂರ್ವ ಮೃತ ಮಗನ ಮಗ.

ವರ್ಗ ೨

[೧] ತಂದೆ

[೨] (೧) ಮಗನ ಮಗಳಮಗ (೨) ಮಗನ ಮಗಳ ಮಗಳು

(೩) ಸೋದರ (೪) ಸೋದರಿ

[೩] (೧) ಮಗಳ ಮಗನ ಮಗ ( ) ಮಗಳ ಮಗನ ಮಗಳು

(೨) ಮಗಳ ಮಗಳ ಮಗ (೪) ಮಗಳ ಮಗಳ ಮಗಳು

[೪] (೧) ಸೋದರನ ಮಗ (೨, ಸೋದರಿಯ ಮಗ (೩) ಸೋದರನ ಮಗಳು (೪) ಸೋದರಿಯ ಮಗಳು

[೫] ತಂದೆಯ ತಂದೆ, ತಂದೆಯ ತಾಯಿ

[೬] ತಂದೆಯ ವಿಧವೆ, ಸೋದರನ ವಿಧವೆ

[೭] ತಂದೆಯ ಸೋದರ ತಂದೆಯ ಸೋದರಿ

[೮] ತಾಯಿಯ ತಂದೆ, ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ

[೯] ತಾಯಿಯ ಸೋದರ ತಾಯಿಯ ಸೋದರಿ.

ವಿವರಣೆ - ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಮತ್ತು ಸೋದರಿಯಂದರೆ ಭಿನ್ನ ಪಿತ್ರಕ ಸೋದರ ಅಥವಾ ಸೋದರಿಯೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಫೀಕೆ

ಉದ್ದೇಶ

ಈ ಕಲಮಿನ ವಾರಸದಾರರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮವು ಸಿಂಡಾನಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ರಕ್ತಸಾಮೀಪ್ಯಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮ ಅಕ್ಕರತೆಗಳೇ ತಳಹದಿಯಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಹೆಣ್ಣುವಳಿಗರನ್ನೂ ಗಂಡುವಳಿಗಳಿಗರೊಡನೆ ಒಂದೇ ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ೨ ನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ವಿವರಣೆ - ಈ ಕಲಮಿನ ಕೊನೆಯ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಸೋದರ ಅಥವಾ " ಸೋದರಿ " ಎದಗಳು ಭಿನ್ನ ಪಿತ್ರಕ ಸೋದರ ಅಥವಾ ಸೋದರಿಯರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರವೆಂದು ಶ್ರುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ 'ಸೋದರ' ಅಥವಾ ' ಸೋದರಿ ' ಈ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ವಾರಸದಾರರೆನ್ನಿಸುವಾಗ, ಅಂಥ ವಾರಸದಾರರು ಭಿನ್ನ ಪಿತ್ರಕ ಸೋದರ ಸೋದರಿಯರೂ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಲಾಗದು.

ಇದೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಟೀಕೆ-ಟಿಪ್ಪಣಿ
ಸಹಿತವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳು

೧ ಹಿಂದೂ ದತ್ತಕ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಣಾಂಶ ಕಾಯಿದೆ

೨ ಹಿಂದೂ ಅಜ್ಞಾನತ್ವ ಮತ್ತು ಪಾಲನ ಕರ್ತೃತ್ವ
ಕಾಯಿದೆ ೧೯೫೭

೩ ಹಿಂದೂ ವಿವಾಹ ಕಾಯಿದೆ ೧೯

ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಭವ

೬೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಓದುಗರ ಸೇನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವ
ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಾರಸತ್ರಿಕೆ.

ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಹೊರಡುವ

ಪತ್ರಿಕೆ

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೬-೮-೦

ಬಿಡಿಸತ್ರಿಕೆ

ಬುಧವಾರ ೫ ನೆಯ ಪೈ.
ರವಿವಾರ ೧೫ ನೆಯ ಪೈ

ವೈಭವ ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಆಧುನಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಗತಿಸರ ಮುದ್ರಣ
ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸ್ಥಳ. ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯ
ವನ್ನು ಅಂದವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ,
ಸಂಸ್ಕೃತ ಮುದ್ರಾಕ್ಷರಗಳು ಇದ್ದು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಮುದ್ರಣ ಕೆಲಸವನ್ನು
ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ನ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ. ಕರ್ನಾಟಕ ವೈಭವ ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಗುಂಡಬಾವಡಿ ರೋಡ

ವಿಜಾಪುರ

